

SVT VI : 66 ; 2

041	kieli	finswefre
245	nimeke	Väestönmuutokset vuosina 1921-1925
246	rinnakkaisn. swe	Befolkningsrörelsen åren 1921-1925
246	rinnakkaisn. fre	Mouvement de la population de Finlande en 1921-1925
248	osan tiedot	Teksti
248	osan tiedot swe	Text
248	osan tiedot fre	Texte
260	julkaisija	Helsinki : [Tilastollinen päätoimisto], 1930
440	sarja fin	Suomen virallinen tilasto 6 : 66 ; 2
500	ylänimeke	Väestötilastoa
598	huom.	svt
650	svt aihealue	Väestö - Befolkning - Population
650	tietovuosi	1921-1925
651	alue	Suomi - Finland

555/1931.

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK

VI
VÄESTÖMUTOKSET
VÄESTÖTILASTOA

66: 2

VÄESTÖN MUUTOKSET

VUOSINA 1921—1925

TEKSTI

VI
BEFOLKNINGSSTATISTIK

66: 2

BEFOLKNINGSRÖRELSEN

ÅREN 1921—1925

TEXT

*MOUVEMENT DE LA POPULATION DE
FINLANDE EN 1921—1925*

TEXTE

15580

HELSINKI 1930 HELSINGFORS
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO — STATSRÅDETS TRYCKERI

TILASTOKIRJASTO

136 009 3514

ALKUSANAT.

Esillä oleva selonteko väestönmuutoksista vuosina 1921—1925, jonka taululitteet ovat aikaisemmin ilmestyneet, on laadittu pääasiallisesti samojen periaatteiden mukaan kuin ennen julkaistut vastaavat kaksivuotiskatsaukset.

Selonteon on laatinut allekirjoittanut osastonjohtaja H a n h o.

Helsingissä, Tilastollisessa päätoimistossa, kesäkuussa 1930.

FÖRORD.

Föreliggande redogörelse för befolkningsförändringarna åren 1921—1925 ansluter sig till de tabellbilagor, som redan tidigare publicerats. Texten har i huvudsak utarbetats enligt samma principer som motsvarande tidigare offentliggjorda tvåårsöversikter.

Redogörelsen har utarbetats av under-tecknad, avdelningschef H a n h o.

Helsingfors, å Statistiska centralbyrån, i juni 1930.

Martti Kovero.

J. T. Hanho.

SISÄLLYS.

	Sivu
I. Maan kirkollisessa jaoituksessa tapahtuneet muutokset	5
II. Luonnollinen väenlisäys ja sen tekijät ..	8
III. Muuttoliike	15
IV. Todellinen väenlisäys	23
V. Solmitut ja purkautuneet avioliitot	28
VI. Syntyneisyys	39
A. Lapsensynnyttäjät	39
B. Synnytysten tulokset	45
VII. Kuolemantapaukset	51
Lisäys: Suhteellinen kuolleisuus Suomessa vuosina 1921—25 laskettuna Kansainvälisen Tilastollisen Instituutin vuonna 1895 tekemän päätöksen mukaisesti	69

INNEHÅLL.

	Sid.
I. Förändringar i rikets kyrkliga indelning	5
II. Den naturliga folkökningen och dess faktorer	8
III. Flyttningsrörelsen	15
IV. Den faktiska folkökningen	23
V. Ingångna och upplösta äktenskap	28
VI. Nativiteten	39
A. Barnaföderskor	39
B. Barnbörderernas resultat	45
VII. Dödsfallen	51
Tillägg: Den relativa dödligheten i Finland åren 1921—25, beräknad i överensstämmelse med Internationella Statistiska Institutets beslut av år 1895	69

TABLE DES MATIÈRES.

	Page		Page
I. Changements dans la division ecclésiastique du pays	5	A. Accouchées	39
II. Accroissement physiologique de la population; ses facteurs	8	B. Résultats des accouchements	45
III. Migrations	15	VII. Mortalité	51
IV. Accroissement réel de la population	23	Appendice: Taux de la mortalité en Finlande 1921—25, calculé selon la décision de l'Institut International de Statistique de 1895	69
V. Mariages contractés et dissous	28		
VI. Nativité	39		

I. Maan kirkollisessa jaotuksessa tapahtuneet muutokset.

Vuosina 1921—1925 ovat useat uudet seurakunnat aloittaneet toimintansa, ja ne esiintyvät siis nyt ensi kerran itsenäisinä alueina maan väestötilastossa. Sen lisäksi on näinä vuosina pantu toimeen muutamia seurakuntien välisiä aluejärjestelyjä. Uudet seurakunnat ja niiden väkiluku sekä aluejärjestelyt käyvät selville seuraavista taulukoista.

I. Förändringar i rikets kyrkliga indelning.

Under åren 1921—1925 har ett stort antal nya församlingar begynt sin verksamhet och uppträda de alltså nu för första gången som självständiga områden i rikets befolkningsstatistik. Dessutom har under dessa år en del områdesregleringar mellan församlingarna ägt rum. De nya församlingarna och deras folkmängd samt områdesregleringarna framgå av följande tabeller.

Uudet seurakunnat. — Nya församlingar.

Uudet seurakunnat — Nya församlingar	Seurakunnat, joiden osista uudet on muodostettu — Bildats av delar av följande församlingar	Erotetun osan väkiluku — Den avskilda delens folkmängd
Vuonna — År 1921.		
Huopalahti — Hoplaks	Helsingin msk. — Helsinge	—
Oulunkylä — Äggelby	” ”	—
Kulosaari — Brändö	” ”	—
Turun Mikaelin seurak. — Mikael's förs. i Åbo	Turun tuomiokirkkoseurakunta — Åbo domkyrkoförsamling	11 655
” Martin ” — Martins ” ” ”	” ”	6 821
” ruotsal. ” — svenska ” ” ”	” ”	9 745
Pohjois-Pirkkala (Norr-Birkala)	Pirkkala (Birkala)	10 083
Etelä-Pirkkala (Söder-Birkala)	” ”	1 553
Mänttä	Vilppula	2 672
Vahviala	(Viipurin msk. — Viborgs lf.	4 134
Konnevesi	Säkkijärvi	592
Vieremä	Rautalampi	4 830
Säyneinen	Iisalmen msk. — Iisalmi lf.	6 060
	Kaavi	2 583
Vuonna — År 1922.		
Riihimäki	(Hausjärvi	7 081
	Janakkala	313
	Loppi	69
Kouvola	Valkeala	3 547
Simppele	Parikkala	2 164
Punkaharju	Kerimäki	3 441

Uudet seurakunnat — Nya församlingar	Seurakunnat, joiden osista uudet on muodostettu — Bildats av delar av följande församlingar	Erotetun osan väkiluku — Den avskilda delens folkmängd
Vuonna — År 1923.		
Säynätsalo	Muurame	581
Kanneljärvi	Uusikirkko (Nykyrka)	4 320
Pyhäselkä	Kiihtelysvaara	3 804
Vuonna — År 1924.		
Koijärvi	{ Urjala	2 008
Aitolahdi	{ Forssa	815
Lumivaara	{ Messukylä	804
	{ Jaakkima	5 646
	{ Kuopion msk. — Kuopio lf.	2 686
Siilinjärvi	{ Maaninka	1 150
	{ Nilsinä	938
	{ Kuopion msk. — Kuopio lf.	1 928
Riistavesi	{ Tuusniemi	511
Vuonna — År 1925.		
Koskenpää	Jämsä	2 673
Jämsänkoski	”	2 283
Ylämaa	Säkkijärvi	2 817

Näiden seurakuntien aluejärjestelyjen lisäksi on mainittava *Petsamon* alueen Suomeen liittäminen vuonna 1921. Tämä lisäsi maamme väkilukua 1 423 hengellä, joista 623 oli luterilaisia ja 800 kreikkalaiskatolisia.

Utom dessa inre områdesregleringar bör nämnas införlivandet av *Petsamo* med Finland år 1921; härigenom fick riket mottaga ett befolkningsställskott av 1 423 personer, av vilka 623 personer voro lutheraner och 800 grekisk-katoliker.

Aluejärjestelyt. — Områdesregleringar.

Seurakunnat, joista on siirretty — Från följande församlingar överförts	Sirretyn alueen väkiluku — Det överförda områdets folkmängd	Seurakunnat, joihin on siirretty — Till följande församlingar överförts
Vuonna — År 1921.		
Ikaalinen	106	Hämeenkyrö (Tavastkyrö).
Vesilahti	126	Etelä-Pirkkala (Söder-Birkala).
Ruovesi	13	Vilppula.
Kaavi	173	Kuusjärvi.
Reisjärvi	62	Sievi.
Säränsniemi	27	Puolanka.
Ti (Ijo)	583	Kuivaniemi.
Vuonna — År 1922.		
Hämeenkyrö (Tavastkyrö)	78	Mouhijärvi.
Lappee	181	Vahviala.
Sääminki	15	Savonranta.
Enonkoski	5	”
Muuruvesi	189	Juankoski.
Pietarsaaren msk. — Pedersöre	20	Ähtävä — Esse.

Seurakunnat, joista on
siirretty — Från följande
församlingar överförts

Vuonna — År 1923.

Pernaja — Pernä	66
Uusikirkko (Nykyrko)	436
Sahalahti	91
Kivennapa (Kivinebb)	319
Juva (Jokkas)	95
Muuruvesi	997
Multia	63
Keuru	295

Vuonna — År 1924.

Lieto (Lundo)	17
Mouhijärvi	36
Hollola	1 142
Somero	13
Viipurin msk. — Viborgs lf.	13 200
” ”	42
” ”	508
Säkkijärvi	85
Kivennapa (Kivinebb)	2 394
Kerimäki	278
”	58
Konnevesi	25
Kiihtelysvaara	843

Vuonna — År 1925.

Huopalahti — Hoplaks	38
” ”	31
Nurmijärvi	55
Masku	10
Kuru	485
Kuhmoinen	492
Uusikirkko (Nykyrka)	64
Parikkala	181
Soanlahti	346
Suistamo	62
Mikkelin msk. — S:t Michels lf. ..	173
Kerimäki	401
Kaavi	10
Alatornio (Nedertorneå)	150
Haapavesi	69

Näiden siirtojen lisäksi on vielä 902 hengen suuruinen **Hammaslahden baptistiseurakunta** vuonna 1924 siirretty Kiihtelysvaaran kunnasta Pyhäselkään.

Kaikista näistä muutoksista on väestön jakaantumiseen eri läänien kesken vaikuttanut ainoastaan vuonna 1925 toimeenpantu aluejärjestely, jolloin Kurusta Hämeen lääniä 485 henkeä siirrettiin Parkanoon Turun ja Porin lääniä.

Siirretyn alueen
väkiluku — Det
överförda områ-
dets folkmängd

Seurakunnat, joihin on siirretty —
Till följande församlingar överförts

Loviisa — Lovisa.
Uudenkaupungin msk. — Nystads lf.
Kuhmalahti.
Terijoki.
Anttola.
Juankoski.
Ätsäri.
”
Tarvasjoki.
Suodenniemi.
Lahti.
Somerniemi.
Viipurin suomal. seurakunta — Viborgs finska församling.
Viipurin ruotsal. seurakunta — Viborgs svenska församling.
Vahviala.
Luumäki.
Terijoki.
Sääminki.
Savonranta.
Vesanto.
Pyhäselkä.

Helsingin pohj. suomal. seurak. — Helsingfors norra finska församling.

Helsingin pohj. ruotsal. seurak. — Helsingfors norra svenska församling.

Hyvinkää.

Rusko.

Parkano.

Längelmäki.

Kanneljärvi.

Simpele.

Harlu.

Korpiselkä.

Mikkeli — S:t Michel.

Sääminki.

Kuusjärvi.

Tornio — Torneå.

Nivala.

Förutom dessa överföringar har ännu **Hammaslahti baptistförsamling**, omfattande 902 personer, år 1924 överförts från Kiihtelysvaara till Pyhäselkä.

Av alla dessa förändringar har befolkningens fördelning på de olika länen nämnt inflytande endast genom den år 1925 genomförda områdesreglering, varigenom från Kuru i Tavastehus län överfördes 485 personer till Parkano i Åbo-Björneborgs län.

Maaseudun ja kaupunkien välillä sen sijaan on tapahtunut tuntuvasti enemmän siirtoja. Edellä luetelluista aluejärjestelyistä käy selville, että kaupunkien väestö on näiden siirtojen johdosta viisi-vuotiskautena 1921—1925 lisääntynyt 14 842 henkeä, kun taas maaseudun väestö on vastaavassa määrin vähentynyt.

Mellan landsbygden och städerna ha däremot avsevärt flere överföringar ägt rum. Av ovan anförda uppgifter om områdesregleringar framgår det, att städernas folkmängd genom överföringarna under femårsperioden 1921—1925 ökas med 14 842 personer, medan åter folkmängden på landsbygden i motsvarande grad nedgått.

II. Luonnollinen väenlisäys ja sen tekijät.

II. Den naturliga folkökningen och dess faktorer.

Syntyneisyyden ja kuolleisuuden kehitys vuosina 1911—1925 käy selville seuraavista lukusarjoista.

Nativitetens och dödlighetens utveckling under åren 1911—1925 framgår av följande sifferserier.

Naissances d'enfants vivants, décès et accroissement physiologique 1911—1925.

Vuosi År Années	Elävänä syntyneitä Levande födda <i>Nés vivants</i>			Kuolleita Döda <i>Décès</i>			Luonnollinen väenlisäys tai -vähennys (—) Naturlig folkökning eller -minskning (—) <i>Surplus des naissances</i>		
	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Landsbygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Landsbygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Landsbygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>
<i>Absoluuttisesti. — Absolut.</i>									
1911.....	11 520	79 718	91 238	6 742	44 906	51 648	4 778	34 812	39 590
1912.....	11 509	80 766	92 275	7 134	44 511	51 645	4 375	36 255	40 630
1913.....	10 766	76 484	87 250	7 081	44 795	51 876	3 685	31 689	35 374
1914.....	10 613	76 964	87 577	6 814	43 876	50 690	3 799	33 088	36 887
1915.....	10 121	73 185	83 306	6 674	45 531	52 205	3 447	27 654	31 101
1916.....	9 473	70 180	79 653	7 331	47 246	54 577	2 142	22 934	25 076
1917.....	9 125	71 921	81 046	7 501	51 362	58 863	1 624	20 559	22 183
1918.....	8 486	71 008	79 494	14 243	80 859	95 102	—5 757	—9 851	—15 608
1919.....	6 464	57 432	63 896	8 303	54 629	62 932	—1 839	2 803	964
1920.....	9 230	75 484	84 714	6 826	46 478	53 304	2 404	29 006	31 410
1921.....	9 116	73 049	82 165	6 164	41 197	47 361	2 952	31 852	34 804
1922.....	8 481	71 659	80 140	6 482	42 698	49 180	1 999	28 961	30 960
1923.....	8 792	73 169	81 961	6 440	41 116	47 556	2 352	32 053	34 405
1924.....	9 066	68 991	78 057	7 418	46 024	53 442	1 648	22 967	24 615
1925.....	8 840	69 420	78 260	6 927	40 566	47 493	1 913	28 854	30 767
<i>Promilleinä keskiarkeista. — I ‰ av medelfolkvärdet. — ‰ de la population moyenne.</i>									
1911.....	24.8	29.8	29.1	14.5	16.8	16.5	10.3	13.0	12.6
1912.....	24.0	29.9	29.1	14.9	16.5	16.3	9.1	13.4	12.8
1913.....	21.8	28.1	27.2	14.4	16.5	16.1	7.4	11.6	11.1
1914.....	21.1	28.0	26.9	13.5	16.0	15.6	7.6	12.0	11.3
1915.....	19.8	26.4	25.4	13.1	16.4	15.9	6.7	10.0	9.5
1911—1915..	22.3	28.4	27.5	14.1	16.4	16.1	8.2	12.0	11.4
1916.....	18.2	25.1	24.1	14.1	16.9	16.5	4.1	8.2	7.6
1917.....	17.2	25.6	24.3	14.2	18.3	17.7	3.0	7.3	6.6
1918.....	16.0	25.3	23.8	26.8	28.8	28.5	—10.8	—3.5	—4.7
1919.....	12.2	20.5	19.2	15.6	19.5	18.9	—3.4	1.0	0.3
1920.....	17.1	26.9	25.3	12.7	16.5	15.9	4.4	10.4	9.4
1916—1920..	16.1	24.7	23.3	16.7	20.0	19.5	—0.6	4.7	3.8
1921.....	16.7	25.7	24.3	11.3	14.5	14.0	5.4	11.2	10.3
1922.....	15.4	25.0	23.4	11.8	14.9	14.4	3.6	10.1	9.0
1923.....	15.7	25.3	23.7	11.5	14.2	13.8	4.2	11.1	9.9
1924.....	15.8	23.7	22.4	12.9	15.8	15.3	2.9	7.9	7.1
1925.....	14.9	23.8	22.3	11.7	13.9	13.5	3.2	9.9	8.8
1921—1925..	15.7	24.7	23.2	11.8	14.7	14.2	3.9	10.0	9.0

Niinkuin edellä olevista lukusarjoista näkyy, on syntyneiden lasten absoluuttinen luku, pieniä vaihteluita lukuun ottamatta, vuodesta 1912 alkaen yleensä vähentynyt. Kun syntyneiden luku vuosina 1911—1915 oli 441 646, on se vuosina 1921—1925 alentunut 400 583:een eli 27.5 ‰:stä 23.2 ‰:een keskiikäiluvusta. Syntyneiden luku vuosina 1921—1925 oli kaupungeissa runsaasti 10 000 ja maaseudulla runsaasti 30 000 pienempi kuin vuosina 1911—1915. Maaseudulla syntyneiden suhteellinen luku oli vuosina 1924—1925 pienempi kuin kaupunkien vastaava luku vuosina 1911—1912. Samoin kuolleisuus osoittaa huomattavaa vähentymistä, poikkeuksellista viisivuotiskautta 1916—1920 lukuun ottamatta. Verrattaessa toisiinsa vuosien 1911—1915 ja 1921—1925 kuolleisuutta havaitaan sen vähentyneen kaupungeissa 14.1 ‰:stä 11.8 ‰:een, maaseudulla 16.4 ‰:stä 14.7 ‰:een ja koko maassa 16.1 ‰:stä 14.2 ‰:een keskiikäiluvusta.

Syntyneiden enemmyys eli *luonnollinen väenlisäys* on viisivuotiskaudesta 1911—1915 viisivuotiskautteen 1921—1925 vähentynyt 183 582:sta 155 551:een eli 11.4 ‰:stä 9.0 ‰:een keskiikäiluvusta. Kun luonnollinen väenlisäys maan kaupungeissa oli vuosina 1911—1915 yhteensä 20 084 henkeä eli 8.2 ‰ keskiikäiluvusta, oli se vuosina 1921—1925 vain 10 864 henkeä eli 3.9 ‰. Maaseudun väestöön nähden vähentyminen on ollut suhteellisesti pienempi, nimittäin 163 498:sta vuosina 1911—1915 144 687:ään vuosina 1921—1925 eli 12.0 ‰:stä 10.0 ‰:een keskiikäiluvusta. Vuosikymmen 1911—1920 samoin kuin viisivuotiskausi 1921—1925 osoittavat alempia lukuja kuin lähinnä edelliset ajanjaksot, niinkuin näkyy seuraavasta taulukosta, joka esittää luonnollisen väenlisäyksen ja sen tekijät ‰:nä keskiikäiluvusta.

Ovanstående sifferserier giva vidhanden, att det absoluta födelsetalet, med undantag av en del smärre växlingar, nedgått fr. o. m. år 1912. Medan antalet födda åren 1911—1915 var 441 646, hade detsamma åren 1921—1925 nedgått till 400 583 eller från 27.5 ‰ till 23.2 ‰ av medelfolkmängden. Antalet födda åren 1921—1925 understeg i städerna med drygt 10 000 och på landsbygden med drygt 30 000 siffran för åren 1911—1915. Det relativa antalet födda på landsbygden var åren 1924—1925 mindre än motsvarande tal för städerna åren 1911—1912. Likaså utvisar dödligheten en betydande nedgång, om man fränser den exceptionella femårsperioden 1916—1920. Om man sinsemellan jämför dödligheten åren 1911—1915 och 1921—1925, kan man iakttaga att den minskats i städerna från 14.1 ‰ till 11.8 ‰, på landsbygden från 16.4 ‰ till 14.7 ‰ och i hela riket från 16.1 ‰ till 14.2 ‰ av medelfolkmängden.

Överskottet av födda eller den naturliga folkökningen åren 1921—1925 utvisar i jämförelse med åren 1911—1915 en minskning från 183 582 till 155 551 eller från 11.4 ‰ till 9.0 ‰ av medelfolkmängden. Medan den naturliga folkökningen i rikets städer åren 1911—1915 uppgick till inalles 20 084 personer eller 8.2 ‰ av medelfolkmängden, var den åren 1921—1925 endast 10 864 personer eller 3.9 ‰. Beträffande landsbygdens befolkning har minskningen varit av relativt mindre omfattning, nämligen från 163 498 åren 1911—1915 till 144 687 åren 1921—1925 eller från 12.0 ‰ till 10.0 ‰ av medelfolkmängden. Tioårsperioden 1911—1920 och femårsperioden 1921—1925 uppvisa lägre siffror än närmast föregående perioder; detta framgår även av följande tabell, som ger vidhanden storleken av den naturliga folkökningen och dess faktorer i ‰ av medelfolkmängden.

Naissances d'enfants vivants, décès et accroissement physiologique en ‰ de la population moyenne, 1871—1925.

Vuosina — Åren <i>Années</i>	Elävänä syntyneitä Levande födda <i>Nés vivants</i>			Kuolleita — Döda <i>Décès</i>			Luonnollinen väenlisäys Naturlig folkökning <i>Accroissement physiologique</i>		
	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Lands- bygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Lands- bygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Lands- bygd <i>Communes rurales</i>	Koko maa Hela riket <i>Pays entier</i>
1871—1880.....	28.9	37.7	37.0	23.3	22.1	22.2	5.6	15.6	14.8
1881—1890.....	29.2	35.6	35.0	21.3	21.1	21.1	7.9	14.5	13.9
1891—1900.....	28.7	32.7	32.2	19.0	19.8	19.7	9.7	12.9	12.5
1901—1910.....	27.3	31.7	31.1	16.4	18.2	17.9	10.9	13.5	13.2
1911—1920.....	19.1	26.5	25.4	15.4	18.3	17.8	3.7	8.2	7.6
1921—1925.....	15.7	24.7	23.2	11.8	14.7	14.2	3.9	10.0	9.0

Sekä syntyneisyys että kuolleisuus samoinkuin syntyneiden enemmisyys ovat vähitellen vähentyneet. Tämä kehitys on samansuuntainen kaupungeissa ja maaseudulla, kuitenkin niin, että kaupunkien luonnollinen väenlisäys nousi aina ajanjakson 1901—1910 loppuun saakka sen johdosta, että kuolleisuus aleni nopeammin kuin syntyneisyys. Syntyneisyys on alentunut vuosikymmenestä 1871—1880 viisivuotiskauteen 1921—1925 kaupungeissa 13.2 ‰, maaseudulla 13.0 ‰ ja koko maassa 13.8 ‰. Suhteellisen kuolleisuuden vastaavat numerot olivat 11.5, 7.4 ja 8.0 ‰ sekä syntyneiden enemmyyttä osoittavat vastaavat luvut 1.7, 5.6 ja 5.8 ‰. Josakin määrin tämä aleneva suunta saa selityksensä siitä, että, niinkuin myöhemmin lähemmin esitetään, maan väkilukuun sisältyy huomattava määrä henkilöitä, etupäässä siirtolaisia, joita oikeastaan ei enää pitäisi lukea maan väestöön. Kun tiedot näiden keskuudessa sattuneista syntymisistä, kuolemantapauksista y. m. saapuvat epätäydellisinä ja osaksi niin myöhään, etteivät ehdi vuotuisen väestöluketta koskevaan tilastoon, tulevat kaikki virallisesta väkiluvusta lasketut suhdelut jonkin verran pienemmiksi, kuin niiden oikeastaan pitäisi olla. Tämä seikka selittää kuitenkin vain osaksi esitetyn syntyneisyyden ja kuolleisuuden alenemisen.

Kaikkina edellä mainittuina ajanjaksoina syntyneisyys oli huomattavasti alhaisempi kaupungeissa kuin maaseudulla. Tämä on sitä silmiinpistävämpää, kun juuri voimakkaimmat ikäluokat ovat edellisissä suhteellisesti lukuisammin odustettuina. Kuolleisuuteen nähden olivat kaupungit, osittain juuri pienemmän syntyneisyyden vaikutuksesta, huomattavasti edullisemmassa asemassa kuin maaseutu. Mainittava on myöskin, että kehitys vuosikymmen vuosikymmeneltä on lisännyt kaupunkien etumatkaa. Aina vuosikymmenen 1901—1910 asti on sen vuoksi luonnollinen väenlisäys kasvanut kaupungeissa, mutta mennyt alaspäin maaseudulla. Sen jälkeen on kaupunkien kehitysuunnassa tapahtunut jyrkkä käänne. Luonnollinen väenlisäys on niissä vähentynyt kahdella kolmanneksella verrattuna vuosikymmenen 1901—1910, eikä se ole ollut edes puolta maaseudun luonnollisesta väenlisäyksestä.

Verrattaessa keskenään eri läänejä luonnolliseen väenlisäykseen ja sen tekijöihin nähden huomataan erinäisiä eroavaisuuksia. Vuosilta 1921—1925 esitetään seuraavat absoluuttiset luvut kustakin läänistä erikseen.

Säväl nativiteten som mortaliteten ävensom överskottet av födda har småningom sjunkit. Denna utveckling är gemensam för städer och landsbygd, dock så, att den naturliga folkökningen för städerna ökades till utgången av perioden 1901—1910, emedan mortalitetens sjönk snabbare än nativitetens. Nedgången av nativitetens har från decenniet 1871—1880 till femårsperioden 1921—1925 för städerna utgjort 13.2 ‰, för landsbygden 13.0 ‰ samt för hela riket 13.8 ‰. Motsvarande siffror för den relativa mortaliteten utgjorde 11.5, 7.4 och 8.0 ‰ samt för överskottet av födda resp. 1.7, 5.6 och 5.8 ‰. I någon mån får denna nedgående tendens sin förklaring därigenom, att, såsom senare närmare framhålles, rikets befolknings-siffror omfattar ett betydande antal personer, främst emigranter, vilka rätteligen icke mera borde inräknas i folkmängden. Enär uppgifterna angående bland dem inträffade födelser, dödsfall m. m. icke inkomma fullständiga och dels inkomma så sent, att de icke kunna ingå i den årliga statistiken angående befolkningsrörelsen, bliva alla på grund av den officiella befolknings-siffran uträknade relationstal något mindre, än de rätteligen borde vara. Detta faktum förklarar dock endast delvis den ovan påvisade nedgången i nativitet och mortalitet.

Under samtliga här nämnda tidsperioder var nativitetens avsevärt lägre i städerna än på landsbygden. Detta är så mycket mera i ögonen fallande, då ju de prokreationskraftiga åldersklasserna äro relativt starkare representerade i de förra. Mortaliteten var, delvis såsom en följd just av den lägre nativitetens, märkbart gynnsammare i städerna än på landsbygden. Nämnas bör även, att utvecklingen decennium för decennium ökat städernas försprång. Ända intill tioårsperioden 1901—1910 har därför den naturliga folkökningen utvisat ökning för städerna, men nedgång för landsbygden. Här efter inträffade en plötslig omsvängning i utvecklingen för städerna. Den naturliga folkökningen har i förhållande till tioårsperioden 1901—1910 minskats med två tredjedelar; den har icke ens uppgått till hälften av den naturliga folkökningen på landsbygden.

Om man granskar de olika länen med hänsyn till den naturliga folkökningen och dess faktorer, kunna vissa olikheter spåras. För åren 1921—1925 framläggas följande absoluta siffror för de olika länen.

Naissances et décès 1921—1925.

Lääni — Län Départements	Elävänä syntyneitä — Levande födda <i>Naissances d'enfants vivants</i>					Kuolleita — Döda <i>Décès</i>					Syntyneiden enemmisyys Överskott av födda <i>Surplus des naissances</i>				
	1921	1922	1923	1924	1925	1921	1922	1923	1924	1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	8 290	7 781	8 023	7 896	7 725	5 274	5 545	5 408	5 927	5 574	3 016	2 236	2 615	1 969	2 151
Turun-Porin — Åbo- Björneborgs	11 597	10 967	11 262	10 666	10 657	7 097	7 146	6 471	7 286	6 749	4 500	3 821	4 791	3 380	3 908
Ahvenanmaa — Åland	465	452	410	374	373	302	356	342	348	329	163	96	68	26	44
Hämeen — Tavastehus	8 343	8 193	8 431	8 236	7 802	4 856	5 090	4 800	5 489	4 870	3 487	3 103	3 631	2 747	2 932
Viipurin — Viborgs	14 139	14 015	14 169	13 616	13 475	7 881	7 957	8 043	9 010	7 944	6 258	6 058	6 126	4 606	5 531
Mikkelin — S:t Michels	5 088	4 913	5 030	4 922	4 923	3 190	3 322	3 152	3 376	2 932	1 898	1 591	1 878	1 546	1 991
Kuopion — Kuopio	10 024	9 646	9 769	9 266	9 731	5 215	5 535	5 713	6 253	5 238	4 809	4 111	4 056	3 013	4 493
Vaasan — Vasa	13 234	13 081	13 415	12 203	12 344	7 924	8 316	7 754	8 914	7 775	5 310	4 765	5 661	3 289	4 569
Oulun — Uleåborgs	10 985	11 092	11 452	10 878	11 230	5 622	5 913	5 873	6 839	6 082	5 363	5 179	5 579	4 039	5 148
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	82 165	80 140	81 961	78 057	78 260	47 361	49 180	47 556	53 442	47 493	34 804	30 960	34 405	24 615	30 767
Kaupungit — Städer <i>Villes</i>	9 116	8 481	8 792	9 066	8 840	6 164	6 482	6 440	7 418	6 927	2 952	1 999	2 352	1 648	1 913
Maaseutu — Landsbygd <i>Communes rurales</i>	73 049	71 659	73 169	68 991	69 420	41 197	42 698	41 116	46 024	40 566	31 852	28 961	32 053	22 967	28 854

Syntyneisyyden kehitys eri lääneissä vuosikymmeninä 1891—1900, 1901—1910 ja 1911—1920 sekä vuosina 1921—1925, ilmaistuna promilleinä keski-
vähiluvusta, selviää seuraavasta taulukosta.

Utvecklingen av nativiteten i de skilda länen under decennierna 1891—1900, 1901—1910 och 1911—1920 samt åren 1921—1925 framgår, uttryckt i promille av medelfolkmängden, av följande tabell.

Naissances d'enfants vivants en ‰ de la population moyenne.

Lääni — Län Départements	1891- 1900	1901- 1910	1911- 1920	1921- 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	32.4	30.5	21.3	17.3	18.5	17.1	17.4	17.0	16.4
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	32.0	29.9	23.3	21.9	23.3	21.9	22.3	21.0	20.9
Ahvenanmaa — Åland	34.1	32.2	24.6	15.3	17.2	16.7	15.1	13.8	13.7
Hämeen — Tavastehus	34.1	32.2	24.6	22.2	23.0	22.4	22.8	22.1	20.8
Viipurin — Viborgs	33.4	34.0	26.8	24.1	25.2	24.7	24.6	23.4	22.9
Mikkelin — S:t Michels	29.9	29.4	25.0	24.0	24.8	23.8	24.3	23.7	23.6
Kuopion — Kuopio	32.2	32.7	28.8	26.7	28.0	26.7	26.9	25.3	26.4
Vaasan — Vasa	31.4	28.3	24.5	23.0	24.0	23.6	24.0	21.7	21.8
Oulun — Uleåborgs	32.0	31.6	29.9	28.9	29.5	29.2	29.7	27.8	28.4
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	32.2	31.1	25.4	23.2	24.3	23.4	23.7	22.4	22.3

Niinkuin edellä olevasta taulukosta näkyy, on syntyneisyys alentunut kaikissa lääneissä. Kehitys on kuitenkin ollut vaihteleva. Jos näet verrataan viisivuotiskauden 1921—1925 lukuja vastaaviin suhdelukuihin vuosikymmeneltä 1911—1920, huomataan, että aleneminen oli:

Såsom tabellen utvisar, utgör nedgången av nativiteten en företeelse, som gjort sig märkbar inom alla län. Utvecklingen har likväl företett vissa oregelbundenheter. Om nämligen siffrorna för femårsperioden 1921—1925 jämföras med motsvarande relationstal för tioårsperioden 1911—1920, kan man observera, att minskningen utgjorde:

Oulun läänissä — I Uleåborgs län	1.0 ‰
Mikkelin „ — „ S:t Michels „	1.0 „
Vaasan „ — „ Vasa „	1.5 „

Kuopion läänissä — I Kuopio län	2.1 ‰
Hämeen „ — „ Tavastehus „	2.4 „
Viipurin „ — „ Viborgs „	2.7 „
Uudenmaan „ — „ Nylands „	4.0 „

Syntyneisyyden aleneminen on siis ollut suurin maan eteläosissa, huomattavasti pienempi sen sijaan sisä- ja pohjoisosissa. Se näyttää osaksi olevan riippuvainen siitä, kuinka suuri kaupunkiväestön osuus oli asianomaisen läänin koko väkiluvusta.

Jos läänit asetetaan järjestykseen sen mukaan, kuinka suuri syntyneisyys niissä on ollut vuosina 1921—1925, saadaan seuraavat tulokset. Suurin oli syntyneisyys Oulun, Kuopion ja Viipurin lääneissä, joissa suhdelluvut olivat 28.9, 26.7 ja 24.1 ‰, sitten seurasivat Mikkelin, Vaasan ja Hämeen läänit, joissa ne olivat 24.0, 23.0 ja 22.2 ‰, kun taas Turun-Porin ja Uudenmaan läänit sekä Ahvenanmaa suldeluvuin 21.9, 17.3 ja 15.3 ‰ muodostivat ryhmän, jossa syntyneisyys oli pienin.

Kuolleisuuden kehitystä eri lääneissä valaisee seuraava taulukko.

Nedgången av nativitetens har sällunda varit störst i de sydliga delarna av landet, avsevärt mindre åter i de inre och nordliga delarna. Det synes som om den delvis vore beroende av hur stor stadsbefolkningen är i förhållande till resp. läns hela folkmängd.

Om länen ordnas i enlighet med hur stor nativitetens varit åren 1921—1925, kommer man till följande resultat. Nativitetens var störst i Uleåborgs, Kuopio och Viborgs län, där relationstalen vore 28.9, 26.7 och 24.1 ‰, därpå följde S:t Michels, Vasa och Tavastehus län med talen 24.0, 23.0 och 22.2 ‰, medan åter Åbo-Björneborgs och Nylands län samt landskapet Åland, där siffrorna vore 21.9, 17.3 och 15.3 ‰, bildade den grupp, där nativitetens var minst.

Utvecklingen av mortaliteten i de olika länen belyses åter av följande tabell.

Décès en ‰ de la population moyenne.

L ä ä n i — L ä n Départements	1891- 1900	1901- 1910	1911- 1920	1921- 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	18.8	16.8	16.1	12.1	11.7	12.2	11.8	12.7	11.8
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs.....	18.7	16.8	17.4	13.8	14.3	14.3	12.8	14.4	13.2
Ahvenanmaa — Åland	18.6	16.8	18.4	12.4	11.2	13.2	12.6	12.8	12.1
Hämeen — Tavastehus	21.0	19.5	18.7	13.6	13.4	13.9	13.0	14.7	13.0
Viipurin — Viborgs	20.8	19.0	18.6	14.2	14.0	14.0	14.0	15.5	13.5
Mikkelin — S:t Michels	20.4	19.6	18.9	15.4	15.6	16.1	15.2	16.2	14.0
Kuopion — Kuopio	20.1	17.3	16.7	14.6	14.4	15.0	13.9	15.8	13.7
Vaasan — Vasa	19.6	18.5	18.5	15.8	15.1	15.6	15.2	17.5	15.4
Oulun — Uleåborgs	19.7	17.9	17.8	14.2	14.0	14.4	13.8	15.3	13.5
Koko maa — Hela riket — Pays entier									

Kuten edellä olevasta taulukosta käy selville, on kuolleisuus viisivuotiskautena 1921—1925 ollut pienin Uudenmaan läänissä ja sen jälkeen Ahvenanmaalla ja Hämeen läänissä sekä suurin Oulun läänissä. Kaikissa lääneissä on kuolleisuus noussut vuonna 1924, kun se sitävastoin seuraavana vuonna oli pienin maamme koko väestötillaston aikana. Jos kysymyksessä olevaa viisivuotiskautta verrataan lähinnä edelliseen vuosikymmeneen, huomataan kuolleisuuden kaikissa lääneissä tuntuvasti vähentyneen. Enemmän on kuolleisuus vähentynyt Hämeen ja Viipurin lääneissä, 4.8 ja 4.5 ‰, vähemmän taas Vaasan ja Oulun lääneissä, 2.1 ja 2.7 ‰.

Syntyneisyyden ja kuolleisuuden erilaisuuksista eri läänien kesken on luonnollisena

Tabellen visar, att mortaliteten under femårsperioden 1921—1925 varit minst i Nylands län och därefter på Åland och i Tavastehus län samt störst i Uleåborgs län. Alla län uppvisade en stegring av mortaliteten år 1924, medan åter mortaliteten följande år var mindre än under något av de år befolkningsstatistik utarbetats hos oss. Om ifrågakvarande femårsperiod jämföres med närmast föregående decennium, framgår det, att mortaliteten starkt sjunkit i alla län. Mest har mortaliteten nedgått i Tavastehus och Viborgs län, med 4.8 och 4.5 ‰, minst åter i Vasa och Uleåborgs län, med 2.1 och 2.7 ‰.

En naturlig följd av de olikheter, som göra sig gällande inom de olika länen med avseende å nati-

seurauksena, että myöskin niiden tulokset, *luonnollinen väenlisäys* tai *väestönvähennys*, vaihtelevat. Tätä valaisee seuraava taulukko.

viteten och mortalitetens, är även att deras resultat, *den naturliga folkökningen* eller *folkminskningen* variera i dem. Detta framgår av följande tabell.

Accroissement physiologique en ‰ de la population moyenne.

Lääni — Län <i>Départemens</i>	1891- 1900	1901- 1910	1911- 1920	1921- 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	13.6	13.7	5.2	5.2	6.8	4.9	5.6	4.3	4.6
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	13.3	13.1	5.9	8.1	9.0	7.6	9.5	6.6	7.7
Ahvenanmaa — Åland				2.9	6.0	3.5	2.5	1.0	1.6
Hämeen — Tavastehus	15.5	15.4	6.2	8.6	9.6	8.5	9.8	7.4	7.8
Viipurin — Viborgs	12.4	14.5	8.1	9.9	11.2	10.7	10.6	7.9	9.4
Mikkelin — S:t Michels	9.1	10.4	6.4	8.6	9.2	7.7	9.1	7.5	9.6
Kuopion — Kuopio	11.8	13.1	9.9	11.3	13.4	11.4	11.2	8.2	12.2
Vaasan — Vasa	11.3	11.0	7.8	8.4	9.6	8.6	10.1	5.9	8.1
Oulun — Uleåborgs	12.4	13.1	11.4	13.1	14.4	13.6	14.5	10.3	13.0
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	12.5	13.2	7.6	9.0	10.3	9.0	9.9	7.1	8.8

Luonnollinen väenlisäys osoittaa vuodesta 1921 alkaen taipumusta alenemaan, varsinkin vuonna 1924, jolloin kuolleisuus, kuten edellä on esitetty, oli huomattavan suuri. Jos taas viisivuotiskauden 1921—1925 ja poikkeuksellisen vuosikymmenen 1911—1920 luonnollista väenlisäystä esittäviä lukuja verrataan keskenään, huomataan muutamissa lääneissä jonkin verran nousua. Tämä nousu oli:

Vaasan läänissä — I Vasa län	0.6 ‰
Kuopion „ — „ Kuopio „	1.4 „
Oulun „ — „ Uleåborgs „	1.7 „
Viipurin „ — „ Viborgs „	1.8 „
Mikkelin „ — „ S:t Michels „	2.2 „
Hämeen „ — „ Tavastehus „	2.4 „

Jos tarkastetaan eri läänien luonnollista väenlisäystä vuosina 1921—1925, huomataan siinäkin tuntuvia eroavaisuuksia. Suurin, 13.1 ‰, oli luonnollinen väenlisäys, samoin kuin edellisellä vuosikymmenellä, Oulun läänissä. Lähinnä seurasivat Kuopion ja Viipurin läänit, joissa suhdeluvut olivat 11.3 ja 9.9 ‰, sekä sen jälkeen Hämeen, Mikkelin ja Vaasan läänit suhdeluvuin 8.6, 8.6 ja 8.4 ‰. Pienin taas oli luonnollinen väenlisäys Turun-Porin ja Uudenmaan lääneissä sekä Ahvenanmaalla, joiden luvut olivat 8.1, 5.2 ja 2.9 ‰. Suhteellinen väenlisäys oli siten Oulun läänissä enemmän kuin neljä kertaa niin suuri kuin Ahvenanmaalla.

Yleiskatsauksen saamiseksi esitetään seuraavat syntyneitä ja kuolleita sekä luonnollista väenlisäystä viisivuotiskautena 1921—1925 koskevat luvut läänittäin, erikseen kaupungeista ja maaseudulta.

Den naturliga folkökningen utvisar från år 1921 en tendens till minskning, särskilt under år 1924, då mortaliteten, som ovan framhållits, var synnerligen stor. Om åter den naturliga folkökningen under femårsperioden 1921—1925 och under det exceptionella decenniet 1911—1920 jämföres, kan en mindre ökning iakttagas i några län. Ökningen utgjorde:

Vid en granskning av den naturliga folkökningen i de olika länen under åren 1921—1925 yppa sig liksledes betydande olikheter mellan dem. Den naturliga folkökningen var liksom under föregående tioårsperiod störst i Uleåborgs län, 13.1 ‰. Därefter följde Kuopio och Viborgs län, för vilka relationstalen utgjorde 11.3 och 9.9 ‰, samt Tavastehus, S:t Michels och Vasa län med relationstalen 8.6, 8.6 och 8.4 ‰. Minst var åter den naturliga folkökningen i Åbo-Björneborgs och Nylands län samt landskapet Åland, för vilka relationstalen voro 8.1, 5.2 och 2.9 ‰. Den relativa folkökningen var sålunda i Uleåborgs län mera än fyra gånger så stor som i landskapet Åland.

För tydlighetens skull framläggas följande siffror, som ge vidhanden antalet födda och döda samt den naturliga folkökningen under femårsperioden 1921—1925 länsvis i städerna och på landsbygden.

Naissances d'enfants vivants, décès et accroissement physiologique 1921—1925 par départements.

L ä ä n i — L ä n D é p a r t e m e n t s	Elävänä syntyneitä Levande födda <i>Naissances d'enfants vivants</i>			Kuolleita Döda <i>Décès</i>			Luonnollinen väenlisäys Naturlig folkökning <i>Accroissement physio- logique</i>		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk.	Kvk.	B. k.	Mk.	Kvk.	B. k.	Mk.	Kvk.	B. k.
	S. m.	S. f.	D. s.	S. m.	S. f.	D. s.	S. m.	S. f.	D. s.
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Uudenmaan — Nylands	7 642	7 055	14 697	6 125	5 829	11 954	1 517	1 226	2 743
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	3 335	3 308	6 643	2 701	2 828	5 529	634	480	1 114
Ahvenanmaa — Åland	45	50	95	47	30	77	—2	20	18
Hämeen — Tavastehus	2 701	2 494	5 195	1 856	1 846	3 702	845	648	1 493
Viipurin — Viborgs	2 841	2 623	5 464	2 035	1 868	3 903	806	755	1 561
Mikkelin — S:t Michels	538	546	1 084	385	389	774	153	157	310
Kuopion — Kuopio	1 622	1 496	3 118	969	873	1 842	653	623	1 276
Vaasan — Vasa	2 165	2 055	4 220	1 466	1 652	3 118	699	403	1 102
Oulun — Uleåborgs	1 928	1 851	3 779	1 264	1 268	2 532	664	583	1 247
Yhteensä — Summa	22 817	21 478	44 295	16 848	16 583	33 431	5 969	4 895	10 864
<i>Maaseutu — Landsbygd — Comm. rurales</i>									
Uudenmaan — Nylands	12 900	12 118	25 018	8 347	7 427	15 774	4 553	4 691	9 244
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	24 994	23 512	48 506	15 330	13 890	29 220	9 664	9 622	19 286
Ahvenanmaa — Åland	1 054	925	1 979	819	781	1 600	235	144	379
Hämeen — Tavastehus	18 480	17 330	35 810	11 244	10 159	21 403	7 236	7 171	14 407
Viipurin — Viborgs	33 033	30 917	63 950	19 872	17 060	36 932	13 161	13 857	27 018
Mikkelin — S:t Michels	12 288	11 504	23 792	7 947	7 251	15 198	4 341	4 253	8 594
Kuopion — Kuopio	23 407	21 911	45 318	13 845	12 267	26 112	9 562	9 644	19 206
Vaasan — Vasa	30 817	29 240	60 057	19 062	18 503	37 565	11 755	10 737	22 492
Oulun — Uleåborgs	26 631	25 227	51 858	14 287	13 510	27 797	12 344	11 717	24 061
Yhteensä — Summa	183 604	172 684	356 288	110 753	100 848	211 601	72 851	71 836	144 687
<i>Kaupungit ja maaseutu — Städer och landsbygd — Villes et comm. rurales</i>									
Uudenmaan — Nylands	20 542	19 173	39 715	14 472	13 256	27 728	6 070	5 917	11 987
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	28 329	26 820	55 149	18 031	16 718	34 749	10 298	10 102	20 400
Ahvenanmaa — Åland	1 099	975	2 074	866	811	1 677	233	164	397
Hämeen — Tavastehus	21 181	19 824	41 005	13 100	12 005	25 105	8 081	7 819	15 900
Viipurin — Viborgs	35 874	33 540	69 414	21 907	18 928	40 835	13 967	14 612	28 579
Mikkelin — S:t Michels	12 826	12 050	24 876	8 332	7 640	15 972	4 494	4 410	8 904
Kuopion — Kuopio	25 029	23 407	48 436	14 814	13 140	27 954	10 215	10 267	20 482
Vaasan — Vasa	32 982	31 295	64 277	20 528	20 155	40 683	12 454	11 140	23 594
Oulun — Uleåborgs	28 559	27 078	55 637	15 551	14 778	30 329	13 008	12 300	25 308
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	206 421	194 162	400 583	127 601	117 431	245 032	78 820	76 731	155 551

Vaikka viisivuotiskaudella 1921—1925 syntyneiden miespuolisten luku koko maassa oli huomattavasti suurempi kuin naispuolisten, oli jälkimmäisten osuus luonnollisessa väenlisäyksessä kuitenkin vain hieman pienempi kuin edellisten. Jos tarkastetaan, kuinka suuri luonnollinen väenlisäys oli syntyneiden lukuumenatusta, huomataan, että kaupungit ja maaseutu eroavat tuntuvasti toisistaan ja että myös eri läänien luvut ovat sangen erilaiset. Tämä selviää seuraavista lukusarjoista, jotka prosenttein ilmaisevat kysymyksessä olevat suhteet.

Ehuru antalet mankön, som föddes under femårsperioden 1921—1925, i hela riket var avsevärt större än antalet kvinnkön, var kvinnkönets andel av den naturliga folkökningen likväl nästan lika stor som mankönets. Om vi åter granska hur stor den naturliga folkökningen var i förhållande till antalet födda, kan observeras, att städerna och landsbygden i betydande grad avvika från varandra och att även siffrorna för de olika länen variera i rätt hög grad. Detta framgår av följande procentuella siffror, som belysa ifrågasvarande förhållanden.

Accroissement physiologique en % du nombre des naissances vivantes.

	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet
Uudenmaan lääni — Nylands län	18.7	36.9	30.2
Turun-Porin „ — Åbo-Björneborgs län	16.8	39.8	37.0
Ahvenanmaa — Åland	18.9	19.2	19.1
Hämeen lääni — Tavastehus län	28.7	40.2	38.8
Viipurin „ — Viborgs „	28.6	42.2	41.2
Mikkelin „ — S:t Michels „	28.6	36.1	35.8
Kuopion „ — Kuopio „	40.9	42.4	42.3
Vaasan „ — Vasa „	26.1	37.5	36.7
Oulun „ — Uleåborgs „	33.0	46.4	45.5
Koko maa — Hela riket	24.5	40.6	38.8

Kun koko maan väenlisäys oli 38.8 % syntyneiden luvusta, oli vastaava luku maaseudun väestöön nähden 40.6 %, mutta kaupunkilaisväestöön nähden vain 24.5 %. Lääneistä kokonaisuudessaan Oulun lääni osoitti terveintä kehitystä. Lähinnä seurasivat Kuopion, Viipurin ja Hämeen läänit, kun taas muissa lääneissä ja varsinkin Ahvenanmaalla olosuhteet olivat melkoista epäedullisemmat.

Luonnollinen väenlisäys eroaa, kuten seuraavassa lähemmin esitetään, varsinkin kaupungeissa ja maaseudulla sekä eri lääneissä, melkoisesti todellisesta väenlisäyksestä.

III. Muuttoliike.

Maamme väestötalasto ei valaise muuttoliikettä kokonaisuudessaan, vaan se käsittää ainoastaan ne muutot, jotka saadaan selville otetuista ja tulo-seurakuntaan jätetyistä virallisista muuttotodistuksista. Näin ollen siirtolaiset, jotka yleensä eivät ota muuttotodistuksia, jäävät kotiseurakuntansa kirkonkirjoihin eivätkä sisälly virallisen tilaston seurakuntaan ja seurakunnasta muuttaneiden lukuun. Muuttoliike koskee siis pääasiallisesti maan rajain sisäpuolella tapahtuneita muuttoja, mitkä eivät vaikuta maan koko väkilukuun, mutta joilla sen sijaan on suuri merkitys väestön jakaantumiselle eri paikkakunnille, etenkin kaupunkiin ja maaseudulle. Suomen kansalaisiksi otettujen ja Suomen kansalaisuudesta vapautettujen henkilöiden lukumäärien ero sitä vastoin vaikuttaa koko väestön lisäykseen tai vähennykseen.

Medan folkökningen i hela landet utgjorde 38.8 % av antalet födda, var motsvarande siffra för befolkningen på landsbygden 40.6 %, men för stadsbefolkningen endast 24.5 %. Av länen i deras helhet uppvisade Uleåborgs län den sundaste utvecklingen. Därnäst följde Kuopio, Viborgs och Tavastehus län, medan åter förhållandena i andra län, särskilt i landskapet Åland, voro mycket ogynnammare.

Som följande framställning närmare kommer att ådagalägga, avviker den naturliga folkökningen, särskilt i städerna och på landsbygden samt i de skilda länen, i betydande grad från den faktiska folkökningen.

III. Flyttningsrörelsen.

Befolkningsstatistiken hos oss belyser icke flyttningsrörelsen i dess helhet, utan lämnar uppgift endast om den omflyttning, som kommer till synes genom uttagande av officiellt flyttningsbetyg och inlämnande av dylikt i den församling, till vilken inflyttningen äger rum. Under sådana förhållanden kvarstå emigranterna, vilka i allmänhet icke uttaga flyttningsbetyg, i sina hemförsamlingars kyrkböcker och ingå alltså icke i den officiella statistikens siffror rörande personer, som inflyttat i församlingarna eller utflyttat ur desamma. I flyttningsrörelsen inbegripes sålunda huvudsakligen omflyttningen inom landets gränser, vilken icke påverkar landets hela folkmängd, men däremot är av stor betydelse för befolkningens fördelning enligt olika orter, särskilt på städer och landsbygd. Skillnaden mellan det antal personer, som erhållit finskt undersätskap, och antalet personer, som befriats från dylikt, föranleder däremot en ökning eller minskning av folkmängden.

Muuttoliikkeen yleinen kehitys vuodesta 1881 alkaen ilmenee seuraavasta taulukosta.

Den allmänna utvecklingen av flyttningsrörelsen fr. o. m. år 1881 framgår av följande tabell.

Migrations à l'intérieur du pays.

V u o s i n a Å r A n n é e s	Seurakuntiin muuttaneita Inflyttade Entrées			Seurakunnista muuttaneita Utflyttade Sorties			Muuttovoitto (+) tai -tappio (—) Omflyttningsvinst (+) eller -förlust (—) Surplus des entrées (+) ou des sorties (—)		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.
1881—1885.....	100 265	116 753	217 018	99 508	116 756	216 264	+ 757	— 3	+ 754
1886—1890.....	108 788	125 728	234 516	108 275	126 039	234 314	+ 513	— 311	+ 202
1891—1895.....	126 508	148 683	275 191	125 451	148 200	273 651	+ 1 057	+ 483	+ 1 540
1896—1900.....	159 613	190 479	350 092	157 593	189 403	346 996	+ 2 020	+ 1 076	+ 3 096
1901—1905.....	162 178	194 473	356 651	161 226	194 618	355 844	+ 952	— 145	+ 807
1906—1910.....	206 184	239 512	445 696	202 648	236 400	439 048	+ 3 536	+ 3 112	+ 6 648
1911—1915.....	202 948	235 747	438 695	201 388	235 436	436 824	+ 1 560	+ 311	+ 1 871
1916—1920.....	240 419	278 222	518 641	238 410	277 364	515 774	+ 2 009	+ 858	+ 2 867
1921—1925.....	254 950	295 278	550 228	251 842	292 385	544 227	+ 3 108	+ 2 893	+ 6 001
1921.....	59 042	69 105	128 147	57 450	67 715	125 165	+ 1 592	+ 1 390	+ 2 982
1922.....	43 985	52 820	96 805	43 367	51 742	95 109	+ 618	+ 1 078	+ 1 696
1923.....	52 220	57 727	109 947	52 171	58 028	110 199	+ 49	— 301	— 252
1924.....	54 304	62 568	116 872	53 686	62 017	115 703	+ 618	+ 551	+ 1 169
1925.....	45 399	53 058	98 457	45 168	52 883	98 051	+ 231	+ 175	+ 406

Edellä olevan taulukon perusteella voidaan todeta, että muuttoliike on ollut yhä lisääntymässä. Kuten aikaisempina vuosina, on myös viisivuotiskautena 1921—1925 eri vuosiin nähden muuttoliikkeen suuruudessa havaittavissa huomattavaa eroavaisuutta. Vuosi 1923 osoittaa muuttotappiota, mutta muut vuodet siksi suurta muuttovoittoa, että muuttoliike, koko maa huomioon otettuna, tuotti tänä kautena 6 001 hengen lisäyksen. Tämän lisän täytyy katsoa johtuneen väestökirjanpidon epätäydellisyydestä sekä lisäksi siitä seikasta, että Suomen kansalaisiksi otettujen ulkomaalaisten luku ilmeisesti on ollut suurempi niiden kotimaan kansalaisten lukua, jotka näiden vuosien kuluessa on vapautettu maan kansalaisuudesta. Tällöin on erityisesti otettava huomioon Petsamon alueen Suomeen liittäminen, minkä kautta maamme vuonna 1921 sai 1 423 hengen suuruisen väestönlisän. Tässä yhteydessä mainittakoon lisäksi, että muuttoliikettä esittäviin lukuihin sisältyvät myös seurakuntien jaoista ja aluejärjestelyistä aiheutuneet väestönsiirrot.

Muuttoliike muodostui kaupunkien ja maaseudun väestöön nähden seuraavanlaisiksi.

På grundvalen av föregående tabell kan man konstatera, att flyttningsrörelsen småningom alltmera ökats. Som under tidigare år kan man även under de skilda åren under femårsperioden 1921—1925 observera betydande förskjutningar ifråga om flyttningsrörelsens storlek. År 1923 uppvisar omflyttningsförlust, men övriga år så stor omflyttningsvinst, att flyttningsrörelsen för hela riket under perioden ifråga gav till resultat en vinst av 6 001 personer. Denna ökning måste anses bero på ofullkomligheter i befolkningsbokföringen samt på den omständigheten, att antalet utläningar, som erhållit finskt undersåtskap, påtagligen varit större än antalet finska undersåtar, vilka under de ifrågavarande åren befriats från finskt medborgarskap. Härvid bör särskilt observeras, att Petsamo förenats med Finland, varigenom landet år 1921 erhölet ett befolkningstillskott av 1 423 personer. I detta sammanhang må ytterligare framhållas, att i siffrorna rörande flyttningsrörelsen ingår även de omflyttningar i befolkningen, som föranletts av församlingsdelningar och områdesregleringar.

Flyttningsrörelsen gestaltade sig på följande sätt för befolkningen i städerna och på landsbygden.

Migrations à l'intérieur du pays.

Vuosina År Années	Seurakuntiin muuttaneita Inflyttade Entrées			Seurakunnista muuttaneita Utflyttade Sorties			Muuttovoitto (+) tai -tappio(-) Omflyttningvinst (+) eller -förlust (-) Surplus des entrées (+) ou des sorties (-)		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk.	Kvk.	B. k.	Mk.	Kvk.	B. k.	Mk.	Kvk.	B. k.
	S. m.	S. f.	D. s.	S. m.	S. f.	D. s.	S. m.	S. f.	D. s.
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
1881—1885.....	22 811	26 038	48 849	13 428	15 305	28 733	+ 9 383	+ 10 733	+ 20 116
1886—1890.....	27 295	31 525	58 820	15 392	18 082	33 474	+ 11 903	+ 13 443	+ 25 346
1891—1895.....	30 512	37 923	68 435	19 726	23 376	43 102	+ 10 786	+ 14 547	+ 25 333
1896—1900.....	42 843	53 928	96 771	25 703	32 033	57 736	+ 17 140	+ 21 895	+ 39 035
1901—1905.....	44 821	57 078	101 899	29 012	36 733	65 745	+ 15 809	+ 20 345	+ 36 154
1906—1910.....	58 775	73 305	132 080	39 901	48 849	88 750	+ 18 874	+ 24 456	+ 43 330
1911—1915.....	59 456	74 992	134 448	44 700	54 479	99 179	+ 14 756	+ 20 513	+ 35 269
1916—1920.....	56 371	71 367	127 738	45 186	56 978	102 164	+ 11 185	+ 14 389	+ 25 574
1921—1925.....	76 499	95 584	172 083	56 116	70 606	126 722	+ 20 383	+ 24 978	+ 45 361
1921.....	21 252	26 410	47 662	19 973	24 779	44 752	+ 1 279	+ 1 631	+ 2 910
1922.....	8 924	12 670	21 594	7 652	10 576	18 228	+ 1 272	+ 2 094	+ 3 366
1923.....	14 555	17 204	31 859	12 345	14 301	26 646	+ 2 310	+ 2 903	+ 5 213
1924.....	18 783	22 739	41 522	7 588	10 111	17 699	+ 11 195	+ 12 628	+ 23 823
1925.....	12 885	16 561	29 446	8 558	10 839	19 397	+ 4 327	+ 5 722	+ 10 049
<i>Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales</i>									
1881—1885.....	77 454	90 715	168 169	86 080	101 451	187 531	- 8 626	- 10 736	- 19 362
1886—1890.....	81 493	94 203	175 696	92 883	107 957	200 840	- 11 390	- 13 754	- 25 144
1891—1895.....	95 996	110 760	206 756	105 725	124 824	230 549	- 9 729	- 14 064	- 23 793
1896—1900.....	116 770	136 551	253 321	131 890	157 370	289 260	- 15 120	- 20 819	- 35 939
1901—1905.....	117 357	137 395	254 752	132 214	157 885	290 099	- 14 857	- 20 490	- 35 347
1906—1910.....	147 409	166 207	313 616	162 747	187 551	350 298	- 15 338	- 21 344	- 36 682
1911—1915.....	143 492	160 755	304 247	156 688	180 957	337 645	- 13 196	- 20 202	- 33 398
1916—1920.....	184 048	206 855	390 903	193 224	220 386	413 610	- 9 176	- 13 531	- 22 707
1921—1925.....	178 451	199 694	378 145	195 726	221 779	417 505	- 17 275	- 22 085	- 39 360
1921.....	37 790	42 695	80 485	37 477	42 936	80 413	+ 313	+ 241	+ 72
1922.....	35 061	40 150	75 211	35 715	41 166	76 881	- 654	- 1 016	- 1 670
1923.....	37 565	40 523	78 088	39 826	43 727	83 553	- 2 261	- 3 204	- 5 465
1924.....	35 521	39 829	75 350	46 098	51 906	98 004	- 10 577	- 12 077	- 22 654
1925.....	32 514	36 497	69 011	36 610	42 044	78 654	- 4 096	- 5 547	- 9 643

Vuosina 1881—1925 ovat siten kaupungit saaneet 295 518 hengen suuruisen väestönlisän, kun taas maaseutu on menettänyt 271 732 henkeä. Naissukupuoli on sekä absoluuttisesti että suhteellisesti lukuisammin kuin miessukupuoli ottanut osaa muuttoliikkeeseen. Tämä ilmenee muuttoliikkeen tuloksista siten, että edellä mainittuna aikana kaupungit saivat 165 299 naisen ja 130 219 miehen muuttovoiton. Vuoden 1924 poikkeuksellisen suuret luvut muuttovoittoon ja -tappioon nähden johtuvat aluejärjestelyistä aiheutuneista väestönsiirroista, joista huomattavin oli 13 242 hengen siirtäminen Viipurin maaseurakunnasta Viipurin kaupungin seurakuntiin.

Muuttoliikkeen voimakkuus samoin kuin sen tuloksetkin ovat sangen erilaisia eri lääneissä sekä kaupungeissa että maaseudulla. Tämä ilmenee seuraavista absoluuttisista luvuista vuosilta 1921—1925.

Under tiden 1881—1925 ha sälunda städerna fått mottaga ett befolkningstillskott av 295 518 personer, medan åter landsbygdens förlust steg till 271 732. Kvinnorna ha såväl absolut som relativt taget talrikare än männen deltagit i flyttningrörelsen. Detta framgår av flyttningrörelsens resultat; under tidigare nämnda period fingo städerna mottaga en flyttningvinst av 165 299 kvinnor och 130 219 män. De exceptionellt höga siffrorna för flyttningvinsterna och förlusterna år 1924 bero på omflyttningar, vilka föranletts av områdesregleringar; den anmärkningsvärdaste av dem var överflyttningen av 13 242 personer från Viborgs landsförsamling till Viborgs stads församlingar.

Flyttningrörelsens intensitet och resultat variera rätt mycket i olika län, såväl i städerna som på landsbygden. Detta framgår av följande absoluta siffror för åren 1921—1925.

Migrations à l'intérieur

Lääni — Län Départements	Seurakuntiin muuttaneita — Inflyttade Entrées				
	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>					
Uudenmaan — Nylands	7 505	7 607	11 988	9 127	9 030
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	¹⁾ 30 629	3 860	5 378	4 285	4 341
Ahvenanmaa — Åland	75	54	60	43	57
Hämeen — Tavastehus	2 198	2 466	3 735	4 079	2 935
Viipurin — Viborgs	2 725	2 798	3 556	18 551	5 307
Mikkelin — S:t Michels	673	570	793	655	826
Kuopion — Kuopio	965	1 390	1 942	1 466	2 935
Vaasan — Vasa	1 471	1 382	2 268	1 720	2 201
Oulun — Uleåborgs	1 421	1 467	2 139	1 596	1 814
Yhteensä — Summa — Total	47 662	21 594	31 859	41 522	29 446
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>					
Uudenmaan — Nylands	9 299	9 949	8 956	7 961	7 752
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	10 160	9 592	10 761	8 987	9 428
Ahvenanmaa — Åland	219	232	303	192	178
Hämeen — Tavastehus	11 384	16 125	10 407	12 181	13 319
Viipurin — Viborgs	13 560	15 713	16 611	18 711	15 118
Mikkelin — S:t Michels	3 163	6 580	3 498	3 744	3 717
Kuopion — Kuopio	19 069	5 640	12 948	12 680	7 337
Vaasan — Vasa	6 147	5 898	8 227	5 930	6 294
Oulun — Uleåborgs	7 484	5 482	6 377	4 964	5 868
Yhteensä — Summa — Total	80 485	75 211	78 088	75 350	69 011
<i>Kaupungit ja maaseutu — Städer och landsbygd — Villes et communes rurales</i>					
Uudenmaan — Nylands	16 804	17 556	20 944	17 088	16 782
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	40 789	13 452	16 139	13 272	13 769
Ahvenanmaa — Åland	294	286	363	235	235
Hämeen — Tavastehus	13 582	18 591	14 142	16 260	16 254
Viipurin — Viborgs	16 285	18 511	20 167	37 262	20 425
Mikkelin — S:t Michels	3 836	7 150	4 291	4 399	4 543
Kuopion — Kuopio	20 034	7 030	14 890	14 146	10 272
Vaasan — Vasa	7 618	7 280	10 495	7 650	8 495
Oulun — Uleåborgs	8 905	6 949	8 516	6 560	7 682
Koko maa — Hela riket — Pays entier	128 147	96 805	109 947	116 872	98 457

Selvemmän ilmenevät muuttoliikkeen sekä voimakkuus että sen tulokset seuraavasta taulukosta, joka osoittaa seurakuntiin ja seurakunnista muuttaneiden suhteellisen luvun promilleinä vuosien 1921—1925 keskiarvokiluvusta.

¹⁾ Lukuun sisältyvät Turun tuomiokirkkoseurakunnan jaosta aihtuneet väestönsiirrot.

Än tydligare framträda flyttningsrörelsens intensitet och resultat av följande tabell, som utvisar antalet utflyttade och inflyttade i promille av medelfolkmängden åren 1921—1925.

²⁾ Här ingår den omflyttning av befolkningen, som föranletts av Åbo domkyrkoförsamlings uppdelning.

du pays 1921—1925.

Seurakunnista muuttaneita — Utflyttade Sorties					Muuttovoitto (+) tai -tappio (—) Omflyttningsvinst (+) eller -förlust (—) Surplus des entrées (+) ou des sorties (—)									
1921	1922	1923	1924	1925	1921	1922	1923	1924	1925					
5 925	6 627	9 626	5 379	5 435	+	1 580	+	980	+	2 362	+	3 748	+	3 595
¹⁾ 30 642	3 209	5 187	3 504	3 555	—	13	+	651	+	191	+	781	+	786
54	31	38	77	41	+	21	+	23	+	22	—	34	+	16
1 950	1 806	3 047	1 945	2 086	+	248	+	660	+	688	+	2 134	+	849
1 940	1 995	2 678	2 563	3 126	+	785	+	803	+	878	+	15 988	+	2 181
576	636	712	598	650	+	97	—	66	+	81	+	57	+	176
964	1 154	1 434	1 083	1 406	+	1	+	236	+	508	+	383	+	1 529
1 450	1 397	2 377	1 412	1 815	+	21	—	15	—	109	+	308	+	386
1 251	1 373	1 547	1 138	1 283	+	170	+	94	+	592	+	458	+	531
44 752	18 228	26 646	17 699	19 397	+	2 910	+	3 366	+	5 213	+	23 823	+	10 049
8 057	7 964	8 669	8 249	8 278	+	1 242	+	1 985	+	287	—	288	—	526
10 629	10 768	12 173	10 935	10 767	—	469	—	1 176	—	1 412	—	1 948	—	1 339
298	244	332	201	225	—	79	—	12	—	29	—	9	—	47
11 217	16 230	10 972	14 097	14 888	+	167	—	105	—	565	—	1 916	—	1 569
14 141	15 546	16 407	33 404	15 508	—	581	+	167	+	204	—	14 693	—	390
3 865	7 085	4 608	4 588	4 979	—	702	—	505	—	1 110	—	844	—	1 262
19 937	7 206	15 130	14 515	10 375	—	868	—	1 566	—	2 182	—	1 835	—	3 038
6 803	6 588	9 046	6 956	7 824	—	656	—	690	—	819	—	1 026	—	1 530
5 466	5 250	6 216	5 059	5 810	+	2 018	+	232	+	161	—	95	+	58
80 413	76 881	83 553	98 004	78 654	+	72	—	1 670	—	5 465	—	22 654	—	9 643
13 982	14 591	18 295	13 628	13 713	+	2 822	+	2 965	+	2 649	+	3 460	+	3 069
41 271	13 977	17 360	14 439	14 322	—	482	—	525	—	1 221	—	1 167	—	553
352	275	370	278	266	—	58	+	11	—	7	—	43	—	31
13 167	18 036	14 019	16 042	16 974	+	415	+	555	+	123	+	218	—	720
16 081	17 541	19 085	35 967	18 634	+	204	+	970	+	1 082	+	1 295	+	1 791
4 441	7 721	5 320	5 186	5 629	—	605	—	571	—	1 029	—	787	—	1 086
20 901	8 360	16 564	15 598	11 781	—	867	—	1 330	—	1 674	—	1 452	—	1 509
8 253	7 985	11 423	8 368	9 639	—	635	—	705	—	928	—	718	—	1 144
6 717	6 623	7 763	6 197	7 093	+	2 188	+	326	+	753	+	363	+	589
125 165	95 109	110 199	115 703	98 051	+	2 982	+	1 696	—	252	+	1 169	+	406

Migrations à l'intérieur du pays en ‰ de la population moyenne 1921—1925.

L ä ä n i — L ä n D é p a r t e m e n t s	Kutakin vuoden keskväkiluvun 1 000 henkeä kohden tuli: På varje 1 000-tal av årets medelfolkmängd kommo: ‰ de la population moyenne:									
	Seurakuntiin muuttaneita Inflyttade Entrées			Seurakunnista muuttaneita Utflyttade Sorties				Muuttovoitto (+) tai -tappio (-) Omflyttningsvinst (+) eller -förlust (-) Surplus des entrées (+) ou des sorties (-)		
	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.	
1921										
Uudenmaan — Nylands	34.4	40.3	37.4	27.1	34.9	31.1	+ 7.3	+ 5.4	+ 6.3	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	1)345.1	24.9	82.0	1)345.3	26.0	82.9	- 0.2	- 1.1	- 0.9	
Ahvenanmaa — Åland	50.9	8.6	10.9	36.7	11.7	13.1	+ 14.2	- 3.1	- 2.2	
Hämeen — Tavastehus	35.4	37.9	37.5	31.4	37.3	36.3	+ 4.0	+ 0.6	+ 1.2	
Viipurin — Viborgs	49.1	26.8	29.0	35.0	27.9	28.6	+ 14.1	- 1.1	+ 0.4	
Mikkelin — St Michels	61.8	16.3	18.7	52.9	19.9	21.7	+ 8.9	- 3.6	- 3.0	
Kuopion — Kuopio	35.8	57.7	56.0	35.8	60.3	58.4	-	- 2.6	- 2.4	
Vaasan — Vasa	30.9	12.2	13.8	30.4	13.5	15.0	+ 0.5	- 1.3	- 1.2	
Oulun — Uleåborgs	41.1	22.1	23.9	36.2	16.2	18.0	+ 4.9	+ 5.9	+ 5.9	
Koko maa — Hela riket — Pays entier	87.3	28.4	37.9	82.0	28.3	37.0	+ 5.3	+ 0.1	+ 0.9	
1922										
Uudenmaan — Nylands	34.5	42.4	38.6	30.1	34.0	32.1	+ 4.4	+ 8.4	+ 6.5	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	43.2	23.3	26.8	35.9	26.1	27.9	+ 7.3	- 2.8	- 1.1	
Ahvenanmaa — Åland	36.0	9.1	10.6	20.7	9.5	10.2	+ 15.3	- 0.4	+ 0.4	
Hämeen — Tavastehus	39.3	53.1	50.8	28.8	53.5	49.2	+ 10.5	- 0.4	+ 1.6	
Viipurin — Viborgs	49.4	30.7	32.6	35.3	30.4	30.9	+ 14.1	+ 0.3	+ 1.7	
Mikkelin — St Michels	51.9	33.7	34.7	58.0	36.3	37.4	- 6.1	- 2.6	- 2.7	
Kuopion — Kuopio	50.9	16.9	19.5	42.3	21.6	23.2	+ 8.6	- 4.7	- 3.7	
Vaasan — Vasa	28.9	11.6	13.1	29.2	13.0	14.4	- 0.3	- 1.4	- 1.3	
Oulun — Uleåborgs	42.0	15.9	18.3	39.3	15.2	17.5	+ 2.7	+ 0.7	+ 0.8	
Koko maa — Hela riket — Pays entier	39.1	26.2	28.3	33.0	26.8	27.8	+ 6.1	- 0.6	+ 0.5	
1923										
Uudenmaan — Nylands	53.9	37.7	45.5	43.3	36.5	39.8	+ 10.6	+ 1.2	+ 5.7	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	59.8	26.0	32.0	57.6	29.4	34.4	+ 2.2	- 3.4	- 2.4	
Ahvenanmaa — Åland	39.3	11.8	13.4	24.9	13.0	13.6	+ 14.4	- 1.2	- 0.2	
Hämeen — Tavastehus	58.5	34.0	38.2	47.7	35.8	37.9	+ 10.8	- 1.8	+ 0.3	
Viipurin — Viborgs	61.6	32.1	35.1	46.4	31.7	33.2	+ 15.2	+ 0.4	+ 1.9	
Mikkelin — St Michels	71.9	17.8	20.7	64.5	23.5	25.7	+ 7.4	- 5.7	- 5.0	
Kuopion — Kuopio	69.6	38.6	40.9	51.4	45.1	45.6	+ 18.2	- 6.5	- 4.7	
Vaasan — Vasa	47.2	16.1	18.8	49.4	17.7	20.4	- 2.2	- 1.6	- 1.6	
Oulun — Uleåborgs	60.2	18.2	22.1	43.6	17.8	20.1	+ 16.6	+ 0.4	+ 2.0	
Koko maa — Hela riket — Pays entier	57.1	27.0	31.8	47.7	28.9	31.9	+ 9.4	- 1.9	- 0.1	
1924										
Uudenmaan — Nylands	40.4	33.3	36.7	23.8	34.5	29.3	+ 16.6	- 1.2	+ 7.4	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	47.2	21.6	26.1	38.6	26.2	28.4	+ 8.6	- 4.6	- 2.3	
Ahvenanmaa — Åland	28.2	7.5	8.6	50.5	7.8	10.2	- 22.3	- 0.3	- 1.6	
Hämeen — Tavastehus	62.3	39.6	43.6	29.7	45.8	43.0	+ 32.6	- 6.2	+ 0.6	
Viipurin — Viborgs	279.4	36.3	64.0	38.6	64.8	61.8	+ 240.8	- 28.5	+ 2.2	

1) Vrt. maust. 1 siv. 18. — Jmr. noten 1 à sid. 18.

Lääni — Län Départements	Kutakin vuoden keskiikäiluvun 1 000 henkeä kohden tnl: På varje 1 000-tal av årets medelfolkmängd kommo: ‰ de la population moyenne:								
	Seurakuntiin muuttaneita Inflyttade Entrées			Seurakunnista muuttaneita Utflyttade Sorties			Muuttovoitto (+) tai -tappio (-) Omflyttningsvinst (+) eller -förlust (-) Surplus des entrées (+) ou des sorties (-)		
	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit ja maaseutu Städer o. landsb.
Mikkelin — St Michels	58.7	19.0	21.2	53.6	23.3	24.9	+ 5.1	- 4.3	- 3.7
Kuopion — Kuopio	51.3	37.6	38.7	37.9	43.1	42.7	+ 13.4	- 5.5	- 4.0
Vaasan — Vasa	35.5	11.5	13.6	29.2	13.5	14.9	+ 6.3	- 2.0	- 1.3
Oulun — Uleåborgs	44.0	14.0	16.8	31.4	14.3	15.9	+ 12.6	- 0.3	+ 0.9
Koko maa — Hela riket — Pays entier	72.3	25.9	33.6	30.8	33.7	33.2	+ 41.5	- 7.8	+ 0.4
1925									
Uudenmaan — Nylands	39.3	32.2	35.7	23.6	34.4	29.1	+ 15.7	- 2.2	+ 6.6
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs ..	47.4	22.5	27.0	38.8	25.7	28.1	+ 8.6	- 3.2	- 1.1
Ahvenanmaa — Åland	37.6	6.9	8.6	27.1	8.8	9.8	+ 10.5	- 1.9	- 1.2
Hämeen — Tavastehus	43.6	43.2	43.2	31.0	48.2	45.2	+ 12.6	- 5.0	- 2.0
Viipurin — Viborgs	70.0	29.5	34.7	41.2	30.2	31.7	+ 28.8	- 0.7	+ 3.0
Mikkelin — St Michels	72.9	18.8	21.8	57.4	25.2	27.0	+ 15.5	- 6.4	- 5.2
Kuopion — Kuopio	98.5	21.7	27.9	47.2	30.7	32.0	+ 51.3	- 9.0	- 4.1
Vaasan — Vasa	45.0	12.2	15.0	37.1	15.1	17.0	+ 7.9	- 2.9	- 2.0
Oulun — Uleåborgs	49.0	16.4	19.4	34.6	16.2	17.9	+ 14.4	+ 0.2	+ 1.5
Koko maa — Hela riket — Pays entier	49.6	23.7	28.0	32.7	27.0	27.9	+ 16.9	- 3.3	+ 0.1

Koko muuttoliikkeeseen otti siis osaa vuosina 1921—1925 keskimäärin 106.3 ‰/00 kaupunkilaisväestöstä, suhdeluvun ollessa suurin vuonna 1921, 169.3 ‰/00, ja pienin seuraavana vuonna, 72.1 ‰/00. Maalaisväestöstä siihen osallistui keskimäärin vain 55.2 ‰/00, eri vuosien erotessa verraten vähän toisistaan. Kaupunkien saama suhteellinen väenlisäys oli kysymyksessä olevina vuosina keskimäärin 15.8 ‰/00, kun taas maaseudulle koitui 2.7 ‰/00:n suuruinen muuttotappio.

Muuttoliikkeen tuloksia vuosina 1921—1925 kaupungeissa ja maaseuduilla läänittäin sekä sukupuolen mukaan valaisee absoluuttisin luvuin seuraava taulukko.

I flyttningsrörelsen deltago sålunda åren 1921—1925 i medeltal 106.3 ‰/00 av stadsbefolkningen; detta relationstal var högst år 1921, 169.3 ‰/00, och lägst följande år, 72.1 ‰/00. Av lantbefolkningen deltog häri däremot endast 55.2 ‰/00; några större olikheter vad de olika åren beträffar kunde icke förmärkas. Det befolkningstillskott städerna erhöello utgjorde under de ifrågavarande åren i medeltal 15.8 ‰/00, medan åter befolkningsförlusten för landsbygden utgjorde 2.7 ‰/00.

Flyttningsrörelsens resultat åren 1921—1925 i städerna och på landsbygden länsvis och enligt kön framgå av följande absoluta siffror.

Migrations à l'intérieur du pays 1921—1925.

Lääni — Län Départements	Tavalliset muutot (+ tai -) — Vanlig omflyttning								
	1921			1922			1923		
	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Uudenmaan — Nylands	+ 678	+ 902	+ 1 580	+ 311	+ 669	+ 980	+ 907	+ 1 389	+ 2 296
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs .	- 34	+ 21	- 13	+ 215	+ 436	+ 651	+ 76	+ 115	+ 191
Ahvenanmaa — Åland	+ 7	+ 14	+ 21	+ 15	+ 8	+ 23	+ 9	+ 13	+ 22
Hämeen — Tavastehus	+ 156	+ 92	+ 248	+ 291	+ 369	+ 660	+ 303	+ 385	+ 688
Viipurin — Viborgs	+ 369	+ 416	+ 785	+ 397	+ 406	+ 803	+ 438	+ 440	+ 878
Mikkelin — St Michels	+ 46	+ 51	+ 97	- 38	- 28	- 66	+ 43	+ 38	+ 81
Kuopion — Kuopio	- 57	+ 58	+ 1	+ 79	+ 157	+ 236	+ 298	+ 210	+ 508
Vaasan — Vasa	+ 17	+ 4	+ 21	- 42	+ 27	- 15	- 112	+ 3	- 109
Oulun — Uleåborgs	+ 97	+ 73	+ 170	+ 44	+ 50	+ 94	+ 317	+ 275	+ 592
Yhteensä — Summa — Total	+ 1 279	+ 1 631	+ 2 910	+ 1 272	+ 2 094	+ 3 366	+ 2 279	+ 2 868	+ 5 147
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>									
Uudenmaan — Nylands	+ 575	+ 667	+ 1 242	+ 1 034	+ 951	+ 1 985	+ 146	+ 207	+ 353
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs .	- 146	- 323	- 469	- 553	- 623	- 1 176	- 721	- 691	- 1 412
Ahvenanmaa — Åland	- 32	- 47	- 79	- 6	- 6	- 12	- 21	- 8	- 29
Hämeen — Tavastehus	+ 163	+ 4	+ 167	- 69	- 36	- 105	- 167	- 398	- 565
Viipurin — Viborgs	- 232	- 349	- 581	+ 89	+ 78	+ 167	+ 343	+ 139	+ 204
Mikkelin — St Michels	- 327	- 375	- 702	- 240	- 265	- 505	- 575	- 535	- 1 110
Kuopion — Kuopio	- 457	- 411	- 868	- 728	- 838	- 1 566	- 1 116	- 1 066	- 2 182
Vaasan — Vasa	- 335	- 321	- 656	- 386	- 304	- 690	- 366	- 453	- 819
Oulun — Uleåborgs	+ 343	+ 252	+ 595	+ 205	+ 27	+ 232	+ 247	+ 86	+ 161
Yhteensä — Summa — Total	- 448	- 903	- 1 351	- 654	- 1 016	- 1 670	- 2 230	- 3 169	- 5 399
<i>Kaupungit ja maaseutu Städer och landsbygd Villes et communes rurales</i>									
Uudenmaan — Nylands	+ 1 253	+ 1 569	+ 2 822	+ 1 345	+ 1 620	+ 2 965	+ 1 053	+ 1 596	+ 2 649
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs .	- 180	- 302	- 482	- 338	- 187	- 525	- 645	- 576	- 1 221
Ahvenanmaa — Åland	- 25	- 33	- 58	+ 9	+ 2	+ 11	- 12	+ 5	- 7
Hämeen — Tavastehus	+ 319	+ 96	+ 415	+ 222	+ 333	+ 555	+ 136	+ 13	+ 123
Viipurin — Viborgs	+ 137	+ 67	+ 204	+ 486	+ 484	+ 970	+ 781	+ 301	+ 1 082
Mikkelin — St Michels	- 281	- 324	- 605	- 278	- 293	- 571	- 532	- 497	- 1 029
Kuopion — Kuopio	- 514	- 353	- 867	- 649	- 681	- 1 330	- 818	- 856	- 1 674
Vaasan — Vasa	- 318	- 317	- 635	- 428	- 277	- 705	- 478	- 450	- 928
Oulun — Uleåborgs	+ 440	+ 325	+ 765	+ 249	+ 77	+ 326	+ 564	+ 189	+ 753
Koko maa — Hela riket — Pays entier	+ 831	+ 728	+ 1 559	+ 618	+ 1 078	+ 1 696	+ 49	- 301	- 252

Niinkuin ylläolevasta taulukosta näkyy, sai kysymyksessä olevana ajanjaksona jokaisen läänin kaupunkilaisväestö muuttoliikkeestä suuremman tai pienemmän lisäyksen, kun taas maaseudun osalle tuli tuntuvia muuttotappioita, lukuun ottamatta Uudenmaan ja Oulun läänejä, joiden maaseutuväestö muuttoliikkeestä lisääntyi, edellisen 2 835 ja jälkimmäisen 1 101 henkeä. Jos tarkastetaan läänejä kokonaisuudessaan, huomataan, että muuttoliike on antanut Uudenmaan, Hämeen, Viipurin ja Oulun lääneille väestönlisän, kun taas muiden läänien osalle on tullut tuntuvia tappioita.

Som av ovanstående tabell synes mottog stadsbefolkningen i alla län genom flyttningsrörelsen ett större eller mindre tillskott, medan åter en kännbar omflyttningsförlust kunde annoteras på landsbygden, förutom i Nylands och Uleåborgs län, där lantbefolkningen genom flyttningsrörelsen ökades, i det förstnämnda länet med 2 835 och i det senare med 1 101 personer. Om åter länen i deras helhet granskas, framgår det att Nylands, Tavastehus, Viborgs och Uleåborgs län på grund av flyttningsrörelsen uppvisade omflyttningsvinst, övriga län åter avsevärda förluster.

(+ eller -) — Migrations à l'intérieur du pays										Auejärjestelyt — Områdesregleringar Réglement des territoires 1921—25		
1924			1925			1921—1925			Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	
Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	M. sp. B. k. D. s.	
+ 1 690	+ 2 058	+ 3 748	+ 1 575	+ 1 951	+ 3 526	+ 5 161	+ 6 969	+ 12 130	+ 64	+ 71	+ 135	
+ 361	+ 420	+ 781	+ 352	+ 434	+ 786	+ 970	+ 1 426	+ 2 396	-	-	-	
- 13	- 21	- 34	+ 9	+ 7	+ 16	+ 27	+ 21	+ 48	-	-	-	
+ 449	+ 543	+ 992	+ 363	+ 486	+ 849	+ 1 562	+ 1 875	+ 3 437	+ 563	+ 579	+ 1 142	
+ 1 283	+ 1 463	+ 2 746	+ 926	+ 1 255	+ 2 181	+ 3 413	+ 3 980	+ 7 393	+ 6 300	+ 6 942	+ 13 242	
+ 8	+ 49	+ 57	- 16	+ 19	+ 3	+ 43	+ 129	+ 172	+ 92	+ 81	+ 173	
+ 171	+ 212	+ 383	+ 608	+ 921	+ 1 529	+ 1 099	+ 1 558	+ 2 657	-	-	-	
+ 175	+ 133	+ 308	+ 186	+ 200	+ 386	+ 224	+ 367	+ 591	-	-	-	
+ 208	+ 250	+ 458	+ 128	+ 253	+ 381	+ 794	+ 901	+ 1 695	+ 71	+ 79	+ 150	
+ 4 332	+ 5 107	+ 9 439	+ 4 131	+ 5 526	+ 9 657	+ 13 293	+ 17 226	+ 30 519	+ 7 090	+ 7 752	+ 14 842	
- 171	- 117	- 288	- 258	- 199	- 457	+ 1 326	+ 1 509	+ 2 835	- 64	- 71	- 135	
- 931	- 1 017	- 1 948	- 835	- 989	- 1 824	- 3 186	- 3 643	- 6 829	+ 272	+ 213	+ 485	
- 4	- 5	- 9	- 25	- 22	- 47	- 88	- 88	- 176	-	-	-	
- 332	- 442	- 774	- 430	- 654	- 1 084	- 835	- 1 526	- 2 361	- 835	- 792	- 1 627	
- 566	- 885	- 1 451	- 93	- 297	- 390	- 459	- 1 592	- 2 051	- 6 300	- 6 942	- 13 242	
- 391	- 453	- 844	- 485	- 604	- 1 089	- 2 018	- 2 232	- 4 250	- 92	- 81	- 173	
- 864	- 971	- 1 835	- 1 241	- 1 797	- 3 038	- 4 406	- 5 083	- 9 489	-	-	-	
- 515	- 511	- 1 026	- 815	- 715	- 1 530	- 2 417	- 2 304	- 4 721	-	-	-	
+ 60	- 155	- 95	+ 282	- 74	+ 208	+ 1 137	- 36	+ 1 101	+ 690	+ 583	+ 1 273	
- 3 714	- 4 556	- 8 270	- 3 900	- 5 351	- 9 251	- 10 946	- 14 995	- 25 941	- 6 329	- 7 090	- 13 419	
+ 1 519	+ 1 941	+ 3 460	+ 1 317	+ 1 752	+ 3 069	+ 6 487	+ 8 478	+ 14 965	-	-	-	
- 570	- 597	- 1 167	- 483	- 555	- 1 038	- 2 216	- 2 217	- 4 433	+ 272	+ 213	+ 485	
- 17	- 26	- 43	- 16	- 15	- 31	- 61	- 67	- 128	-	-	-	
+ 117	+ 101	+ 218	- 67	- 168	- 235	+ 727	+ 349	+ 1 076	- 272	- 213	- 485	
+ 717	+ 578	+ 1 295	+ 833	+ 958	+ 1 791	+ 2 954	+ 2 388	+ 5 342	-	-	-	
- 383	- 404	- 787	- 501	- 585	- 1 086	- 1 975	- 2 103	- 4 078	-	-	-	
- 693	- 759	- 1 452	- 633	- 876	- 1 509	- 3 307	- 3 525	- 6 832	-	-	-	
- 340	- 378	- 718	- 629	- 515	- 1 144	- 2 193	- 1 937	- 4 130	-	-	-	
+ 268	+ 95	+ 363	+ 410	+ 179	+ 589	+ 1 931	+ 865	+ 2 796	+ 761	+ 662	+ 1 423	
+ 618	+ 551	+ 1 169	+ 231	+ 175	+ 406	+ 2 347	+ 2 231	+ 4 578	+ 761	+ 662	+ 1 423	

IV. Todellinen väenlisäys.

IV. Den faktiska folkökningen.

Väestön todellinen lisääntyminen tai väheneminen johtuu osaksi luonnollisesta väestöliikkeestä, osaksi muuttoliikkeestä. Koska maamme väestötalasto, niinkuin jo on huomautettu, valaisee vain seurakunnan kirjoihin merkityt seurakuntiin tai seurakunnista muutot, on viimeksi mainitun tekijän merkitys koko maalle vähäinen. Kirjoihin merkitty koko maan todellinen väenlisäys on siis likimain yhtä suuri kuin syntyneiden enemmyys.

Den faktiska ökningen eller minskningen av folk-mängden beror dels av den naturliga befolkningsrörelsen, dels av flyttningsrörelsen. Då vår befolkningsstatistik, som redan tidigare omnämnts, endast ger uppgift om den in- och utflyttning, som antecknats i församlingsböckerna, är den senare faktorn av föga betydelse för landet i dess helhet. Den bokförda faktiska ökningen av landets befolkning stämmer sålunda ungefär med överskottet av an-

Mutta maan eri osiin, etenkin kaupunkeihin ja maaseutuun nähden, muodostuvat olosuhteet aivan toiseksi, niinkuin edellisestä on selvinnyt.

talet födda. För de olika delarna av landet, isynnerhet för städerna och landsbygden, gestalta sig, som ovan framhållits, förhållandena alldeles annorlunda.

Mouvement de la population

L ä ä n i — L ä n Départements	Syntyneiden (+) tai kuolleiden (-) enemmisyys Överskott av födda (+) eller döda (-) Surplus des naissances (+) ou des décès (-)				
	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>					
Uudenmaan — Nylands	+ 959	+ 497	+ 611	+ 378	+ 298
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	+ 368	+ 183	+ 270	+ 161	+ 132
Ahvenanmaa — Åland	+ 11	+ 1	+ 10	+ 2	+ —
Hämeen — Tavastehus	+ 292	+ 360	+ 298	+ 248	+ 295
Viipurin — Viborgs	+ 396	+ 295	+ 254	+ 286	+ 330
Mikkelin — St Michels	+ 100	+ 43	+ 60	+ 45	+ 62
Kuopion — Kuopio	+ 264	+ 225	+ 259	+ 180	+ 348
Vaasan — Vasa	+ 292	+ 204	+ 297	+ 117	+ 192
Oulun — Uleåborgs	+ 270	+ 193	+ 293	+ 235	+ 256
Yhteensä — Summa — Total	+ 2 952	+ 1 999	+ 2 352	+ 1 648	+ 1 913
<i>Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales</i>					
Uudenmaan — Nylands	+ 2 057	+ 1 739	+ 2 004	+ 1 591	+ 1 853
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	+ 4 132	+ 3 638	+ 4 521	+ 3 219	+ 3 776
Ahvenanmaa — Åland	+ 152	+ 97	+ 58	+ 28	+ 44
Hämeen — Tavastehus	+ 3 195	+ 2 743	+ 3 333	+ 2 499	+ 2 637
Viipurin — Viborgs	+ 5 862	+ 5 763	+ 5 872	+ 4 320	+ 5 201
Mikkelin — St Michels	+ 1 798	+ 1 548	+ 1 818	+ 1 501	+ 1 929
Kuopion — Kuopio	+ 4 545	+ 3 886	+ 3 797	+ 2 833	+ 4 145
Vaasan — Vasa	+ 5 018	+ 4 561	+ 5 364	+ 3 172	+ 4 377
Oulun — Uleåborgs	+ 5 093	+ 4 986	+ 5 286	+ 3 804	+ 4 892
Yhteensä — Summa — Total	+ 31 852	+ 28 961	+ 32 053	+ 22 967	+ 28 854
<i>Kaupungit ja maaseutu — Städer och landsbygd Villes et communes rurales</i>					
Uudenmaan — Nylands	+ 3 016	+ 2 236	+ 2 615	+ 1 969	+ 2 151
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	+ 4 500	+ 3 821	+ 4 791	+ 3 380	+ 3 908
Ahvenanmaa — Åland	+ 163	+ 96	+ 68	+ 26	+ 44
Hämeen — Tavastehus	+ 3 487	+ 3 103	+ 3 631	+ 2 747	+ 2 932
Viipurin — Viborgs	+ 6 258	+ 6 058	+ 6 126	+ 4 606	+ 5 531
Mikkelin — St Michels	+ 1 898	+ 1 591	+ 1 878	+ 1 546	+ 1 991
Kuopion — Kuopio	+ 4 809	+ 4 111	+ 4 056	+ 3 013	+ 4 493
Vaasan — Vasa	+ 5 310	+ 4 765	+ 5 661	+ 3 289	+ 4 569
Oulun — Uleåborgs	+ 5 363	+ 5 179	+ 5 579	+ 4 039	+ 5 148
Koko maa — Hela riket — Pays entier	+ 34 804	+ 30 960	+ 34 405	+ 24 615	+ 30 767

Koko maan kirjoihin merkitylle väestölle tuotti väestöliike vuosina 1921—1925 kaikkiaan 161 552 hengen suuruisen lisäyksen, suurimman, 37 786 henkeä, vuonna 1921, ja pienimmän, 25 784 henkeä, vuonna 1924.

För hela landets bokförda befolkning utgjorde vinsten av befolkningsrörelsen åren 1921—1925 en sammanlagd ökning av 161 552 personer. Störst var ökningen år 1921, 37 786 personer, och minst år 1924, 25 784 personer.

Väestön lisääntyminen vuosina 1921—1925 eri lääneissä sekä kaupungeissa ja maaseudulla selviää seuraavasta taulukosta.

Ökningen av folkmängden åren 1921—1925 i de olika länen, i städerna och på landsbygden, framgår av följande tabell.

1921—1925 par départements.

Muuttovoitto (+) tai -tappio (-) Omflyttningsvinst (+) eller -förlust (-) Surplus des entrées (+) ou des sorties (-)	Kirjoihin merkitty väestönlisäys (+) tai -vähennys (-) Bokförd folktillväxt (+) eller -minskning (-) Accroissement (+) ou diminution (-) de la population				
	1921	1922	1923	1924	1925
+ 1 580	+ 980	+ 2 362	+ 3 748	+ 3 595	+ 2 539
- 13	+ 651	+ 191	+ 781	+ 786	+ 355
+ 21	+ 23	+ 22	+ 34	+ 16	+ 32
+ 248	+ 660	+ 688	+ 2 134	+ 849	+ 540
+ 785	+ 803	+ 878	+ 15 988	+ 2 181	+ 1 181
+ 97	+ 66	+ 81	+ 57	+ 176	+ 197
+ 1	+ 236	+ 508	+ 383	+ 1 529	+ 265
+ 21	+ 15	+ 109	+ 308	+ 386	+ 313
+ 170	+ 94	+ 592	+ 458	+ 531	+ 440
+ 2 910	+ 3 366	+ 5 213	+ 23 823	+ 10 049	+ 5 862
+ 1 242	+ 1 985	+ 287	+ 288	+ 526	+ 3 299
- 469	+ 1 176	+ 1 412	+ 1 948	+ 1 339	+ 3 663
- 79	+ 12	+ 29	+ 9	+ 47	+ 73
+ 167	+ 105	+ 565	+ 1 916	+ 1 569	+ 3 362
- 581	+ 167	+ 204	+ 14 693	+ 390	+ 5 281
- 702	+ 505	+ 1 110	+ 844	+ 1 262	+ 1 096
- 868	+ 1 566	+ 2 182	+ 1 835	+ 3 038	+ 3 677
- 656	+ 690	+ 819	+ 1 026	+ 1 530	+ 4 362
+ 2 018	+ 232	+ 161	+ 95	+ 58	+ 7 111
+ 72	+ 1 670	+ 5 465	+ 22 654	+ 9 643	+ 31 924
+ 2 822	+ 2 965	+ 2 649	+ 3 460	+ 3 069	+ 5 838
- 482	+ 525	+ 1 221	+ 1 167	+ 553	+ 4 018
- 58	+ 11	+ 7	+ 43	+ 31	+ 105
+ 415	+ 555	+ 123	+ 218	+ 720	+ 3 902
+ 204	+ 970	+ 1 082	+ 1 295	+ 1 791	+ 6 462
- 605	+ 571	+ 1 029	+ 787	+ 1 086	+ 1 293
- 867	+ 1 330	+ 1 674	+ 1 452	+ 1 509	+ 3 942
- 635	+ 705	+ 928	+ 718	+ 1 144	+ 4 675
+ 2 188	+ 326	+ 753	+ 363	+ 589	+ 7 551
+ 2 982	+ 1 696	+ 252	+ 1 169	+ 406	+ 37 786
+ 3 299	+ 3 724	+ 2 291	+ 1 303	+ 1 327	+ 11 944
+ 3 663	+ 2 462	+ 3 109	+ 1 271	+ 2 437	+ 12 942
+ 73	+ 85	+ 29	+ 19	+ 3	+ 203
+ 3 362	+ 2 638	+ 2 768	+ 583	+ 1 068	+ 10 419
+ 5 281	+ 5 930	+ 6 076	+ 10 373	+ 4 811	+ 11 725
+ 1 096	+ 1 043	+ 708	+ 657	+ 667	+ 4 171
+ 3 677	+ 2 320	+ 1 615	+ 998	+ 1 107	+ 9 717
+ 4 362	+ 3 871	+ 4 545	+ 2 146	+ 2 847	+ 17 771
+ 7 111	+ 5 218	+ 5 447	+ 3 709	+ 4 950	+ 26 435
+ 31 924	+ 27 291	+ 26 588	+ 313	+ 19 211	+ 105 327
+ 5 838	+ 5 201	+ 5 264	+ 5 429	+ 5 220	+ 26 952
+ 4 018	+ 3 296	+ 3 570	+ 2 213	+ 3 355	+ 16 452
+ 105	+ 107	+ 61	+ 17	+ 13	+ 269
+ 3 902	+ 3 658	+ 3 754	+ 2 965	+ 2 212	+ 16 491
+ 6 462	+ 7 028	+ 7 208	+ 5 901	+ 7 322	+ 33 921
+ 1 293	+ 1 020	+ 849	+ 759	+ 905	+ 4 826
+ 3 942	+ 2 781	+ 2 382	+ 1 561	+ 2 984	+ 13 650
+ 4 675	+ 4 060	+ 4 733	+ 2 571	+ 3 425	+ 19 464
+ 7 551	+ 5 505	+ 6 332	+ 4 402	+ 5 737	+ 29 527
+ 37 786	+ 32 656	+ 34 153	+ 25 784	+ 31 173	+ 161 552

Kunkin läänin sekä kaupunkien ja maaseudun väestön lisääntymistä valaisevat seuraavat suhteelliset luvut vuosilta 1921—1925 sekä keskimäärät vuosikymmeniltä 1891—1900, 1901—1910 ja 1911—1920.

För belysande av folkökningen i de olika länen samt i städerna och på landsbygden framläggas följande relativa tal för åren 1921—1925 samt medeltal för tioårsperioderna 1891—1900, 1901—1910 och 1911—1920.

Accroissement ou diminution effectif de la population en ‰/100 1891—1925.

L ä ä n i — L ä n <i>Départements</i>	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	22.1	23.7	17.1	11.8	13.1	11.5	11.5	11.7	11.2
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	12.3	11.1	4.5	6.5	8.1	6.6	7.1	4.4	6.6
Ahvenanmaa — Åland									
Hämeen — Tavastehus	15.6	12.8	5.1	9.0	10.8	10.0	10.2	8.0	5.9
Viipurin — Viborgs	18.5	21.4	6.7	11.9	11.6	12.4	12.6	10.2	12.5
Mikkelin — St Michels	4.6	4.9	2.8	4.7	6.3	5.0	4.1	3.7	4.3
Kuopion — Kuopio	7.7	6.2	6.3	7.5	11.1	7.7	6.6	4.3	8.1
Vaasan — Vasa	9.9	11.3	6.2	7.0	8.5	7.3	8.5	4.6	6.1
Oulun — Uleåborgs	13.0	15.8	11.6	15.5	20.5	14.6	16.6	11.3	14.6
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	13.2	14.0	7.7	9.4	11.2	9.6	9.9	7.4	8.9
Kaupungit — Städer — <i>Villes</i>	38.1	30.2	17.0	20.1	10.8	9.8	13.6	45.3	20.4
Maaseutu — Landsbygd — <i>Communes rurales</i>	10.1	11.4	5.9	7.3	11.3	9.6	9.2	0.1	6.6

Väestön todellinen lisääntyminen on siten aikaisempina vuosikymmeninä ja myös viisivuotiskautena 1921—1925 ollut suhteellisesti huomattavasti suurempi kaupungeissa kuin maaseudulla. Lääneistä taas vuosina 1891—1920 Uudenmaan lääni oli ensi sijalla, kun taas vuosina 1921—1925 Oulun lääni oli ensimmäisellä ja Viipurin lääni toisella sijalla.

Poikkeukselliseen vuosikymmeneen 1911—1920 verrattuna suhteellinen väenlisäys nousi viisivuotiskautena 1921—1925 koko maassa 7.7:stä 9.4 ‰/100:een, kaupungeissa 17.0:sta 20.1:een ja maaseudulla 5.9:stä 7.3 ‰/100:een. Lisäystä voidaan todeta kaikissa muissa lääneissä, paitsi Uudenmaan läänissä, jossa suhdeluku laski 17.1:stä 11.8 ‰/100:een.

„Virallinen” todellinen väenlisäys ei kuitenkaan vastaa, niinkuin jo on huomautettu, asiallista väkiluvun lisääntymistä, koska ne henkilöt, jotka muuttavat maasta ottamatta muuttotodistusta — ja sellaista eivät siirtolaiset yleensä ota — jäävät seurakunnan kirjoihin, ja heidät otetaan tilastoon maan väestöön kuuluvina. Tämän takia on todellisen, n. s. läsnäolevan väestön lukumäärä huomattavasti pienempi kuin virallinen kokonaisluku.

Vuosien 1921—1925 päättyessä oli koko maan, eri läänien ja näiden kaupunkien sekä maaseudun väkiluku seuraava.

Den faktiska ökningen av befolkningen har sålunda under tidigare tioårsperioder och under femårsperioden 1921—1925 varit, relativt taget, mycket större i städerna än på landsbygden. Av de olika länen kom under perioden 1891—1920 Nylands län i första rummet, medan åter under perioden 1921—1925 Uleåborgs län kom i första och Viborgs län i andra rummet.

I hela landet steg den relativa folkökningen från 7.7 ‰/100 under den exceptionella tioårsperioden 1911—1920 till 9.4 ‰/100 under femårsperioden 1921—1925, i städerna från 17.0 till 20.1 ‰/100 och på landsbygden från 5.9 till 7.3 ‰/100. Ökning kunde observeras i alla län, förutom i Nylands län, där relationstalet nedgick från 17.1 till 11.8 ‰/100.

Den „officiella” faktiska folkökningen motsvarar likväl icke — som redan tidigare påpekats — den verkliga folkökningen, emedan de personer, som emigrera utan att uttaga flyttningsbetyg — emigranterna uttaga i allmänhet icke dylika — kvarstanna i församlingarnas böcker och sålunda även medräknas i statistiken. På grund härav är den verkliga, s. k. närvarande befolkningen avsevärt mindre till antalet än den officiella totala folkmängden.

Vid utgången av åren 1921—1925 var folkmängden i hela riket, i de olika länen samt i städerna och på landsbygden i de olika länen följande.

Population 1921—1925.

L ä a n i — L ä n Départemens	Kaupungit Städer Villes			Maaseutu Landsbygd Communes rurales			Kaupungit ja maaseutu Städer och landsbygd Villes et communes rurales		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.
1921									
Uudenmaan — Nylands	99 190	120 322	219 512	114 509	118 146	232 655	213 699	238 468	452 167
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	41 015	47 916	88 931	204 118	206 530	410 648	245 133	254 446	499 579
Ahvenanmaa — Åland	712	777	1 489	12 552	12 975	25 527	13 264	13 752	27 016
Hämeen — Tavastehus	27 445	34 860	62 305	149 902	152 223	302 125	177 347	187 083	364 430
Viipurin — Viborgs	25 439	30 597	56 036	252 271	256 357	508 628	277 710	286 954	564 664
Mikkelin — St Michels	4 996	5 989	10 985	98 051	96 682	194 733	103 047	102 671	205 718
Kuopion — Kuopio	12 527	14 543	27 070	167 827	164 746	332 573	180 354	179 289	359 643
Vaasan — Vasa	21 804	26 000	47 804	254 787	250 139	504 926	276 591	276 139	552 730
Oulun — Uleåborgs	16 484	18 292	34 776	175 801	166 069	341 870	192 285	184 361	376 646
Koko maa — Hela riket — Pays entier	249 612	299 296	548 908	1 429 818	1 423 867	2 853 685	1 679 430	1 723 163	3 402 593
1922									
Uudenmaan — Nylands	99 797	121 192	220 989	116 426	119 953	236 379	216 223	241 145	457 368
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	41 330	48 435	89 765	205 391	207 719	413 110	246 721	256 154	502 875
Ahvenanmaa — Åland	729	782	1 511	12 601	13 011	25 612	13 330	13 793	27 123
Hämeen — Tavastehus	27 918	35 407	63 325	151 155	153 608	304 763	179 073	189 015	368 088
Viipurin — Viborgs	25 992	31 142	57 134	255 211	259 347	514 558	281 203	290 489	571 692
Mikkelin — St Michels	4 981	5 981	10 962	98 655	97 121	195 776	103 636	103 102	206 738
Kuopion — Kuopio	12 722	14 809	27 531	168 957	165 936	334 893	181 679	180 745	362 424
Vaasan — Vasa	21 897	26 096	47 993	256 873	251 924	508 797	278 770	278 020	556 790
Oulun — Uleåborgs	16 634	18 429	35 063	178 551	168 537	347 088	195 185	186 966	382 151
Koko maa — Hela riket — Pays entier	252 000	302 273	554 273	1 443 820	1 437 156	2 880 976	1 695 820	1 739 429	3 435 249
1923									
Uudenmaan — Nylands	101 035	122 927	223 962	117 492	121 178	238 670	218 527	244 105	462 632
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	41 530	48 696	90 226	206 998	209 221	416 219	248 528	257 917	506 445
Ahvenanmaa — Åland	741	802	1 543	12 620	13 021	25 641	13 361	13 823	27 184
Hämeen — Tavastehus	28 379	35 932	64 311	152 714	154 817	307 531	181 093	190 749	371 842
Viipurin — Viborgs	26 582	31 684	58 266	258 448	262 186	520 634	285 030	293 870	578 900
Mikkelin — St Michels	5 042	6 061	11 103	98 963	97 521	196 484	104 005	103 582	207 587
Kuopion — Kuopio	13 163	15 135	28 298	169 755	166 753	336 508	182 918	181 888	364 806
Vaasan — Vasa	21 934	26 247	48 181	259 270	254 072	513 342	281 204	280 319	561 523
Oulun — Uleåborgs	17 100	18 848	35 948	181 568	170 967	352 535	198 668	189 815	388 483
Koko maa — Hela riket — Pays entier	255 506	306 332	561 838	1 457 828	1 449 736	2 907 564	1 713 334	1 756 068	3 469 402
1924									
Uudenmaan — Nylands	102 982	125 106	228 088	118 057	121 916	239 973	221 039	247 022	468 061
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	42 023	49 145	91 168	207 628	209 862	417 490	249 651	259 007	508 658
Ahvenanmaa — Åland	721	786	1 507	12 643	13 017	25 660	13 364	13 803	27 167
Hämeen — Tavastehus	29 579	37 114	66 693	153 045	155 069	308 114	182 624	192 183	374 807
Viipurin — Viborgs	34 322	40 218	74 540	253 625	256 636	510 261	287 947	296 854	584 801
Mikkelin — St Michels	5 084	6 121	11 205	99 358	97 783	197 141	104 442	103 904	208 346
Kuopion — Kuopio	13 423	15 438	28 861	170 306	167 200	337 506	183 729	182 638	366 367
Vaasan — Vasa	22 197	26 409	48 606	260 474	255 014	515 488	282 671	281 423	564 094
Oulun — Uleåborgs	17 460	19 181	36 641	183 643	172 601	356 244	201 103	191 782	392 885
Koko maa — Hela riket — Pays entier	267 791	319 518	587 309	1 458 779	1 449 098	2 907 877	1 726 570	1 768 616	3 495 186

L ä ä n i — L ä n Départements	Kaupungit Städer Villes			Maaseutu Landsbygd Communes rurales			Kaupungit ja maaseutu Städer och landsbygd Villes et communes rurales		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.	Mk. S. m.	Kvk. S. f.	B. k. D. s.
1925									
Uudenmaan — Nylands	104 744	127 237	231 981	118 692	122 608	241 300	223 436	249 845	473 281
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	42 400	49 686	92 086	208 923	211 004	419 927	251 323	260 690	512 013
Ahvenanmaa — Åland	725	798	1 523	12 642	13 015	25 657	13 367	13 813	27 180
Hämeen — Tavastehus	30 095	37 742	67 837	153 682	155 500	309 182	183 777	193 242	377 019
Viipurin — Viborgs	35 380	41 671	77 051	256 002	259 070	515 072	291 382	300 741	592 123
Mikkelin — St Michels	5 194	6 249	11 443	99 709	98 099	197 803	104 903	104 348	209 251
Kuopion — Kuopio	14 215	16 523	30 738	171 121	167 492	338 613	185 336	184 015	369 351
Vaasan — Vasa	22 535	26 649	49 184	261 934	256 401	518 335	284 469	283 050	567 519
Oulun — Uleåborgs	17 806	19 622	37 428	186 359	174 835	361 194	204 165	194 457	398 622
Koko maa — Hela riket — Pays entier	273 094	326 177	599 271	1 469 064	1 458 024	2 927 088	1 742 158	1 784 201	3 526 359

V. Solmitut ja purkautuneet avioliitot.

Jo 1870-luvulta alkaen on avioliittoisuusluku yleisesti pyrkinyt alenemaan, vaikkakin muutamien vuosien luvuissa esiintyy päinvastaiseenkin suuntaan meneviä vaihteluita. Viisivuotiskaudella 1921—1925 oli kuitenkin avioliittoisuusluku keski-väkiluvun 10 000 henkeä kohden suurempi kuin poikkeuksellisenä vuosikymmenenä 1911—1920, vieläpä hieman suurempi kuin vuosikymmenenä 1901—1910.

Avioliittojen luku kaupungeissa ja maaseudulla samoin kuin eri lääneissä selviää seuraavista taulukoista, joista edellisessä esitetään absoluuttiset luvut, kun taas jälkimmäinen valaisee avioliittoisuutta keski-väkiluvun 10 000 henkeä kohden.

V. Ingångna och upplösta äktenskap.

Ända sedan 1870-talet har giftermålsfrekvensen visat en allmän tendens att sjunka, om också siffrorna för några år uppvisa förskjutningar i motsatt riktning. Under femårsperioden 1921—1925 var giftermålsfrekvensen per 10 000 personer av medelfolkmängden högre än under den exceptionella tioårsperioden 1911—1920, t. o. m. något högre än under tioårsperioden 1901—1910.

Antalet äktenskap i städerna och på landsbygden och i olika län framgår av följande tabeller, av vilka den första ger de absoluta talen, den senare åter betyder giftermålsfrekvensen i förhållande till 10 000 personer av medelfolkmängden.

Mariages contractés 1891—1925. Nombres absolus.

L ä ä n i — L ä n Départements	Keskimäärin — I medeltal — En moyen				1921	1922	1923	1924	1925
	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925					
Uudenmaan — Nylands	2 015	2 454	2 836	3 554	3 491	3 629	3 612	3 575	3 464
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	2 936	2 951	2 782	3 342	3 454	3 456	3 465	3 233	3 104
Ahvenanmaa — Åland				129	143	151	122	108	120
Hämeen — Tavastehus	1 959	2 064	1 981	2 483	2 585	2 561	2 577	2 388	2 302
Viipurin — Viborgs	3 044	3 481	3 407	4 143	4 195	4 174	4 278	4 088	3 982
Mikkelin — St Michels	1 227	1 167	1 096	1 338	1 416	1 350	1 337	1 276	1 312
Kuopion — Kuopio	2 115	2 141	2 120	2 427	2 563	2 408	2 444	2 266	2 452
Vaasan — Vasa	2 774	2 734	2 674	3 116	3 251	3 251	3 252	2 822	3 002
Oulun — Uleåborgs	1 671	1 955	2 026	2 474	2 621	2 544	2 547	2 292	2 365
Koko maa — Hela riket — Pays entier	17 741	18 947	18 922	23 006	23 719	23 524	23 634	22 048	22 103
Kaupungit — Städer — Villes	2 391	3 051	3 634	4 716	4 647	4 650	4 830	4 781	4 671
Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales	15 350	15 896	15 288	18 290	19 072	18 874	18 804	17 267	17 432

Mariages contractés par 10 000 personnes de la population moyenne.

L ä ä n i — L ä n <i>Départements</i>	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	75	73	69	78	78	80	79	77	74
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	70	62	54	66	69	69	69	64	61
Ahvenanmaa — Åland									
Hämeen — Tavastehus	70	64	56	67	71	70	70	64	61
Viipurin — Viborgs	80	74	62	72	75	73	74	70	68
Mikkelin — S:t Michels	66	60	54	65	69	65	65	61	63
Kuopion — Kuopio	70	67	61	67	72	67	67	62	67
Vaasan — Vasa	63	56	50	56	59	59	58	50	53
Oulun — Uleåborgs	64	65	57	64	70	67	66	59	60
Koko maa — Hela riket — <i>Pays entier</i>	70	65	58	67	70	69	68	63	63
Kaupungit — Städer — <i>Villes</i>	84	77	71	84	85	84	87	83	79
Maaseutu — Landsbygd — <i>Comm. rurales</i>	68	63	55	63	67	66	65	59	60

Niinkuin yllä olevista lukusarjoista näkyy, on avioliittoisuus väkilukuun verrattuna huomattavasti suurempi kaupungeissa kuin maaseudulla. Tämä johtuu suureksi osaksi siitä, että naimaikäiset ikäluokat ovat muuttoliikkeen vaikutuksesta tuntuvasti suuremmat kaupunkien kuin maaseudun väestössä.

Myöskin eri läänien avioliittoisuuslukujen väliset eroavaisuudet voidaan osittain johtaa läänien väestörakenteen erilaisuudesta. Kuitenkin näyttävät muutkin tekijät niihin vaikuttavan. Suuria oli avioliittoisuus viisivuotiskautena 1921—1925 Uudenmaan läänissä ja sitä lähinnä Viipurin, Hämeen ja Kuopion lääneissä, kun taas Vaasan läänin nähden avioliittoisuusluvut ovat alhaisia. Viime mainittu seikka on ymmärrettävä, koska tämän läänin suhdelluvut esiintyvät liian pieninä sen johdosta, että niin huomattava osa sen kirkonkirjoissa olevasta väestöstä oleskelee Amerikassa. Sama on asiantilaita Ahvenanmaan maakuntaan nähden, jonka luvut olivat vielä alhaisemmat niiltä vuosilta, joilta tiedot on laskettu.

Jos verrataan tämän viisivuotiskauden avioliittoisuuslukuja vastaaviin lukuihin vuosilta 1911—1920, huomataan, että lisääntymistä on havaittavissa kaikissa lääneissä. Voimakkaimmin kohosi avioliittoisuusluku Turun-Porin, Hämeen ja Mikkelin lääneissä, vähimmin taas Kuopion, Vaasan ja Oulun lääneissä.

Sittenkuin vuonna 1917 oli julkaistu laki siviiliavioliitoista, on avioliittoihin laskettu myös vähäinen määrä siviiliviranomaisten solmimia *siviiliavioliittoja*. Tällaisia avioliittoja on vuodesta 1918 lähtien solmittu seuraava määrä:

Mariages civils.

V. — År <i>Années</i>	
1918	81
1919	128
1920	175
1921	257

Såsom ovanstående sifferserier utvisa är giftermålsfrekvensen, uträknad i relation till folkmängden, avsevärt större i städerna än på landsbygden. Detta beror till stor del på att de giftasvuxna åldersklasserna på grund av flyttningsrörelsen äro betydligt tätare företrädda inom befolkningen i städerna än på landsbygden.

De olikheter, som framträda ifråga om giftermålsfrekvensen i de olika länen, kunna delvis härledas ur skiljaktigheter i befolkningens struktur i de olika länen. Andra faktorer synas likväl även spela in. Under femårsperioden 1921—1925 var giftermålsfrekvensen störst i Nylands län och därnäst i Viborgs, Tavastehus och Kuopio län, låg åter i Vasa län. Sistnämnda faktum kan förklaras därigenom att relationstalen för detta län framstå som alltför små, emedan en stor del av den i kyrkböckerna införda befolkningen vistas i Amerika. Detsamma gäller för landskapet Åland, vars siffror voro ännu lägre för de år, för vilka uppgifter finnas uträknade.

Jämför man giftermålsfrekvensen för denna femårsperiod med motsvarande siffror för åren 1911—1920, finner man, att den ökas i alla län. Mest ökades giftermålsfrekvensen i Åbo-Björneborgs, Tavastehus och S:t Michels län, minst åter i Kuopio, Vasa och Uleåborgs län.

Sedan år 1917 utfärdats en lag om civiläktenskap, ha bland äktenskapen inräknats även ett mindre antal inför borgerlig myndighet avslutade *civiläktenskap*. Från år 1918 har följande antal dylika äktenskap ingåtts:

V. — År <i>Années</i>	
1922	277
1923	448
1924	437
1925	421

Kauan on huomattu, että solmittujen avioliittojen luku Suomessa, kuten muissakin maissa, huomattavasti vaihtelee eri vuodenaikojen mukaan ja että samat erilaisuudet toistuvat vuodesta vuoteen. Tämä selviää myös seuraavista lukusarjoista, jotka osoittavat, mitenkä avioliittojen luku, kun se muunnetaan 1 200:ksi ja lasketaan kussakin kuukaudessa olevan yhtä monta päivää, jakaantui eri kuukausien osalle.

Sedan långa tider har man konstaterat, att giftermålsfrekvensen i Finland, såsom i andra länder, är väsentligen olika under olika tider av året och att samma olikheter är för år upprepas. Detta framgår även av följande sifferserier, vilka utvisa, huru antalet äktenskap, fördelade sig på de särskilda månaderna, om antalet äktenskap reduceras till 1 200 och månaderna beräknats hava lika många dagar.

Répartition des mariages par mois.

Vuosina — Åren Années	Tammikuu Januari	Heinäk. Februari	Maalisku Mars	Huhtiku April	Toukoku Maj	Kesäku Juni	Heinäk. Juli	Eloku Augusti	Syysku September	Lokaku Oktober	Marrasku November	Jouluku December	Koko vuosi Hela året
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>													
1891—1900	50	67	65	74	102	132	87	89	98	117	154	165	1 200
1901—1910	50	70	72	75	97	151	89	94	100	110	128	164	1 200
1911—1920	62	74	71	76	95	144	89	93	104	108	119	165	1 200
1921—1925	58	72	77	78	92	150	91	97	102	108	108	167	1 200
1921	70	73	89	71	101	133	102	91	93	121	101	155	1 200
1922	50	72	70	84	73	150	93	92	110	118	103	185	1 200
1923	54	69	78	69	96	148	97	100	112	89	105	183	1 200
1924	54	71	79	85	82	170	81	105	101	102	121	149	1 200
1925	61	74	70	81	107	148	80	99	92	111	112	165	1 200
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>													
1891—1900	47	68	72	90	77	122	100	67	88	122	164	183	1 200
1901—1910	46	69	78	84	79	128	103	79	90	120	155	169	1 200
1911—1920	48	68	78	81	80	136	102	86	97	117	138	169	1 200
1921—1925	45	65	83	86	82	151	106	92	96	109	120	165	1 200
1921	48	62	90	71	104	149	101	84	93	118	120	160	1 200
1922	48	64	74	93	62	159	113	82	100	115	114	176	1 200
1923	41	65	84	94	81	141	123	85	106	97	107	176	1 200
1924	46	61	87	87	63	166	100	107	90	105	129	159	1 200
1925	44	72	79	84	102	130	96	101	94	108	129	152	1 200
<i>Koko maa — Hela riket Pays entier</i>													
1891—1900	48	68	71	88	81	124	98	70	89	121	162	180	1 200
1901—1910	47	69	77	83	82	131	101	82	91	119	150	168	1 200
1911—1920	50	69	76	80	83	138	100	87	98	115	135	169	1 200
1921—1925	48	66	82	84	84	151	104	93	98	108	117	165	1 200
1921	52	65	90	71	103	146	101	85	93	119	116	159	1 200
1922	48	66	73	91	64	157	110	84	102	115	112	178	1 200
1923	44	66	83	89	84	142	118	88	107	95	107	177	1 200
1924	48	63	85	87	67	167	96	106	93	104	127	157	1 200
1925	48	72	77	83	103	141	93	101	94	108	125	155	1 200

Niinkuin tästä näkyy, esiintyy sekä kaupunkilais- että maalaisväestön keskuudessa kaksi vilkasta avioliittojen solmimiskautta, nimittäin toisaalta kesäkuussa ja jossakin määrin heinäkuussa, toisaalta vuoden lopulla, alkaen lokakuusta ja nousem voimakkaasti marras- ja joulukuussa. Aikaisempi maksimi saanee selityksensä osaksi itse vuodenajasta, osaksi siitä, että vuokrasopimukset tavallisesti päättyvät kesäkuun 1 päivänä. Myöhempi huippukohta johtunee etupäässä siitä seikasta, että maanviljelijä silloin on lopettanut kiireelliset kesä-

Såsom härav synes, förekomma såväl för stads- som för landsbefolkningen tvenne årliga perioder med livlig giftermålsfrekvens, nämligen å ena sidan i juni och i någon mån även i juli månad, å andra sidan i slutet av året från och med oktober med stark stegring under november och december. Det tidigare maximet torde få sin förklaring dels av årstiden såsom sådan, dels därav, att hyresavtalen vanligen utgå den 1 juni. Det senare maximet torde i främsta rummet få tillskrivas den omständigheten, att jordbrukaren då avslutat sina bräd-

ja syystyönsä sekä siitä, että palvelussopimukset hyvin useasti päättyvät marraskuun 1 päivänä. Tämä avioliittoisuuden nousu vuoden lopulla on kaupunkien väestön keskuudessa hiukan heikompi kuin maaseudun väestön.

Aviokumppanien jakaantuminen *siviilisäädyn* mukaan osoittaa suurta säännöllisyyttä, mutta samalla kertaa selvästi näkyvää kehityssuuntaa, niinkuin seuraavista lukusanjoista käy selville.

skande sommar- och höstarbeten samt att legoavtalen i stor utsträckning utgå den 1 november. Denna stegring av giftermålsfrekvensen mot slutet av året är något svagare inom städernas befolkning än inom landsbygden.

Äktenskapskontrahenternas fördelning efter *civilstånd* visar stor regelbundenhet, men på samma gång en fullt skönjbar utvecklingstendens, såsom av följande sifferserier synes.

Répartition des mariages contractés d'après l'état civil des époux.

Vuosina — Åren <i>Années</i>	Avioliittoja kaiikkiaan Hela antalet giftermål <i>Total des mariages contractés</i>	Naimaton mies Ogilt man <i>Garçon</i>		Leskimies tai eronnut Änkling eller fränskild man <i>Veuf ou divorcé</i>	
		ja naimaton nainen och ogilt kvinna <i>et fille</i>	ja leskivaimo tai eronnut och änka eller fränskild <i>et veuve ou divorcée</i>	ja naimaton nainen och ogilt kvinna <i>et fille</i>	ja leskivaimo tai eronnut och änka eller fränskild <i>et veuve ou divorcée</i>
1871—1880	159 557	127 924	8 036	16 973	6 624
1881—1890	162 479	132 636	6 951	17 151	5 741
1891—1900	177 408	147 944	6 510	16 663	6 291
1901—1910	189 468	160 122	6 190	16 514	6 642
1911—1920	189 221	158 854	6 961	16 116	7 290
1921—1925	115 028	98 312	4 768	8 011	3 937
1921	23 719	19 708	1 188	1 842	981
1922	23 524	20 037	1 013	1 622	852
1923	23 634	20 324	972	1 592	746
1924	22 048	19 174	795	1 408	671
1925	22 103	19 069	800	1 547	687

Naimattomien keskeiset avioliitot ovat poikkeuksellista vuosikymmentä 1911—1920 lukuun ottamatta säännöllisesti lisääntyneet, kun sen sijaan uudestaan naimisiin menneiden, varsinkin miesten, luvun voidaan todeta vähentyneen. Tämä kehitys selviää parhaiten seuraavassa asetelmassa olevista suhteellisista luvuista.

Antalet äktenskap, som ingåtts mellan ogifta, ha utom under det exceptionella årtiondet 1911—1920 kontinuerligt ökat, medan åter antalet omgiften, särskilt vad männen beträffar, visat tendens till minskning. Denna utveckling bevises bäst av de relativa talen i följande tabell.

	Naimattomia — miehiä män	Ogiffa naisia kvinnor	Leskimiehiä ja eronn. miehiä Änklingar och frän- skilda män	Leskivaimoja ja eronn. naisia Änkor och fränskilda kvinnor
1871—1880	853	908	147	92
1881—1890	859	922	141	78
1891—1900	871	928	129	72
1901—1910	878	932	122	68
1911—1920	877	925	123	75
1921—1925	896	924	104	76
1921	881	909	119	91
1922	895	921	105	79
1923	901	927	99	73
1924	906	934	94	66
1925	899	933	101	67

Jos aviokumppanien jakaantuminen aikaisemman siviilisäädyn mukaan lasketaan erikseen kaupunkien ja maaseudun väestöstä, huomataan niiden kesken eräitä säännöllisiä erilaisuuksia. Uudestinaimiset, erikoisesti leskimiesten ja leskivaimojen keskenään solmimat avioliitot, ovat näet melkoista tavallisempia maaseudulla kuin kaupungeissa. Ajanjaksolta 1891—1925 valaisee tätä seuraava taulukko, joka osoittaa, kuinka solmitut avioliitot jakaantuivat aviokumppanien aikaisemman siviilisäädyn mukaa 1 000 solmittua avioliittoa kohden.

Uträknas äktenskapskontrahenternas fördelning efter tidigare civilstånd särskilt för städernas och landsbygdens befolkning, finner man vissa regelbundna olikheter dem emellan. Omgiftena, speciellt giftermål mellan änklings och änka, äro nämligen avsevärt vanligare på landsbygden än i städerna. För perioden 1891—1925 belyses detta av följande tabell, som utvisar huru de ingångna äktenskapen fördelade sig enligt äktenskapskontrahenternas tidigare civilstånd i relation till 1 000 ingångna äktenskap.

Répartition des mariages contractés d'après l'état civil des époux, 0/100.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Kaksi naimatonta — Två ogifta — garçon et fille	861.4	871.9	860.7	848.0	829.8	857.0	845.8	856.5	850.4
Leskimies ja naimaton — Änklings och ogift — veuf ou divorcé et fille	76.1	72.0	78.9	78.2	84.1	74.4	79.7	71.5	81.6
Naimaton mies ja leskivaimo — Ogift man och änka — garçon et veuve ou divorcée	41.9	36.0	36.8	47.2	53.6	43.2	50.9	45.2	43.2
Leskimies ja leskivaimo — Änklings och änka — veuf et veuve ou divorcés.....	20.6	20.1	23.6	26.6	32.5	25.4	23.6	26.8	24.8
Yhteensä — Summa — Total	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>									
Kaksi naimatonta — Två ogifta	829.6	840.0	834.5	856.4	831.2	850.5	863.6	873.3	866.1
Leskimies ja naimaton — Änklings o. ogift	96.7	90.1	86.6	67.4	76.1	67.6	64.2	61.7	66.9
Naimaton mies ja leskivaimo — Ogift man och änka	35.9	32.0	36.8	40.0	49.2	43.0	38.6	33.5	34.3
Leskimies ja leskivaimo — Änklings o. änka	37.8	37.9	42.1	36.2	43.5	38.9	33.6	31.5	32.7
Yhteensä — Summa — Total	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>									
Kaksi naimatonta — Två ogifta	833.9	845.1	839.5	854.7	830.9	851.8	859.9	869.6	862.7
Leskimies ja naimaton — Änklings o. ogift	93.9	87.1	85.2	69.6	77.7	68.9	67.4	63.9	70.0
Naimaton mies ja leskivaimo — Ogift man och änka	36.7	32.7	36.8	41.5	50.1	43.1	41.1	36.1	36.2
Leskimies ja leskivaimo — Änklings o. änka	35.5	35.1	38.5	34.2	41.3	36.2	31.6	30.4	31.1
Yhteensä — Summa — Total	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

Aviokumppanien ikä vaikuttaa tietenkin suuresti hedelmällisyyteen ja syntyneisyyteen. Maamme väestötilastossa aviokumppanit on ryhmitetty viisivuotiskäluokkiin ja vain 21 vuotta nuoremista miehistä ja 20 vuotta nuoremista naisista tiedot ovat kultakin ikävuodelta.

Kaikkien vihittyjen suhteellinen jakaantuminen yleisiin ikäryhmiin oli vuosina 1891—1925 seuraava.

Äktenskapskontrahenternas ålder inverkar naturligtvis starkt på fruktsamheten och nativiteteten. I vårt lands befolkningsstatistik ha äktenskapskontrahenterna fördelats på femårs-åldersklasser; endast för män under 21 år och kvinnor under 20 meddelas uppgifter för varje åldersår.

Alla vigda fördelade sig, relativt taget, enligt allmänna åldersgrupper på följande sätt under åren 1891—1925.

Répartition des époux par âge.

Ålder — Age	Miespuoliset — Mankön — Sexe masculin										Naispuoliset — Kvinnkön — Sexe féminin								
	1801—1900	1901—1910	1911—1920	1921—1925	1921	1922	1923	1924	1925	1801—1900	1901—1910	1911—1920	1921—1925	1921	1922	1923	1924	1925	
Alle 20 v. — Under 20 år	30.5	28.7	22.5	18.6	19.3	16.9	18.4	18.9	19.6	160.0	155.5	138.0	119.2	112.7	115.5	122.0	120.6	125.9	
20—24 v. — år	347.2	343.9	310.2	306.3	285.7	301.7	310.1	317.3	318.3	439.9	439.6	422.6	439.3	432.5	444.8	439.0	441.0	439.0	
25—29 »	313.2	318.5	327.5	344.2	346.6	342.2	351.8	341.5	338.6	208.8	219.1	236.6	242.1	242.7	238.1	243.7	245.8	240.4	
30—34 »	135.9	144.2	156.4	155.0	162.9	158.9	148.4	153.6	150.6	85.0	86.7	96.5	96.5	102.4	100.0	92.4	93.5	94.0	
35—39 »	64.5	61.9	74.2	73.7	76.2	74.6	71.0	73.6	72.7	45.3	41.1	46.5	48.4	50.6	47.3	48.8	48.1	47.1	
40—44 »	37.4	35.1	40.8	38.8	40.8	41.1	39.3	35.3	37.4	28.3	25.7	27.1	26.1	27.7	27.1	25.3	23.8	26.4	
45—49 »	25.3	23.5	24.3	24.1	26.5	25.3	23.4	21.7	23.5	18.5	16.4	16.1	15.2	16.3	14.5	16.1	14.8	14.2	
50—54 »	18.2	16.3	15.7	16.3	16.2	16.9	14.9	16.5	16.8	8.8	8.9	8.9	7.4	8.2	7.4	6.5	7.2	7.8	
55—59 »	12.7	12.5	12.4	9.4	11.3	10.0	7.8	8.5	9.3	3.5	4.3	4.4	3.3	4.4	3.0	3.4	2.6	2.8	
60—64 »	8.3	8.8	8.3	7.2	7.8	6.2	8.0	6.8	7.2	1.3	1.9	2.3	1.8	1.8	1.6	1.8	1.8	1.9	
65—69 »	4.6	4.5	5.1	4.1	4.3	4.1	4.7	3.9	3.6	0.5	0.6	0.8	0.5	0.5	0.5	0.7	0.5	0.3	
70 v. ja yli — 70 år och däröver	2.2	2.1	2.6	2.3	2.4	2.1	2.2	2.4	2.4	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	
Yhteensä — Summa — Total	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	

Erikoisesti varteen otettava on aviokumppanien luku nuorimmissa ikäluokissa. Niinkuin on mainittu, sisältää Suomen väestötillasto tietoja miehistä, jotka ovat meeneet avioliittoon, ennenkuin ovat saavuttaneet 21 vuoden iän, sekä samoin naisista, jotka ovat meeneet naimisiin 20 vuotta nuorempina. Seuraava taulukko esittää näiden lukumäärät vuosilta 1891—1925, ryhmitettyinä ikävuo-

den mukaan. Av särskilt intresse är antalet äktenskapskontra-

henter i de yngsta åldersklasserna. Som nämnts innehåller Finlands befolkningsstatistik uppgifter om män, som gift sig före fyllda 21 år, samt om kvinnor, som gift sig före fyllda 20 år. Deras antal, fördelat enligt åldersår, ären 1891—1925 framgår av följande tabell.

Répartition par âge des époux très jeunes en 1891—1925. 1)

Ikä — Ålder Age à l'époque du mariage	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Miehiä — Män — Hommes</i>									
16-vuotiaita — åriga	—	—	—	1	—	—	—	—	1
17 » »	18	28	14	31	2	6	12	8	3
18 » »	1 670 I	1 596 2	1 211	591	135	117	105	109	125
19 » »	3 727 I	3 809 3	3 038	1 516 2	321	274 I	319	298 I	304
20 » »	7 532 II	7 605 14	6 134	4 209 7 I	497	424	416 I	384	376
<i>Naisia — Kvinnor — Femmes</i>									
15-vuotiaita — åriga	151	110	25	9	2	1	—	1	5
16 » »	1 311	1 269	272	57	14	9	13	10	11
17 » »	4 420	4 605 I	4 359	2 102	441	415	434	383	429
18 » »	8 841 2	9 358 3	8 444	4 410 I	835	882	951	868 I	874
19 » »	13 629 28	14 082 16	12 996 II	7 130 6	1 379 2	1 409	1 485 I	1 394 I	1 463 2

Jos verrataan 21 vuotta nuorempina vihittyjen miesten ja 20 vuotta nuorempina vihittyjen naisten lukumäärät kaikkien vihittyjen miesten ja naisten lukuun, saadaan seuraavat promilleluvut.

Utärknas antalet män, vilka ingätt äktenskap före fyllda 21 år, ävensom antalet kvinnor, vilka gift sig före de fyllt 20 år, i relation av samtliga vigda män och kvinnor, erhållas följande promillesiffror.

Nombre relatif des hommes et des femmes mariés avant l'âge de 21 et 20 ans.

L ä ä n i — L ä n Départements	21 v. nuorempien miesten luku ‰nä kaikista vihityistä — Antal män under 21 år i ‰ av samtliga vigda — <i>Nombre des hommes mariés avant l'âge de 21 ans, ‰</i>										20 v. nuorempien naisten luku ‰nä kaikista vihityistä — Antal kvinnor under 20 år i ‰ av samtliga vigda — <i>Nombres des femmes mariées avant l'âge de 20 ans, ‰</i>									
	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925		
Uudenmaan — Nylands ...	36.3	42.7	35.2	25.7	27.8	19.3	27.7	22.7	31.5	108.8	105.0	86.5	74.2	75.1	65.0	80.6	74.7	75.9		
Turun-Porin — Åbo-Björne-	61.9	67.7	57.7	44.9	46.3	39.6	47.9	44.5	46.4	112.3	110.5	111.1	106.2	101.9	103.3	107.4	110.4	108.2		
borgs				28.0	34.8	26.9	29.5	25.5	22.2				145.4	135.0	109.3	90.5	89.7	85.9	99.0	92.5
Åhvenanmaa — Åland ...	57.0	57.2	36.5	38.4	43.4	38.1	38.3	38.9	32.9	249.5	235.2	186.5	146.7	135.2	152.6	136.0	147.5	163.5		
Hämeen — Tavastehus ...	66.4	72.4	64.3	23.2	27.5	21.5	16.5	23.5	26.7	173.4	183.9	153.1	141.7	122.9	134.1	164.5	141.8	146.3		
Vipurin — Viborgs	56.1	56.0	39.7	26.7	27.7	28.7	23.7	27.4	26.1	145.5	156.6	152.1	135.6	124.1	126.7	140.3	144.7	143.1		
Mikkelin — S:t Michels ...	57.6	56.4	43.1	56.6	61.8	54.4	48.9	63.1	55.3	181.9	160.3	153.6	132.9	124.6	126.7	137.1	130.8	145.9		
Kuopion — Kuopio	146.1	110.1	87.1	41.3	42.0	42.8	40.0	35.3	46.1	131.6	142.0	149.9	140.0	132.4	139.9	144.1	138.7	145.5		
Vaasan — Vasa	78.6	71.7	59.6																	
Culun — Uleåborgs																				
Koko maa — Hela riket — Pays entier	73.1	68.8	55.0	36.9	40.3	31.9	36.1	36.3	36.6	160.0	155.5	138.0	119.2	112.7	115.5	122.0	120.6	126.0		

1) Kursivoidut numerot ilmoittavat leskimiesten ja leskivaimojen luvun asiantomaisessa ikäluokassa. — De kursiva siffrorna angiva antalet änklingar och änkor inom resp. åldersklasser.

Edellä olevat absoluuttiset ja suhteelliset luvut vahvistavat sen aikaisemmin esitetyn tosiseikan, että nuorella iällä solmitut avioliitot ovat vähenevässä. Jos verrataan eri läänejä, huomataan melkoisia eroavaisuuksia. Niinpä on miesten nuorella iällä solmivien avioliittojen luku Vaasan läänissä tuntuvasti suurempi kuin muissa lääneissä, kun taas naiset Viipurin läänissä yleisemmin kuin muualla maassa menevät nuorella iällä avioliittoon. Nämä eroavaisuudet näyttävät kuitenkin tasoittuvan, koska aikaisten avioliittojen luku on vähentynyt enimmin niissä lääneissä, joissa se ennen on ollut suhteellisesti suurempi kuin maan keskiluku.

Näiden nuorien avioliiton solmijain vastakohtana ovat ne miehet ja naiset, jotka ovat menneet naimisiin korkeassa iässä. Yli 70 vuotta vanhoina vihittyjen miesten ja 60 vuotta vanhempina vihittyjen naisten luvut, siviilisäätyjaoitus huomioon otettuna, selviävät seuraavista lukusarjoista:

	Miehiä — naimattomia ogifta	Män lesklä ja eronn. änklingar o. fränskilda	Naisia — naimattomia ogifta	Kvinnor lesklä ja eronn. änkor och fränskilda
1891—1900	15	380	44	280
1901—1910	5	403	64	454
1911—1920	16	476	67	566
1921—1925	7	258	46	243
1921	1	55	12	49
1922	—	50	6	48
1923	4	49	13	53
1924	1	52	11	44
1925	1	52	4	49

Uskonnoltaan niin yhtenäisessä maassa kuin Suomessa ovat tietysti *eri uskontokuntiin* kuuluvien kesken solmitut avioliitot eli n. s. seka-avioliitot harvinaisia. Tämä selviää seuraavista lukusarjoista, jotka valaisevat kehitystä ajanjaksona 1881—1925.

Oranstående absoluta och relativa siffror bestyrka det tidigare påpekade förhållandet, att tidiga äktenskap numera ingås mera sällan än förut. Jämföras siffrorna för de skilda länen, finner man, att rätt avsevärda olikheter förekomma. Så är antalet äktenskap, ingånget av unga män, betydligt högre i Vasala län än i övriga län, medan åter den kvinnliga ungdomen i Viborgs län albmännare än i övriga delar av riket ingår tidiga äktenskap. Dessa olikheter hålla dock på att utjämnas, när antalet tidiga äktenskap sjunkit främst i de län, som tidigare uppvisat högre frekvens än rikets medeltal.

Motsatsen till de unga äktenskapskontrahenterna bilda de män och kvinnor, som ingått äktenskap i långt framskriden ålder. Antalet män, som gift sig i en ålder över 70 år, och kvinnor, som gift sig vid fyllda 60 års ålder, framgår jämte fördelning efter civilstånd, ur följande sifferserier:

Äktenskap mellan *olika trosförvanter*, eller s. k. blandade äktenskap äro naturligtvis sällsynta i ett land, vilket i religiöst hänseende är så enhetligt som Finland. Detta framgår av följande sifferserier, som belysa utvecklingen under perioden 1881—1925.

Marriages mixtes.

	Luku Antal	%:na kalkista avioliitoista I % av alla äktenskap
Keskimäärin vv. — I medeltal för 1881—1890	136	0.84
” ” ” ” ” 1891—1900	173	0.98
” ” ” ” ” 1901—1910	209	1.11
” ” ” ” ” 1911—1920	289	1.53
” ” ” ” ” 1921—1925	314	1.56
1921	289	1.22
1922	290	1.23
1923	305	1.29
1924	337	1.53
1925	348	1.57

Niinkuin tästä näkyy, ovat seka-avioliitot yleensä lisääntyneet. Viisivuotiskautena 1921—1925 oli tällaisten avioliittojen prosenttiluku kaikista avioliitoista kuitenkin hieman pienempi kuin kymmenvuotiskautena 1911—1920.

Voimassa olevien avioliittojen luvun määrää, paitsi avioliittoisuutta, myöskin *purkautuneiden avioliittojen* paljous. Tässä on kuolemantapauksilla verrattomasti tärkein osa, kun taas laillisen tuomion nojalla purettuja avioliittoja yhä edelleen on maassamme mitättömän vähän, vaikkakin niiden luku on säännöllisesti noussut vuosikymmenestä toiseen. Purkautuneiden avioliittojen luku sekä niiden jakaantuminen kuoleman ja laillisen eron johdosta purkautuneisiin vuosina 1881—1925 selviää seuraavista lukusarjoista:

Som härav framgår, ha de blandade äktenskapen i allmänhet ökats. Under femårsperioden 1921—1925 var antalet dylika äktenskap i relation till samtliga äktenskap likväl en smula mindre än under tioårsperioden 1911—1920.

Antalet bestående äktenskap bestämmes, förutom av äktenskapsfrekvensen, även av antalet *upplösta äktenskap*. Härvid äro dödsfallen den ojämförligt viktigaste orsaken, medan de genom laga dom upplösta äktenskapen fortfarande i vårt land utgöra ett försvinnande fåtal, om ock deras antal utvisar en regelbunden stegring från decennium till decennium. Antalet upplösta äktenskap samt dessas fördelning på genom dödsfall och genom laga skilsmässa upplösta under åren 1881—1925 framgår av följande sifferserier:

	Kuoleman johdosta purkautuneita — Genom dödsfallupplösta <i>Mariages dissous par la mort</i>	Laillisen avieron johdosta purkautuneita — Genom laga skillnad upplösta <i>Mariages dissous par divorce</i>	Yhtensä Summa <i>Total</i>
Keskimäärin vv. — I medeltal för 1881—1890	11 173	55	11 228
” ” ” ” ” 1891—1900	12 783	103	12 886
” ” ” ” ” 1901—1910	14 203	145	14 348
” ” ” ” ” 1911—1920	17 733	333	18 066
” ” ” ” ” 1921—1925	15 896	558	16 454
1921	15 363	466	15 829
1922	15 991	510	16 501
1923	15 139	608	15 747
1924	16 886	578	17 464
1925	16 102	626	16 728

Kuoleman johdosta purkautuneiden avioliittojen luku verrattuna samaan aikaan solmittuihin avioliittoihin selviää seuraavista lukusarjoista, joista jälkimmäinen osoittaa, kuinka suuri osa kuoleman johdosta purkautuneista avioliitoista on purkautunut miehen kuoleman johdosta.

De genom dödsfall upplösta äktenskapens antal i förhållande till antalet under samma tid ingångna äktenskap framgår av nedanstående sifferserier, av vilka den senare visar, huru stor del av de genom döden upplösta äktenskapen upplösts genom mannens död.

	Kuoleman johdosta purkautuneet avioliitot %:na solmittuista De genom dödsfall upplösta äktenskapen i % av de ingångna <i>Mariages dissous par la mort en % des mariages contractés</i>	1 000:ta kuoleman johdosta purkautunutta avioliittoa kohden miehen kuoleman kautta purkautuneita Antalet i följd av mannens död upplösta äktenskap i ‰ av samtliga genom döden upplösta <i>Mariages dissous par la mort du mari en ‰ des mariages dissous par la mort</i>
Keskimäärin vv. — I medeltal för 1881—1890	68.8 %	561.5 ‰/100
” ” ” ” ” 1891—1900	72.1 ”	574.9 ”
” ” ” ” ” 1901—1910	75.0 ”	580.4 ”
” ” ” ” ” 1911—1920	93.7 ”	623.6 ”
” ” ” ” ” 1921—1925	69.1 ”	612.0 ”
1921	64.8 ”	614.3 ”
1922	68.0 ”	604.3 ”
1923	64.1 ”	618.1 ”
1924	76.6 ”	604.7 ”
1925	72.8 ”	619.4 ”

Vuosien 1911—1920 silmiinpistäväin korkeat luvut johtuvat etupäässä miespuolisen väestön poikkeuksellisen suuresta kuolokasvuudesta vuonna 1918. Kuoleman johdosta purkautuneiden avioliittojen suhdetuku solmituista oli vuosina 1921—1925 alempi kuin vuosikymmeninä 1891—1900 ja 1901—1910.

Laillisten avioerojen syyt vuosina 1891—1925 tuomiokapitulien vuosittain antamistaan erokirjoista lähettämien luetteloiden mukaan selviävät seuraavasta taulukosta.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Aviorikos — Äktenskapsbrott	307	455	1 028	794	202	180	166	149	97
Toinen aviopuoliso karannut — Den ena maken för- lupen	528	817	1 673	457	108	107	78	76	88
Keskinäinen eripuraisuus — Inbördes oenighet ..	95	88	384	1 277	114	173	306	300	384
Mielisairaus — Sinnessjukdom	47	64	144	102	23	17	21	22	19
Toinen puoliso tuomittu kuritushuonerangaistukseen — Den ena maken dömd till tukthusstraff	18	6	23	62	12	13	11	12	14
Kaatuva- tai parantumaton tauti — Fallandesot el- ler obotlig sjukdom	1	3	13	6	—	2	1	—	3
Muu syy — Annan orsak	8	12	33	60	4	8	14	15	19
Ilmoittamaton syy — Ouppgiven orsak	21	3	33	30	3	10	11	4	2
Yhteensä — Summa — Total	1 025	1 448	3 331	2 788	466	510	608	578	626

Vuosina 1891—1920 on ehdottomasti yleisin avioerojen syy ollut toisen aviopuolison kotoa karkaaminen. Kaikista avioeroista oli vuosina 1891—1900, 1901—1910 ja 1911—1920 51.5, 56.4 ja 50.2 % aiheutunut mainitusta syystä. Myöskin aviorikokset ovat yleisenä avioerojen syynä, edustuen mainittuina vuosikymmeninä 30.9, 31.4 ja 30.9 % koko luvuista. Viisivuotiskautena 1921—1925 sen sijaan on yleisimmäksi avioerojen syyksi ilmoitettu aviopuolisoiden keskinäinen eripuraisuus, 45.8 %, ja sen jälkeen aviorikokset, 28.5 % kaikista avioeroista.

Jos avioerot jaetaan kolmeen ryhmään sen mukaan, onko ne myönnetty miehen, vaimon vai molempien pyynnöstä, saadaan seuraavat lukusarjat.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Avioero myönnettiin: — Äktenskapskill- nad beviljades:									
miehen pyynnöstä — på mannens be- gäran	472	676	1 473	1 005	192	198	229	190	196
vaimon pyynnöstä — på hustruns be- gäran	487	706	1 634	1 288	222	245	263	277	281
molempien pyynnöstä — på varderas begäran	62	66	216	471	50	61	104	107	149
ilmoittamaton — ouppgivet	1	—	8	24	2	6	12	4	—
Yhteensä — Summa — Total	1 025	1 448	3 331	2 788	466	510	608	578	626

De abmotnit höga siffrorna för åren 1911—1920 bero i främsta rummet på den exceptionellt höga dödligheten bland mankön år 1918. Det relativa antalet äktenskap, som upplösts genom dödsfall, var i förhållande till antalet ingångna äktenskap åren 1921—1925 mindre än under tioårsperioderna 1891—1900 och 1901—1910.

Följande tabell belyser orsakerna till de dagliga äktenskapsskilmässorna åren 1891—1925 på grundvalen av de från domkapitlen årligen inkommande förteckningarna över äktenskap, i vilka skiljebrev utfärdats av domkapitel.

Åren 1891—1920 har den avgjort allmänaste orsaken till äktenskapsskillnaderna sålunda varit, att endera maken förlopit hemmet. Av samtliga äktenskapsskillnader hade åren 1891—1900, 1901—1910 och 1911—1920 resp. 51.5, 56.4 och 50.2 % föränletts av nämnda orsak. Även äktenskapsbrott har utgjort en allmän orsak till äktenskapsskillnad; under nämnda tioårsperioder hade resp. 30.9, 31.4 och 30.9 % av hela antalet skilmässor förorsakats härav. Under femårsperioden 1921—1925 hade däremot som allmänaste orsak till skilmässorna uppgivits makarnas inbördes oenighet, 45.8 %, och därnäst äktenskapsbrott, 28.5 % av samtliga skilmässor.

Fördelas äktenskapsskillnaderna i tre kategorier allt efter det desamma beviljats på mannens, på hustruns eller på bådas begäran, erhållas följande sifferserier.

VI. Syntyneisyys.

VI. Nativiteten.

A. Lapsensynnyttäjät.

A. Barnaföderskor.

Lapsensynnyttäjien luku oli ajanjaksona 1881—1925 seuraava:

Antalet barnaföderskor under perioden 1881—1925 var följande:

Keskimäärin vv. — I medeltal åren 1881—1890	78 496	v. — år 1921	83 067
” ” ” ” ” 1891—1900	82 777	” ” 1922	81 129
” ” ” ” ” 1901—1910	91 273	” ” 1923	82 917
” ” ” ” ” 1911—1920	83 939	” ” 1924	78 957
” ” ” ” ” 1921—1925	81 048	” ” 1925	79 171

Oikeampi kuva kuin yllä olevista absoluuttisista luvuista saadaan osaksi, jos lasketaan lapsensynnyttäjien luku promilleinä naisten koko luvusta, osaksi ja parhaiten laskemalla *hedelmällisyyslukuja*, t. s. lukuja, jotka ilmoittavat lapsensynnyttäjien määrän verrattuna hedelmällisyydessä olevien naisten kokonaisluvuun. Näitä suhdelukuja ajanjaksolta 1881—1925 esittävät seuraavat lukusarjat.

En riktigare bild än av ovanstående absoluta tal erhålles dels om antalet barnaföderskor uträknas i ‰ av hela antalet kvinnor, dels — och främst — genom uträknande av *fruktsamhetstal*, d. v. s. om antalet barnaföderskor uträknas i relation till totalantalet kvinnor i fruktsamhetsåldern. Dessa relationstal för perioden 1881—1925 framgå av följande sifferserier.

Accouchées d'enfants en ‰ de la population féminine moyenne.

	Kaikki lapsensynnyttäjät ‰:nä naispuolisten keskiikäluvusta Samtliga barnaföderskor ‰: av den kvinnliga medelfolkmängden <i>Ensemble</i>	20—45-vuotiaatlapsensynnyttäjät ‰:nä samanikäisten naisten keskiikäluvusta 20—45-åriga barnaföderskor i ‰: av de 20—45-åriga i den kvinnliga medel- folkmängden <i>A l'âge de 20—45 ans</i>
1881—1890	69.6	191.4
1891—1900	64.5	183.3
1901—1910	62.3	174.3
1911—1920	50.9	138.1
1921—1925	46.4	121.3
1921	48.5	127.9
1922	46.9	123.2
1923	47.4	123.8
1924	44.8	116.4
1925	44.6	115.6

Yllä olevasta näkyy, että syntyneisyyden aleneminen johtuu hedelmällisyyden jatkuvasta väheneemisestä. Maailmansodan aikana ja varsinkin vuosina 1918 ja 1919 ovat erikoiset syyt vaikuttaneet tähän tulokseen, mutta myös viisivuotiskautena 1921—1925 hedelmällisyysluvut, lukuun ottamatta vuotta 1923, ovat säännöllisesti laskeneet.

Lapsensynnyttäjien jakaantuminen eri ikäryhmiin vuosina 1921—1925 selviää seuraavasta taulukosta.

Av det ovanstående framgår att nedgången av nativiteten är en följd av en fortgående minskning av fruktsamheten. Under världskriget och isynnerhet under åren 1918 och 1919 ha speciella orsaker medverkat till detta resultat, men även under femårsperioden 1921—1925 ha fruktsamhetsiffrorna, med undantag av år 1923, regelbundet nedgått.

Barnaföderskornas fördelning enligt åldersgrupper åren 1921—1925 framgår av följande sifferserier.

Accouchées par âge.

	1921		1922		1923		1924		1925	
		‰		‰		‰		‰		‰
Alle 20 v. — Under										
20 år	2 322	28.0	2 256	27.8	2 670	32.2	2 522	31.9	2 410	30.5
20—24 v. — år....	17 565	211.4	17 567	216.5	18 001	217.1	17 138	217.1	17 163	216.8
25—29 » »	21 172	254.9	21 065	259.7	21 697	261.7	21 480	272.0	21 704	274.1
30—34 » »	18 814	226.5	17 876	220.3	17 975	216.8	16 694	211.4	16 854	212.9
35—39 » »	14 503	174.6	14 099	173.8	14 448	174.2	13 275	168.1	13 196	166.7
40—44 » »	7 558	91.0	7 202	88.8	7 146	86.2	6 905	87.5	6 997	88.4
45—49 » »	1 106	13.3	1 042	12.8	967	11.7	919	11.7	833	10.5
50 v. ja vanhempia —										
50 år och däröver	27	0.3	22	0.3	13	0.1	24	0.3	14	0.1
Yhteensä — Summa										
— Total	83 067	1 000.0	81 129	1 000.0	82 917	1 000.0	78 957	1 000.0	79 171	1 000.0

Vastaava suhteellinen jakaantuminen vuosikymmeninä 1891—1900, 1901—1910 ja 1911—1920 sekä viisivuotiskautena 1921—1925 näkyy seuraavasta taulukosta.

Motsvarande relativa fördelning för tioårsperioderna 1891—1900, 1901—1910, 1911—1920 och femårsperioden 1921—1925 framgår av nedanstående tabell.

Accouchées par âge, en ‰.

	1891—1900	1901—1910	1911—1920	1921—1925
20 v. nuorempia — Under 20 år	26	24	26	30
20—24-vuotiaita — år	191	194	191	216
25—29 » »	251	267	258	264
30—34 » »	232	240	236	218
35—39 » »	186	173	181	172
40—44 » »	99	90	96	88
45—49 » »	14	12	12	12
50 v. ja vanhempia — 50 år och däröver	1	—	—	—
Yhteensä — Summa — Total	1 000	1 000	1 000	1 000

Niinkuin tästä näkyy, ei lapsensynnyttäjien jakaantuminen iän mukaan ole vuosina 1891—1920 sanottavasti muuttunut. Sen sijaan viisivuotiskaudella 1921—1925 kahden nuorimman ikäluokan luvut ovat hieman korkeammat ja 30—44-vuotiaiden ryhmissä taas alemmat kuin aikaisemmin.

Erikaisen mielenkiintoista on tutkia niitä tapauksia, jolloin lapsensynnyttäjät ovat olleet harvinaisen korkeassa 50 vuoden iässä tai sitäkin vanhempia. Tätä valaisevat ajanjaksoon 1891—1925 nähden seuraavat lukusarjat.

Som härav framgår har icke barnaföderskornas fördelning enligt ålder nämnvärt förändrats under perioden 1891—1920. Under femårsperioden 1921—1925 äro däremot siffrorna i de två yngsta åldersklasserna en smula högre, i grupperna 30—44-åringar åter lägre än tidigare.

Av speciellt intresse är att studera de fall, då barnaföderskorna uppnått den ovanligt höga åldern av 50 år och däröver. Detta belyses för perioden 1891—1925 av följande sifferserier.

Accouchées par âge.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
50-vuotiaita — åriga	235	131	112	68	19	14	8	16	11
51 »	84	44	28	11	4	4	—	2	1
52 »	61	45	20	9	—	2	3	3	1
53 »	45	14	10	3	1	—	1	1	—
54 »	32	11	4	7	1	2	1	2	1
55 »	6	5	4	1	1	—	—	—	—
56 »	3	3	1	1	1	—	—	—	—
57 »	2	2	3	—	—	—	—	—	—
58 »	—	1	—	—	—	—	—	—	—
60 »	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa — Total	469	256	182	100	27	22	13	24	14

Tästä taulukosta käy selville, että hyvin korkeassa iässä olevien lapsensynnyttäjien luku näyttää huomattavasti alenevan.

Siihen nähden, olivatko syntyneet *aviolapsia* vai *aviottomia*, ryhmittivät kaikki äidit seuraavalla tavalla:

Av tabellen framgår, att antalet barnaföderskor inom de högsta åldersklasserna visar en utpräglad tendens att sjunka.

Med hänsyn till om de födda barnen voro av äkta eller oäkta börd fördelade sig samtliga mödrar på följande sätt:

Accouchées d'enfants.

	Avioplasten synnyttäjiä Mödrar till äkta barn <i>Légitimes</i>		Aviottomien lasten synnyttäjiä Mödrar till oäkta barn <i>Illégitimes</i>	
1921	74 980	90.3 %	8 087	9.7 %
1922	73 767	90.9 „	7 362	9.1 „
1923	75 457	91.0 „	7 460	9.0 „
1924	71 972	91.2 „	6 985	8.8 „
1925	72 600	91.7 „	6 571	8.3 „

Kaupunkilais- ja maalaisväestön keskuudessa olivat vastaavat suhdelluvut:

För stads- och lantbefolkningen voro relations-talen:

Accouchées d'enfants.

	Kaupungeissa — I städerna — <i>Villes</i>					Maaseudulla — På landsbygden — <i>Communes rurales</i>				
	1921	1922	1923	1924	1925	1921	1922	1923	1924	1925
Avioplasten synnyttäjiä — Mödrar till äkta barn — <i>Légitimes</i>	87.00	88.30	88.84	89.00	90.39	90.67	91.24	91.26	91.44	91.87
Aviott. lasten synnyttäjiä — Mödrar till oäkta barn — <i>Illégitimes</i>	13.00	11.70	11.16	11.00	9.61	9.33	8.76	8.74	8.56	8.13

Aviottomien lasten synnyttäjien luku on siis myöskin vuosina 1921—1925, samoin kuin aikaisemminkin, ollut kaupungeissa huomattavasti suurempi kuin maaseudulla. Samalla käy tästä yhdistelmästä selville, että aviottomien lasten synnyttäjien suhteellinen luku on sekä kaupungeissa että maaseudulla vuosi vuodelta vähentynyt.

Avioplasten ja aviottomien lasten synnyttäjät ryhmittivät iän mukaan huomattavasti eri tavalla, nimittäin siten, että avioplasten äideistä oli vuosina 1921—1923 runsaasti puolet yli 30 vuoden ikäisiä

Liksom tidigare var antalet mödrar, som fött oäkta barn, åren 1921—1925 betydligt större i städerna än på landsbygden. Dessutom ger tabellen vid handen, att det relativa antalet mödrar, som fött oäkta barn, år från år nedgått både i städerna och på landsbygden.

Åldersfördelningen var alldeles olika för barnaföderskor med äkta och sådana med oäkta barn. Åren 1921—1923 var drygt hälften av de mödrar, som fött äkta barn, över 30 år och åren 1924—1925 antalet 30 år fyllda ungefär lika stort som an-

Kuvan saamiseksi eri ikäluokkien hedelmällisyydestä ei kuitenkaan riitä lapsensyntyäjien ikäryhmittöksen tutkiminen, vaan on verrattava eri ikäluokkiin kuuluvat lapsensyntyäjät vastaavaan keskiikäkilukuun, t. s. laskettava erikoiset hedelmällisyydluvut. Alempana esitetään eri ikäluokkien hedelmällisyydluvut ja tämän lisäksi samojen ikäryhmien aviolliset ja aviottomat hedelmällisyydluvut erikseen kaupunkilais- ja maalaisväestöstä. Luvut osoittavat, kuinka moni 1 000:sta naimisissa olevasta ja vastaavasta määrästä naimattomia naisia ja leskivaimoja eri ikäluokissa vuosittain synnytti lapsen.

För att erhålla en bild af fruktsamheten i olika åldersklasser är det dock icke tillfyllest att undersöka barnafödorskornas fördelning efter ålder; man bör dessutom ställa antalet barnafödorskor inom de olika åldersklasserna i relation till motsvarande medelfolkmängd, d. v. s. uträkna speciella fruktsamhetstal. Här nedan meddelas fruktsamhetstal för olika åldersklasser och äkta och oäkta fruktsamhetstal med enahanda åldersfördelning särskilt för stads- och särskilt för landsbefolkningen. Siffrorna utvisa, huru många av 1 000 gifta och 1 000 ogifta kvinnor eller änkor i de skilda ålderskategorierna årligen nedkomma med barn.

Nombre des accouchées en ‰ de la population moyenne par âge.

Vuosikymmenet Decennier	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, ans								
	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—	15—49
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Naimisissa olevat — Gifta — Mariées									
1881—1890	301.7	341.4	320.4	287.2	223.8	124.5	18.4	1.1	223.4
1891—1900	312.1	375.7	316.5	288.3	207.8	113.4	16.6	0.9	220.0
1901—1910	381.1	377.0	319.4	256.1	175.3	98.2	13.4	0.4	208.0
1911—1920	437.8	316.6	232.7	164.2	119.9	64.6	7.3	0.1	143.2
Naimattomat ja lesket — Ogifta och änkor — Non-mariées									
1881—1890	4.4	27.5	38.4	28.3	17.5	8.7	0.5	—	18.5
1891—1900	3.7	24.1	29.8	28.9	18.9	8.3	1.0	0.1	16.2
1901—1910	4.6	25.3	30.9	25.2	16.0	7.6	0.8	0.1	16.6
1911—1920	5.3	23.0	23.3	15.5	10.3	4.7	0.4	—	13.6
Kaikki lapsensyntyäjät — Alla barnafödorskor — Total des accouchées									
1881—1890	12.2	93.6	152.3	157.0	128.4	70.1	9.6	0.5	95.8
1891—1900	11.4	100.6	152.3	168.2	126.1	67.7	9.4	0.5	96.4
1901—1910	12.2	98.8	150.9	147.6	105.6	59.3	7.6	0.2	90.6
1911—1920	12.4	77.9	103.2	88.0	67.8	37.4	4.0	0.01	61.2
<i>Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales</i>									
Naimisissa olevat — Gifta — Mariées									
1881—1890	365.2	438.5	358.6	331.1	264.0	167.8	26.8	1.4	262.1
1891—1900	374.2	433.5	332.1	325.3	253.9	155.6	24.6	1.2	249.2
1901—1910	390.4	417.3	355.7	331.6	236.6	152.3	22.0	0.6	251.4
1911—1920	434.0	387.8	326.8	274.5	217.3	138.8	18.8	0.2	221.9
Naimattomat ja lesket — Ogifta och änkor — Non-mariées									
1881—1890	3.7	30.4	48.8	50.1	41.7	22.6	3.6	0.3	20.4
1891—1900	3.9	30.2	39.4	43.5	36.4	19.6	2.8	0.2	18.3
1901—1910	4.2	26.2	37.1	38.3	29.3	16.9	2.2	0.1	17.4
1911—1920	4.3	23.6	28.8	24.9	19.8	10.7	1.0	0.01	15.2
Kaikki lapsensyntyäjät — Alla barnafödorskor — Total des accouchées									
1881—1890	18.2	166.3	242.2	256.1	212.0	132.6	20.4	1.0	148.5
1891—1900	18.0	164.4	222.1	250.4	203.9	123.4	18.9	0.9	139.3
1901—1910	17.2	149.9	226.9	247.0	186.7	119.4	16.9	0.4	136.2
1911—1920	14.9	121.1	188.3	189.3	161.0	103.5	13.8	0.2	112.0
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>									
Naimisissa olevat — Gifta — Mariées									
1881—1890	361.4	430.7	355.3	327.2	260.6	164.3	26.2	1.4	258.9
1891—1900	369.6	427.5	330.4	320.9	248.8	151.1	23.8	1.2	246.1
1901—1910	389.6	412.2	350.6	320.3	228.2	145.0	21.0	0.6	245.5
1911—1920	434.4	377.7	311.2	255.3	201.4	126.7	17.1	0.2	209.3

Vuosisikymmenet Decennies	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, ans								
	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—	15—49
Naimattomat ja lesket — Ogifita och änkor — Non-mariées									
1881—1890	3.8	30.0	46.8	45.2	36.1	19.3	2.9	0.2	20.1
1891—1900	3.9	29.1	37.3	40.0	31.9	16.7	2.3	0.2	17.9
1901—1910	4.3	26.0	35.5	34.6	25.4	14.2	1.8	0.1	17.2
1911—1920	4.4	23.5	27.3	22.1	16.9	8.9	0.8	0.0	14.9
Kaikki lapsensynnyttäjät — Alla barnaföderskor — Total des accouchées									
1881—1890	17.7	157.5	230.8	243.7	202.2	125.6	19.2	1.0	142.5
1891—1900	17.3	154.8	211.4	237.8	192.7	115.6	17.7	0.8	133.4
1901—1910	16.5	140.7	212.6	228.0	172.4	109.2	15.4	0.4	128.4
1911—1920	14.6	112.9	169.7	166.9	141.4	89.9	12.0	0.1	102.0

Useampilapsisten synnytyksen luku osoittaa suurta säännöllisyyttä siten, että 1 000 lapsensynnyttäjistä vuosittain 14 à 15 synnyttää useampia kuin yhden lapsen. Kaksosten, kolmosten ja nelosten luku vuosina 1921—1925 selviää seuraavasta taulukosta, jossa kaupungit ja maaseutu on erikseen otettu.

Antalet *flerfostriga barnsbörder* företer stor regelbundenhet; av 1 000 barnaföderskor nedkomma årligen 14 à 15 med flere än ett barn. Antalet tvillingar, trillingar och fyringar åren 1921—1925 framgår av följande tabell, där städer och landsbygd upptägit var för sig.

Femmes accouchées de plusieurs jumeaux.

	Kaupungit — Städer Villes		Maaseutu — Landsbygd Communes rurales				Koko maa — Hela riket Pays entier		
	Kaksosia Tvillingar 2 enfants	Kolmosia Trillingar 3 enfants	Nelosisia Fyringar 4 enfants	Kaksosia Tvillingar 2 enfants	Kolmosia Trillingar 3 enfants	Nelosisia Fyringar 4 enfants	Kaksosia Tvillingar 2 enfants	Kolmosia Trillingar 3 enfants	Nelosisia Fyringar 4 enfants
1921	124	—	—	1 177	18	—	1 301	18	—
1922	116	—	—	1 090	10	—	1 206	10	—
1923	142	—	—	1 124	13	—	1 266	13	—
1924	142	2	—	1 047	4	—	1 189	6	—
1925	110	—	—	1 044	13	1	1 154	13	1

Jos jaetaan useampilapsiset synnytykset lapsensynnyttäjien iän mukaan, huomataan, että useampilapsisia synnytyksiä sattuu nuoremmissa ikäluokissa verraten harvoin, kun ne sen sijaan esiintyvät suhteellisesti lukuisimpina 35—39-vuotiaiden ikäluokassa, ja että eri ikäluokkien suhdelluvut ovat huomattavan säännöllisiä. Tämä näkyy seuraavasta taulukosta, joka osoittaa useampilapsisten synnytyksen luvun 1 000 lapsensynnyttäjää kohden asianomaisessa ikäluokassa aikana 1881—1925.

Fördelar man de flerfostriga barnsbörderna efter barnaföderskornas ålder, finner man, att flerfostriga barnsbörder relativt sällan förekomma bland de yngre åldersklasserna, utan äro jämförelsevis talrikast i åldersklassen 35—39 år, samt att relationstalen för de olika åldersklasserna visa en anmärkningsvärd regelbundenhet. Detta framgår av följande tabell, som utvisar antalet flerfostriga barnsbörder bland 1 000 barnaföderskor i resp. åldersklasser under perioden 1881—1925.

Grossesses multiples par 1 000 grossesses.

Lapsensynnyttäjien ikä Barnaföderskornas ålder Age des accouchées	1881— 1890	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Alle 20 vuoden — Under 20 år ...	6	6	6	8	7	10	7	8	8	5
20—24-vuotiaita — år	9	8	9	9	11	11	10	11	11	10
25—29 » »	12	12	12	12	14	15	14	13	13	13
30—34 » »	16	16	16	17	18	18	18	18	17	17
35—39 » »	20	21	21	21	22	22	20	23	21	22
40—44 » »	17	17	17	17	18	17	18	18	18	18
45—49 » »	11	9	8	7	9	5	13	8	14	7
50 v. ja vanhempia — 50 år och däröver	14	23	8	22	—	—	—	—	—	—

Synnytysten aiheuttamat *kuolemantapaukset* olivat entisissä aikoina hyvin lukuisia, mutta jo useiden vuosikymmenien ajan ne ovat olleet nopeasti vähenemässä, lähinnä parannetun sairaanhoidon, yleisemmin levinneiden terveysopillisten tietojen sekä kättilölaitoksen kehityksen vaikutuksesta. Vuosina 1921—1925 sattui keskimäärin 254 tällaista kuolemantapausta. Kehitystä 1880-luvulta alkaen valaisevat alla olevat luvut, jotka osoittavat lapsivuoteeseen kuolleiden määrää verrattuna 1 000 lapsensynnyttäjään:

1881—1890	7.2 0/100
1891—1900	5.1 „
1901—1910	4.2 „
1911—1920	3.8 „
1921—1925	3.1 „
1921	3.3 „
1922	3.0 „
1923	3.1 „
1924	3.4 „
1925	2.9 „

Kuolemanvaara on lapsensynnyttäjille suurin toisaalta nuorimmassa ikäluokassa, 20 vuotta nuoremmilla, toisaalta korkeammassa ja erittäinkin korkeimmassa ikäluokassa. Tämä näkyy seuraavasta taulukosta, joka myös valaisee eri ikäluokissa tapahtunutta kehitystä ajanjaksona 1881—1925. 10 000:sta eri ikäluokkiin kuuluvasta lapsensynnyttäjistä kuoli seuraava luku lapsivuoteeseen.

Dödsfall, framkallade av barnsbörd, spelade i äldre tider en viktig roll, men sedan flere decennier befinner sig deras antal i en snabb tillbakagång, närmast till följd av förbättrad sjukvård, allmänare spridda hygieniska insikter samt barnmorskeväsendets utveckling. Under åren 1921—1925 förekommo i medeltal 254 sådana dödsfall. Utvecklingen sedan 1880-talet belyses av nedanstående siffror utvisande antalet i barnsbörd avlidna i relation till 1 000 barnaföderskor:

Paran för dödlig utgång av barnsbörd är högst å ena sidan i den lägsta ålderskategorin, under 20 år, å andra sidan i de högre samt främst i de högsta åldersklasserna. Detta framgår av nedanstående tabell, som jämväl belyser utvecklingen för de skilda åldersklasserna under perioden 1881—1925. Av 10 000 barnaföderskor i olika åldersklasser dog följande antal i barnsbörd.

Décès en couches par 10 000 accouchées.

Lapsensynnyttäjän ikä Barnaföderskornas ålder <i>Age des accouchées</i>	1881— 1890	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Alle 20 vuoden — Under 20 år ..	73	58	41	43	33	52	27	22	32	33
20—24-vuotiaita — år	66	46	37	34	25	28	23	26	26	22
25—29 » »	59	43	35	31	25	26	27	23	27	25
30—34 » »	67	49	39	36	31	30	32	33	32	26
35—39 » »	82	61	48	45	38	39	27	37	46	40
40—44 » »	98	68	63	53	47	41	60	41	55	39
45—49 » »	107	65	73	70	68	90	19	83	76	72
50 v. ja vanhempia — 50 år och däröver	143	107	78	385	200	—	455	—	417	—

B. Synnytysten tulokset.

Viisivuotiskautena 1921—1925 jakaantuivat elävänä ja kuolleena *syntyneet* lapset seuraavasti:

1921	82 165
1922	80 140
1923	81 961
1924	78 057
1925	78 260

B. Barnsbördernas resultat.

Under femårsperioden 1921—1925 utgjorde antalet *levande födda* och *dödfödda* barn:

Elävänä syntyneitä Levande födda	Kuolleena syntyneitä Dödfödda
82 165	2 239
80 140	2 215
81 961	2 248
78 057	2 101
78 260	2 094

Kuolleena syntyneiden suhteellinen luku on yleensä ollut melkoista korkeampi aviottomien kuin aviolasten joukossa, niinkuin näkyy seuraavista lukusarjoista, jotka osoittavat kuolleena syntyneiden suhteellisen luvun vuosina 1881—1925.

Det relativa antalet dödfödda har i allmänhet varit betydligt högre bland de oäkta än bland de äkta födda; detta framgår av följande sifferserier, som utvisa det relativa antalet dödfödda under perioden 1881—1925.

Mort-nés en ‰/100 de total des naissances.

	Aviolapsset Äkta <i>Légitimes</i>	Aviottomat Öäkta <i>Illégitimes</i>	Kaikki syntyneet Samtliga födda <i>Total des mort-nés</i>
1881—1890	26.4 ‰/100	47.0 ‰/100	27.8 ‰/100
1891—1900	25.4 „	44.3 „	26.7 „
1901—1910	23.5 „	41.0 „	24.7 „
1911—1920	23.9 „	42.7 „	25.4 „
1921—1925	24.3 „	48.4 „	26.5 „
1921	23.8 „	51.9 „	26.5 „
1922	24.8 „	48.3 „	26.9 „
1923	24.4 „	49.9 „	26.7 „
1924	24.4 „	45.2 „	26.2 „
1925	24.2 „	46.1 „	26.1 „

Syntyneiden ryhmittyminen vuosina 1921—1925 *sukupuolen* mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä.

Följande tabell ger vidhanden hur de födda ären 1921—1925 fördelade sig enligt *kön*.

	Poikia Gossar	Tyttöjä Flickor
1921	43 440	40 964
1922	42 454	39 901
1923	43 629	40 580
1924	41 449	38 709
1925	41 539	38 815

Syntyneiden poikalasten luku on säännöllisesti suurempi kuin tyttölasten. Samoin on poikalasten enemmisyys kuolleena syntyneissä paljon suurempi kuin elävänä syntyneissä, niinkuin käy selville seuraavista lukusarjoista.

Antalet födda gossebarn har regelbundet varit större än antalet flickbarn. Likaledes är överskottet av gossebarn betydligt större bland de dödfödda än bland de levande födda, vilket även framgår av följande sifferserier.

	Elävänä syntyneissä Bland levande födda	Kuolleena syntyneissä Bland död- födda	Kaikissa syntyneissä Bland samt- liga födda
1881—1890	1 054	1 297	1 057
1891—1900	1 054	1 263	1 060
1901—1910	1 056	1 277	1 061
1911—1920	1 063	1 293	1 069
1921—1925	1 063	1 267	1 068
1921	1 057	1 215	1 060
1922	1 060	1 228	1 064
1923	1 068	1 389	1 075
1924	1 067	1 207	1 071
1925	1 065	1 304	1 070

Syntyneiden jakaantuminen syntyperän mukaan, aviolapsiin ja aviottomiin, oli vuosina 1921—1925 seuraava:

De födda fördelade sig ären 1921—1925 enligt äkta och oäkta börd på följande sätt:

	Aviolapsia Äkta	Aviottomia Öäkta
1921	76 174	8 230
1922	74 879	7 476
1923	76 634	7 575
1924	73 061	7 097
1925	73 693	6 661

Kehitys tässä suhteessa ajanjaksona 1881—1925 selviää seuraavista lukusarjoista, jotka samalla valaisevat aviottomien lasten suhteellisen lukumäärän erilaisuutta kaupungeissa ja maaseudulla.

Utvecklingen i detta avseende under perioden 1881—1925 framgår av följande sifferserier, vilka även ge vidhanden det relativa antalet öakta barn i städerna och på landsbygden.

Naissances illégitimes en ‰ du total des naissances.

	Kaupungit Städer Villes	Maaseutu Landsbygd Communes rurales	Koko maa Hela riket Pays entier
1881—1890	120.0 ‰	64.9 ‰	69.1 ‰
1891—1900	102.3 ”	62.8 ”	66.7 ”
1901—1910	112.8 ”	62.9 ”	68.9 ”
1911—1920	141.0 ”	72.6 ”	80.6 ”
1921—1925	113.0 ”	87.1 ”	90.0 ”
1921	130.5 ”	93.4 ”	97.5 ”
1922	116.8 ”	87.7 ”	90.8 ”
1923	111.7 ”	87.3 ”	90.0 ”
1924	109.6 ”	85.8 ”	88.5 ”
1925	96.1 ”	81.2 ”	82.9 ”

Niinkuin yllä olevista lukusarjoista selviää, on avioton syntyneisyys tällä vuosisadalla ollut nousemassa. Vuodesta 1921 lähtien se kuitenkin on jatkuvasti vähentynyt sekä kaupungeissa että maaseudulla. Aviottomien synnytysten suhteellisesti suurempi luku kaupungeissa johtuu etupäässä siitä, että nuoria naimattomia naisia on suhteellisesti paljon lukuisammin kaupunkien kuin maaseudun väestössä.

Jos aviolapset ja aviottomat syntyneet kummatkin erikseen verrataan keskiikäilukuun, saadaan seuraavat lukusarjat:

Naissances légitimes et illégitimes vivantes en ‰ de la population moyenne.

	Kaupungit — Städer Villes		Maaseutu — Landsbygd Communes rurales		Koko maa — Hela riket Pays entier	
	Aviolapsia Äkta Légitimes	Aviottomia Öäkta Illégitimes	Aviolapsia Äkta Légitimes	Aviottomia Öäkta Illégitimes	Aviolapsia Äkta Légitimes	Aviottomia Öäkta Illégitimes
1881—1890	25.7	3.4	33.3	2.3	32.6	2.4
1891—1900	25.8	2.9	30.7	2.0	30.1	2.1
1901—1910	24.3	3.0	29.7	2.0	29.0	2.1
1911—1920	16.4	2.6	24.7	1.9	23.4	2.0
1921—1925	14.0	1.7	22.6	2.1	21.2	2.0
1921	14.6	2.1	23.4	2.3	22.0	2.3
1922	13.6	1.7	22.8	2.1	21.4	2.1
1923	14.1	1.7	23.1	2.2	21.7	2.1
1924	14.1	1.7	21.7	2.0	20.5	1.9
1925	13.5	1.4	21.9	1.9	20.5	1.8

Niinkuin näistä lukusarjoista näkyy, on aviollinen syntyneisyys voimakkaasti vähentynyt sekä

Som dessa sifferserier visa har den legitima nati- viteten starkt minskats såväl i städerna som på

kaupungeissa että maaseudulla. Avioton syntyneisyys taas keskiikäkilukuun verrattuna on kaupungeissa vähentynyt, mutta maaseudulla sen sijaan kahteen edelliseen vuosikymmeneen verrattuna lisääntynyt.

Edellä on jo huomautettu, että kuolleena syntyneiden suhteellinen luku on aviottomien joukossa paljon suurempi kuin aviolasten. Tätä valaisee seuraava taulukko, joka osoittaa aviottomina syntyneiden luvun toisaalta elävänä, toisaalta kuolleena syntyneiden keskuudessa kaupungeissa ja maaseudulla verrattuna 1 000 asianomaiseen ryhmään kuuluvaan syntyneeseen.

landsbygden. Den illegitima nativiteten har åter i städerna nedgått i förhållande till medelfolkmängden, på landsbygden däremot ökats i jämförelse med de två föregående decennierna.

Ovan har redan påpekats, att mortinataliteten är betydligt större bland oäkta än bland äkta födda. Här nedan meddelas en uträkning av den oäkta födelsefrekvensen dels bland levande födda, dels bland dödfödda. Med särskiljande av städer och landsbygd belyses detta av nedanstående tablå, som utvisar antalet oäkta födda i relation till 1 000 födda av resp. kategori.

Naissances illégitimes en ‰ du total des naissances vivantes et des mort-nés.

	1881— 1890	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>										
Elävänä syntyneet — Levande födda — <i>Nés vivants</i>	117.1	99.9	110.5	138.6	109.9	126.0	113.7	107.9	107.0	94.7
Kuolleena syntyneet — Dödfödda — <i>Mort-nés</i>	206.7	178.1	193.8	226.6	219.9	278.0	223.1	244.0	200.8	148.0
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>										
Elävänä syntyneet — Levande födda	63.7	61.7	62.0	71.3	85.3	91.1	85.8	85.4	84.2	79.5
Kuolleena syntyneet — Dödfödda ..	107.8	101.8	102.2	122.8	157.2	178.4	155.3	158.7	146.0	146.4
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>										
Elävänä syntyneet — Levande födda	67.7	65.5	67.8	79.1	88.0	95.0	88.8	87.8	86.8	81.2
Kuolleena syntyneet — Dödfödda ..	116.4	110.7	114.3	135.6	164.6	190.7	163.0	168.1	152.8	146.6

Viisivuotiskautena 1921—1925 on avioton syntyneisyys, niinkuin fästä näkyy, kaupungeissa vähentynyt edelliseen vuosikymmeneen verrattuna, mutta maaseudulla sitä vastoin se kysymyksessä olevina vuosina on molemmissa syntyneiden ryhmissä ollut suurempi kuin aikaisemmin.

Myöskin maan eri osissa voidaan aviottomassa syntyneisyydessä havaita tuntuvia eroavaisuuksia. Aviottomina syntyneiden luku 1 000 syntynyttä lasta kohden oli eri lääneissä seuraava.

Som härav framgår visar de illegitima födelserna i städerna under femårsperioden 1921—1925 nedgång i förhållande till föregående tioårsperiod; på landsbygden har den däremot under de ifrågasvarande åren varit större inom båda grupperna av födda än tidigare.

Även i de olika delarna av riket förete de illegitima födelserna betydande olikheter. Antalet oäkta födda per 1 000 födda barn utgjorde i de olika länen följande.

Naissances illégitimes en ‰ des naissances, par départements.

<i>L ä ä n i — L ä n Départements</i>	1881— 1890	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
Uudenmaan — Nylands	102.3	100.6	113.1	127.2	110.0	122.6	107.0	110.6	106.7	101.9
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs .	79.8	78.2	83.7	109.3	125.9	138.9	128.9	128.9	119.4	111.8
Ahvenanmaa — Åland					93.4	103.8	91.1	89.2	70.0	111.7
Hämeen — Tavastehus	97.0	88.4	92.1	120.0	138.3	151.5	145.4	134.4	137.1	122.2
Viipurin — Viborgs	35.6	33.8	37.4	51.4	70.8	76.4	71.0	70.3	72.4	63.7
Mikkelin — St. Michels	88.8	84.1	77.6	88.3	89.7	96.5	97.4	88.4	83.6	82.4
Kuopion — Kuopio	59.2	54.7	52.4	54.1	67.1	68.6	66.6	68.8	66.4	65.3
Vaasan — Vasa	50.8	53.2	55.3	62.7	66.9	72.0	64.1	67.3	66.4	64.3
Oulun — Uleåborgs	69.8	63.6	60.6	61.0	75.5	78.6	76.0	74.3	75.4	73.3
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>										
	61.1	66.7	68.9	80.6	90.0	97.5	90.8	90.0	88.5	82.9

Lukasarjat osoittavat aviottoman syntyneisyyden vuosina 1921—1925 verrattuna vuosikymmeneen 1911—1920 nousseen kaikissa lääneissä, Uudenmaan läänii lukuun ottamatta, mutta sen sijaan vuodesta 1921 lähtien vähentyneen kaikissa muissa lääneissä, paitsi Ahvenanmaalla. Vaasan, Kuopion ja Viipurin lääneissä osoittautuivat olosuhteet vuosina 1921—1925 terveimmiksi; hieman suurempi oli avioton syntyneisyys Oulun ja Mikkelin lääneissä ja huomattavasti suurempi eteläisissä lääneissä. Suurin oli avioton syntyneisyys kysymyksessä olevana ajanjaksona Hämeen läänissä.

Jo kauan sitten on todettu, että syntyneisyys vaihtelee vuoden eri kuukausina, mikä osittain saanee selityksensä fysiologisista syistä, osittain yhteiskunnallisista, m. m. eri vuodenaikojen erilaisesta avioliittoisuudesta. Jos kuukaudet tasoitetaan yhtä monta päivää sisältäviksi ja syntyneiden keskimääräiseksi luvuksi kuukaudessa otetaan 100, huomataan, että syntyneiden suhteellinen luku eri kuukausina on noussut seuraaviin määriin.

Sifferserierna utvisa, att de illegitima födelserna under åren 1921—1925 stigit i förhållande till tioårsperioden 1911—1920 i alla län, utom Nylands län; i förhållande till år 1921 har den där emot nedgått överallt, utom på Åland. Vasa, Kuopio och Viborgs län uppvisade åren 1921—1925 de gynnsammaste förhållandena; något större voro de illegitima födelserna i Uleåborgs och S:t Michels län och betydligt större i de sydliga länen. Störst var den illegitima nativiteten under den ifrågavarande perioden i Tavastehus län.

Sedan gammalt har konstaterats, att nativitetens storlek varierar under årets olika månader, vilket dels torde kunna tillskrivas fysiologiska orsaker, dels åter sociala sådana, bl. a. den olika giftermålsfrekvensen vid olika tider av året. Reduceras månaderna till lika antal dagar och sättes medelantalet födda per månad = 100, befinnes det relativa antalet födda under de särskilda månaderna hava stigit till följande tal.

Répartition des naissances par mois.

	Tammikuun Januari	Helmikuun Februari	Maaliskuun Mars	Huhtikuun April	Toukokuun Maj	Kesäkuun Juni	Heinäkuun Juli	Elokuun Augusti	Septem- ber	Oktober	Novem- ber	Decem- ber	Yhteensä Summa
<i>A. Elävänä syntyneet — Levande födda — Naissances vivantes</i>													
1881—1890	105	101	102	98	100	105	105	99	104	90	92	99	1 200
1891—1900	107	102	102	98	101	108	108	99	102	87	89	97	1 200
1901—1910	106	99	101	100	102	105	108	100	100	88	92	99	1 200
1911—1920	107	102	104	100	102	105	106	98	100	89	91	96	1 200
1921—1925	106	103	105	105	106	108	107	98	95	85	88	94	1 200
1921	108	104	107	104	102	105	104	96	97	84	90	99	1 200
1922	107	109	106	104	103	105	107	96	95	85	90	93	1 200
1923	101	101	102	103	103	110	110	101	97	88	87	97	1 200
1924	112	104	105	108	111	109	106	98	92	79	83	93	1 200
1925	104	98	105	104	109	109	110	98	96	89	89	89	1 200
<i>B. Kuolleena syntyneet — Dödfödda — Mort-nés</i>													
1881—1890	108	109	110	104	100	99	95	90	93	91	96	105	1 200
1891—1900	111	109	110	103	104	102	98	89	91	89	90	104	1 200
1901—1910	110	104	105	110	103	99	101	88	90	88	99	103	1 200
1911—1920	117	111	111	107	102	101	95	85	86	89	94	102	1 200
1921—1925	112	112	113	104	107	98	96	85	86	86	93	108	1 200
1921	117	113	105	94	107	89	100	80	87	87	101	120	1 200
1922	109	117	113	103	111	98	95	90	92	84	79	109	1 200
1923	121	103	111	97	87	103	94	94	76	102	101	111	1 200
1924	119	108	122	117	114	98	87	78	80	79	95	103	1 200
1925	95	119	116	107	117	101	104	85	93	77	88	98	1 200
<i>C. Kaikki syntyneet — Samtliga födda — Total des naissances</i>													
1881—1890	105	101	101	97	99	104	105	100	104	91	93	100	1 200
1891—1900	107	101	101	98	100	106	108	100	104	88	89	98	1 200
1901—1910	106	99	101	100	102	105	108	100	99	88	93	99	1 200
1911—1920	107	102	104	100	102	105	106	98	100	89	91	96	1 200
1921—1925	107	103	105	105	106	107	107	97	95	85	88	95	1 200
1921	109	104	107	103	102	104	104	95	97	84	91	100	1 200
1922	107	109	106	104	103	105	107	96	95	84	90	94	1 200
1923	101	101	102	103	102	110	110	101	97	88	88	97	1 200
1924	112	104	105	108	111	109	106	97	92	79	84	93	1 200
1925	104	99	105	104	110	109	110	98	95	88	89	89	1 200

Edellä olevan taulukon mukaan tapahtuu enemmän kuin puolet syntymisistä vuoden edellisellä puoliskolla. Jos vuosi jaetaan kolmikuukautisjaksoihin, huomataan, että syntyneiden luku on säännöllisesti suurin touko—heinäkuussa, jota vastoin se yhtä säännöllisesti on vuoden viimeisenä neljänneksenä alimmillaan. Tämä eri vuodenaikojen välinen vastakohta käy selvimmin ilmi seuraavista luvuista. Syntymätapausten luku, verrattuna 1200:aan, oli:

	touko— heinäkuussa maj—juli	loka— joulukuussa oktober— december
1881—1890	308	284
1891—1900	314	275
1901—1910	315	280
1911—1920	313	276
1921—1925	320	268

Äsken esitetystä taulukosta näkyy, että elävänä ja kuolleena syntyneet jakaantuvat sängen eri tavalla eri kuukausien osalle. Suurin eroavaisuus on se, että kuolleena syntyneiden suhteellinen luku vuoden kylmimpänä aikana oli melkoista suurempi kuin elävänä syntyneiden. Niinpä olivat vastaavat luvut joulu—maaliskuulta:

	Elävänä syntyneitä Levande födda	Kuolleena syntyneitä Dödfödda
1881—1890	407	432
1891—1900	408	434
1901—1910	405	422
1911—1920	409	441
1921—1925	408	445

Över hälften av födelserna inträffa, såsom av ovanstående tabell synes, under årets förra hälft. Fördelas året i tremånadsperioder, finner man i regel det högsta antalet födda för maj—juli, medan årets sista kvartal lika regelbundet utvisar ett minimum av födelser. Denna motsättning framträder tydligast av följande siffror. Antalet födelser i förhållande till 1200 utgjorde:

Av nyss meddelade tabell framgår, att en tydlig olikhet gör sig gällande mellan de levande föddas och de dödföddas fördelning på årets olika månader. Den största olikheten ligger däri, att de dödföddas relativa antal under årets kallaste tid var anmärkningsvärt högre än de levande föddas. Sålunda var under december—mars antalet:

Vuoden eri aikoina tapahtuvan syntyneisyyden voimakkuuteen nähden poikkeaa myöskin aviottomien syntymätapausten luku varsin huomattavasti aviolaisten luvusta, niinkuin seuraavasta taulukosta nähdään.

I fråga om nativitetens styrka under olika tider av året förekommer jämväl en utpräglad skillnad mellan de äkta och de oäkta födelserna, såsom av nedanstående tabell framgår.

Répartition des naissances par mois.

	Tammikuun Januari	Heinäkuun Februari	Maaliskuun Mars	Huhtikuun April	Toukokuun Maj	Kesäkuun Juni	Heinäkuun Juli	Elokuun Augusti	Syyskuun September	Lokakuun Oktober	Marraskuun November	Joulukuun December	Yhteensä Summa
<i>A. Aviolaipset — Äkta födelser — Naissances légitimes</i>													
1881—1890	105	101	101	97	99	104	105	100	104	91	93	100	1200
1891—1900	107	101	101	98	100	106	108	100	104	88	89	98	1200
1901—1910	106	99	100	99	101	105	108	101	100	89	93	99	1200
1911—1920	107	101	104	100	101	104	106	99	101	90	91	96	1200
1921—1925	106	102	104	104	104	107	108	99	96	86	89	95	1200
1921	108	103	106	102	100	104	104	97	99	86	91	100	1200
1922	106	107	106	103	102	105	107	98	96	86	90	94	1200
1923	101	100	102	102	102	109	111	102	97	89	88	97	1200
1924	112	103	104	108	110	108	107	98	92	80	84	94	1200
1925	103	98	105	103	109	108	110	99	96	90	90	89	1200

	Tammikuu Januari	Helikuu Februari	Maaliskuu Mars	Huhtikuu April	Toukokuu Maj	Kesäkuu Juni	Heinäkuu Juli	Elokuu Augusti	Syyskuu September	Lokakuu Oktober	Marraskuu November	Joulukuu December	Yhteensä Summa
<i>B. Aviottomat — Oäkta födelser — Naissances illégitimes</i>													
1881—1890	110	113	121	109	114	118	101	75	85	76	84	94	1 200
1891—1900	113	116	115	103	114	120	105	77	87	75	81	94	1 200
1901—1910	110	106	110	109	111	113	109	79	88	79	87	99	1 200
1911—1920	113	112	114	107	110	110	100	84	87	80	87	96	1 200
1921—1925	115	116	113	112	116	112	102	81	86	74	81	92	1 200
1921	116	115	116	113	120	110	101	81	80	67	81	100	1 200
1922	123	128	111	108	114	101	106	70	86	76	88	89	1 200
1923	109	114	108	113	103	121	98	85	92	80	83	94	1 200
1924	115	115	122	115	126	115	98	83	81	73	72	85	1 200
1925	110	107	108	113	118	111	107	88	92	76	79	91	1 200

Esitetyistä lukusarjoista ilmenee, että aviolaisten luku jakaantuu vuoden eri kuukausien osalle paljon tasaisemmin kuin aviottomien. Korkeimpien ja alimpien kuukausilukujen välinen ero on näet ollut:

Av anförda sifferserier synes, att den äkta nativitetens fördelar sig på årets olika månader betydligt jämnare än den oäkta nativitetens. Differenserna mellan de högsta och lägsta månadssiffrorna har nämligen varit för:

	Aviolapsiin nähdän Den äkta nativi- teten	Aviottomiin nähdän Den oäkta nativi- teten
1881—1890	14	46
1891—1900	20	45
1901—1910	19	34
1911—1920	17	34
1921—1925	22	42

Syntyneisyyden runsaus vuoden edellisellä puoliskolla on aviottomien lasten keskuudessa vieläkin suurempi kuin aviolaisten keskuudessa; vuoden alkupuoliskon osalle tuli nimittäin:

Den oäkta nativitetens kom i ännu högre grad än den äkta på första hälften av året; på denna föll nämligen:

	Aviolaisten syntytyksiä Äkta födelser	Aviottomia syntytyksiä oäkta födelser
1881—1890	607	685
1891—1900	613	681
1901—1910	610	659
1911—1920	617	666
1921—1925	627	684

VII. Kuolemantapaukset.

Aikaisemmin on jo esitetty tiedot kuolleiden kokonaisluvusta sekä yleisestä kuolleisuudesta. Seuraavassa valaistaan kuolleisuussuhteita yksityiskohdaisemmin.

Eri sukupuolien välillä on kuolleisuuteen nähden havaittavissa pysyväinen erillaisuus siinä suhteessa, että miespuolisten kuolleisuus useimmissa ikäluokissa on suurempi kuin naispuolisten. Yleiskatsauksen mainittuun ilmiöön saa seuraavista luku-

VII. Dödsfallen.

Tidigare har redan meddelats uppgifter om totalantalet dödsfall samt om den allmänna mortaliteten. I det följande skola dödlighetsförhållandena belysas mer i detalj.

Emellan könen gör sig en konstant olikhet gällande i det dödligheten i de flesta åldersklasser är högre för mankønet än för kvinnkønet. En allmän översikt av nämnda sakförhållande erhålles även genom nedanstående sifferserier utvisande det

sarjoista, jotka esittävät kummankin sukupuolen yleiset kuolleisuusluvut sekä kuolleiden miespuolisten luvun verrattuna 1 000 kuolleen naispuoliseen.

almånna dödstalet för vardera könet för sig, ävensom antalet avlidna mankön i förhållande till 1 000 avlidna kvinnkön.

Décès en ‰/00 de la population moyenne et rapport des décès masculins aux décès féminins.

	Miespuoliset Mankön <i>Sexe masculin</i>	Naispuoliset Kvinnkön <i>Sexe féminin</i>	Kuolleita miesp. 1 000 kuol- lutta naisp. kohden Döda mankön mot 1 000 döda kvinnkön <i>Décès masculins en ‰/00 des décès féminins</i>
1881—1885	23.2	21.2	1 091
1886—1890	20.8	19.3	1 074
1891—1895	21.4	19.7	1 084
1896—1900	19.7	18.3	1 072
1901—1905	19.2	18.0	1 049
1906—1910	18.0	16.7	1 059
1911—1915	16.6	15.5	1 060
1916—1920	22.0	17.0	1 268
1921—1925	15.0	13.4	1 087
1921	14.7	13.3	1 081
1922	15.1	13.7	1 073
1923	14.6	13.0	1 095
1924	16.1	14.6	1 075
1925	14.4	12.7	1 111

Viisivuotisjakson 1916—1920 suuret luvut ensimmäisessä ja kolmannessa lukusarjassa johtuvat etupäässä siitä, että miespuolisten kuolleisuus vuonna 1918 tunnetuista syistä oli melkein kaksi kertaa niin suuri kuin naispuolisten.

Tämä kuolleisuuden erillaisuus miespuolisten ja naispuolisten joukossa näkyy hyvin selvästi myös eri siviilisäätyryhmissä, niinkuin käy selville seuraavasta taulukosta, joka osoittaa, millaiseksi kuolleisuus muodostui ajanjaksona 1881—1925 promilinä keskiväkiluvusta.

De höga siffrorna för kvinnvenniet 1916—1920 i första och tredje sifferserien beror främst därpå, att dödligheten under år 1918 av kända orsaker var nära dubbelt så hög för mankön som för kvinnkönet.

Denna olikhet emellan dödligheten för mankön och för kvinnkönet kommer jämväl med stor tydlighet till synes för de olika *civilstånd*en, såsom framgår av nedanstående tablå utvisande, huru dödligheten gestaltade sig under perioden 1881—1925 i promille av medelfolkmängden.

Répartition des morts d'après leur état civil en ‰/00 de la population moyenne.

	Lapset alle 15 v. Barn under 15 år <i>Au-dessous de 15 ans</i>			Naimattomat yli 15 v. Ogifta över 15 år <i>Non-mariés au dessus de 15 ans</i>			Naineet Giffta <i>Mariés</i>			Lesket ja eronneet Änklingar, änkor och fränskilda <i>Veufs, veuves et divorcés</i>		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
	Mk.	Kvk.	B.k.	Mk.	Kvk.	B.k.	Mk.	Kvk.	B.k.	Mk.	Kvk.	B.k.
1881—1885	35.7	31.5	33.6	9.6	9.3	9.5	16.4	12.7	14.5	63.9	46.7	51.3
1886—1890	29.0	25.5	27.3	9.1	9.2	9.1	17.0	13.3	15.1	63.1	46.7	51.2
1891—1895	29.0	26.3	28.0	9.3	9.3	9.3	17.6	13.0	15.3	67.0	49.6	54.4
1896—1900	27.1	24.2	25.7	8.6	8.7	8.7	16.9	12.5	14.7	64.8	48.1	52.7
1901—1905	25.4	22.9	24.2	8.9	9.0	8.9	17.0	12.5	14.8	65.9	48.4	53.2
1906—1910	22.3	20.3	21.3	8.7	8.3	8.5	17.5	12.4	14.9	62.5	47.3	51.6
1911—1915	18.6	16.8	17.7	8.5	8.4	8.4	17.7	12.3	15.0	62.8	47.0	51.4
1916—1920	19.9	18.4	19.1	16.3	9.4	13.0	25.1	13.7	19.4	70.0	49.9	55.4
1921—1925	13.4	11.9	12.7	8.6	7.5	8.1	18.4	11.7	15.1	61.8	45.3	49.7
1921	13.6	12.0	12.8	8.1	7.1	7.6	18.3	11.4	14.8	59.7	44.9	48.9
1922	13.8	12.3	13.1	8.4	7.3	7.9	18.5	12.1	15.3	63.1	46.0	50.6
1923	13.3	12.2	12.8	8.5	7.2	7.9	17.7	10.9	14.3	58.2	42.5	46.7
1924	15.0	12.8	13.9	9.3	8.3	8.8	19.2	12.5	15.8	66.7	49.6	54.1
1925	11.4	10.0	10.7	8.9	7.6	8.3	18.6	11.4	15.0	61.0	43.3	48.1

Lukusarjat osoittavat, että miespuolisten kuolleisuus on säännöllisesti naispuolisten kuolleisuutta suurempi 15 vuotta nuorempien lasten, naineiden sekä leskien ja eronneiden luokissa. 15 vuotta vanhempien naimattomien luokassa sitä vastoin tekevät muutamit viisivuotiskaksot pienen poikkeuksen miespuolisten hyväksi.

Jos tarkastetaan kuolleisuuden kehitystä kussakin luokassa erikseen, nähdään esitetyistä lukusarjoista, että lasten kuolleisuus on melkoisesti vähentynyt, kun kuolleisuus taas muihin luokkiin nähden osoittaa milloin laskua, milloin nousua, ilman että selvää kehityssuuntaa havaitaan.

Edellä olevassa taulukossa esitetyt, eri siviilisäätiryhmien kuolleisuudessa esiintyvät eroavaisuudet johtuvat suureksi osaksi eri luokkien erilaisesta ikärakenteesta. Kuolleiden ikää koskevia tietoja on koottu aina tabellilaitoksen perustamisesta alkaen, aluksi ikäluokittain, mutta vuodesta 1876 alkaen kultakin ikävuodelta erikseen yhdessä kuolleiden syntymävuoden kanssa.

Summittaisen kuvan eri ikäluokkien kuolleisuudesta saa seuraavasta taulukosta, joka ajalta 1876—1925 osoittaa kuolleiden luvun verrattuna vastaavassa iässä olevan keskiikäkiluvun 1 000 henkeen.

Ovanstående sifferserier utvisa, att dödligheten för mankønet regelbundet är högre än för kvinnkønet i kategorierna barn under 15 år, gifta samt änkor och fränskilda. För ogifta över 15 år förekommer däremot under några femårsperioder en obetydlig differens till mankønets förmån.

Granskar man utvecklingen av dödligheten inom varje kategori för sig, framgår av anförda sifferserier, att dödligheten bland barn avsevärt förbättrats, medan densamma för övriga kategorier utvisar sänkningar och höjningar om vartannat utan någon tydlig utvecklingstendens.

De olikheter i de olika civilståndens mortalitet, vilka framgå av nyss meddelade tabell, äro i hög grad en följd av kategoriernas olika åldersstruktur. Beträffande de avlidnas ålder ha uppgifter insamlats ända sedan tabellverkets grundande, till en början för åldersklasser, men från och med år 1876 för varje åldersår för sig i kombination med de avlidnas födelseår.

En summarisk bild av mortaliteten i olika åldersklasser erhålles av följande tabell, som för perioden 1876—1925 utvisar de avlidnas antal i relation till 1 000 personer av medelfolkmängden i motsvarande ålder.

Décès sur 1 000 personnes de la population moyenne.

	1876—1880	1881—1885	1886—1890	1891—1895	1900	1901—1905	1906—1910	1911—1915	1916—1920	1921—1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Miespuoliset — Mankøn</i>															
<i>Sexe masculin</i>															
0—5-vuotiaat — år — (ans)	78.56	77.92	64.99	69.26	62.07	57.41	50.25	42.41	47.25	35.1	35.8	36.5	35.5	38.9	29.1
0—10 » » »	48.66	47.76	39.29	40.94	37.19	34.78	30.20	24.82	27.07	19.7	19.4	20.1	19.8	22.2	16.9
10—20 » » »	5.16	5.13	4.46	4.81	4.48	4.89	4.72	4.52	7.81	4.2	4.0	4.0	4.0	4.7	4.3
20—30 » » »	7.71	7.38	7.50	7.29	7.15	7.16	7.05	6.99	18.27	8.0	7.7	7.8	7.9	8.5	8.2
30—40 » » »	9.04	8.45	8.57	8.24	7.86	7.62	7.51	7.08	14.08	7.0	6.9	6.9	6.6	7.2	7.3
40—50 » » »	13.30	12.22	12.27	12.19	11.16	10.86	11.03	10.74	16.42	10.3	9.8	9.4	10.0	11.3	10.7
50—60 » » »	23.50	21.75	20.81	21.07	19.73	19.62	19.24	19.73	25.31	19.1	19.0	19.4	18.8	19.7	18.8
60— » » »	71.99	67.31	64.64	68.85	65.25	64.50	62.99	63.11	70.21	60.6	60.8	63.1	58.1	63.0	58.3
<i>Naispuoliset — Kvinnkøn</i>															
<i>Sexe féminin</i>															
0—5-vuotiaat — år — (ans)	68.87	68.03	55.98	60.12	54.16	49.47	43.65	36.81	41.97	30.0	30.3	31.5	31.2	32.5	24.6
0—10 » » »	43.23	42.06	34.24	35.85	32.84	30.53	26.79	21.87	24.45	17.0	16.8	17.5	17.7	18.7	14.4
10—20 » » »	5.36	5.34	4.88	5.34	5.16	5.86	5.59	5.31	6.09	4.4	4.1	4.2	4.2	4.9	4.8
20—30 » » »	7.04	6.70	6.85	6.50	6.52	6.73	6.47	6.72	8.04	6.0	5.6	6.0	5.7	6.6	6.3
30—40 » » »	9.14	8.44	8.81	8.07	7.92	7.70	7.45	7.13	8.46	6.1	6.3	6.0	5.6	6.6	5.9
40—50 » » »	10.82	10.16	10.32	9.68	9.00	8.80	8.52	8.15	9.25	7.5	7.6	7.5	6.9	8.2	7.3
50—60 » » »	18.09	16.64	16.66	15.78	14.64	14.26	13.37	12.90	14.22	12.1	12.0	12.3	11.4	12.7	11.9
60— » » »	65.98	62.46	60.37	63.49	60.25	59.02	56.04	56.14	60.35	54.1	54.2	56.4	51.2	58.4	50.1

Viimeinen viisivuotiskaksio osoittaa melkein kauttaaltaan edullisempia kuolleisuuslukuja kuin edelliset ja erityisesti vuodet 1916—1920, jolloin osaksi maailmansodan aikainen elintarvikepula, osaksi vaupussota lisäsivät kuolleisuutta. Vuonna 1924 kuol-

Den senaste femårsperioden utvisar nästan genomgående gynnsammare dödlighets-siffror än de föregående, speciellt åren 1916—1920, då dödligheten stegrades dels genom livsmedelsbristen under världskriget, dels åter genom frihetskriget. År 1924

leisuus oli melkein kaikissa ikäluokissa suurempi kuin viisivuotijakson muina vuosina.

Erikoisen mielenkiintoista on tutkia kahden ikäluokan, nimittäin korkeimman ikäluokan ja vasta-syntyneiden kuolleisuutta.

Korkeimmasta ikäluokasta eli 90-vuotiaista ja sitä vanhemmista kuoli vuosina 1921—1925 seuraava määrä henkilöitä:

var dödligheten nästan i alla åldersklasser större än under de övriga åren inom samma femårsperiod.

Av speciellt intresse är att undersöka dödligheten i två ålderskategorier, nämligen inom den högsta åldersgruppen och bland de nyfödda.

I den högsta åldersgruppen eller i en ålder av 90 år och däröver avleda åren 1921—1925 följande antal personer:

Décès à l'âge de 90 ans et au-dessus.

	Miespuoliset Mankön <i>Sexe masculin</i>	Naispuoliset Kvinnkön <i>Sexe féminin</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1921	93	229	322
1922	99	219	318
1923	80	188	268
1924	113	229	342
1925	119	212	331
Yhteensä — Summa — Total	504	1 077	1 581

Näistä oli ilmoitusten mukaan 16 henkilöä — 4 miestä ja 12 naista — saavuttanut vähintään 100 vuoden iän.

Näiden korkeassa iässä kuolleiden vastakoh-tana ovat ensimmäisellä ikävuodellaan kuolleet lapset. Tämän ikäluokan suuri kuolleisuus vaikuttaa erittäin tuntuvasti yleiseen kuolleisuuslukuun. Niin-kuin aikaisemmin on huomautettu, on viime vuosi-kymmeninä kuolleisuudessa tapahtunut parannus etupäässä näyttäytynyt juuri lasten kuolleisuuden alenemisessa. Tämä käy ensimmäisen ikävuoden kuolleisuuteen nähden selvillä seuraavasta yhdistel-mästä, joka osoittaa ensimmäisellä ikävuodellaan kuolleiden lasten luvun verrattuna 1 000:een vastaa-vana kalenterivuonna elävänä syntyneeseen.

Av dessa hade enligt uppgift 16 personer — 4 män och 12 kvinnor — nått en ålder av minst 100 år.

Motsatsen till dessa i hög ålder avlidna utgöra de barn, vilka avlida redan under sitt första lev-nadsår. Den stora dödligheten inom denna ålders-klass inverkar i synnenligen hög grad på den all-männa mortalitetssiffran. Såsom tidigare har på-pekats, har jämväl den under senare decennier in-trädda förbättringen av dödligheten i riket främst visat sig i en nedgång av barndödligheten. Detta framgår, beträffande dödligheten under det första levnadsåret, av följande sammanställning, som ut-visar antalet under det första levnadsåret avlidna barn i relation till 1 000 under motsvarande ka-lenderår levande födda.

Décès à l'âge de 0—1 an, en ‰ des naissances vivantes.

	Miespuoliset Mankön <i>Sexe masculin</i>	Naispuoliset Kvinnkön <i>Sexe féminin</i>	Molemmat sukupuolet Bägge könen <i>Les deux sexes</i>	Aviolariset Äkta <i>Légitimes</i>	Aviottomat Oäkta <i>Illégitimes</i>	Kaupungit Städer <i>Villes</i>	Maaseutu Landsbygd <i>Communes rurales</i>
1891—1895	157.0	132.2	145.0	141.7	192.6	171.7	142.2
1896—1900	149.9	127.1	138.8	135.2	189.6	173.4	134.8
1901—1905	142.2	119.3	131.0	126.9	190.7	160.4	127.2
1906—1910	126.7	106.8	117.0	112.5	176.8	139.2	113.9
1911—1915	119.7	99.6	110.0	104.6	173.6	126.2	107.7
1916—1920	122.9	104.4	113.9	108.3	178.3	118.8	113.3
1921—1925	103.9	86.8	95.6	90.4	150.0	86.8	96.7
1921	103.5	85.2	94.6	88.8	149.8	88.1	95.4
1922	107.7	90.3	99.2	93.2	161.2	89.1	100.4
1923	98.5	86.0	92.4	87.8	140.8	82.7	93.6
1924	117.1	96.1	106.9	101.7	162.2	96.6	108.3
1925	92.9	76.6	85.0	80.5	135.2	77.0	86.0

Edellä olevat lukusarjat osoittavat selvästi, kuinka paljon kuolleisuus ensimmäisellä ikävuodella on vähentynyt 1890-luvulta alkaen ja kuinka huomattavan suuri tämä vähentyminen on ollut varsinkin vuosina 1921—1925 edellisiin viisivuotiskausiin verrattuna.

Eri luokkien kuolleisuuslukuja verrattaessa huomataan samat eroavaisuudet, joihin aikaisemmin on viitattu. Niinpä esiintyy toisaalta miespuolisten joukossa naispuolisiin verrattuna, toisaalta kaupungeissa maaseutuun verrattuna aina viisivuotiskautteen 1921—1925 asti huomattavasti suurempi kuolleisuus ensimmäisellä ikävuodella. Viimeisellä viisivuotiskaudella sitävastoin on kaupunkien kuolleisuusluku säännöllisesti ollut maaseudun vastaavaa suhdelukua jonkin verran pienempi. Niinkuin edellä olevasta yhdistelmästä selviää, on kuolleisuus ensimmäisellä ikävuodella alentunut 1890-luvulta lähtien kaikissa luokissa, mutta tämä aleneminen on ollut hyvin vaihteleva. Kun kuolleisuuden väheneminen yleensä oli 49.4 ‰, oli vastaava vähennys:

miespuolisiin nähden — för mankönet	53.1 ‰
naispuolisiin nähden — „ kvinnkönet	45.4 „
aviolapsiin nähden — för äkta barn	51.3 „
aviottomiin nähden — „ oäkta barn	42.6 „
kaupungeissa — i städerna	84.9 „
maaseudulla — på landsbygden	45.5 „

Kehitys on siis aiheuttanut siinä suhteessa huomattavan käänteen, että viisivuotiskaudella 1921—1925 pikkulasten kuolleisuus oli suurempi maaseudulla kuin kaupungeissa, kun asianlaita aikaisemmin oli ollut päinvastoin. Edelleen käy selville, että kuolleisuuden väheneminen on ollut paljon suurempi aviolapsiin kuin aviottomiin nähden, niin että erotus on yhä suurentunut jälkimmäisten vahingoksi.

Kun ensimmäisellä ikävuodellaan kuolleet jaetaan iin mukaan, saadaan erikoiskuva kuolleisuudesta ensimmäisinä päivinä, viikkoina ja kuukausina. Seuraavassa taulukossa on tämä jaotus esitetty ajalta 1881—1925 siten, että luvut on laskettu, erottamalla sukupuoli ja syntyperä, 10 000:ta asianomaiseen luokkaan kuuluvaa lasta kohden.

Ovanstående sifferserier utvisa tydligt, huru stor nedgången i dödligheten under första levnadsåret varit sedan 1890-talet och huru betydande denna nedgång varit speciellt under åren 1921—1925 jämfört med föregående femårsperiod.

Jämföras dödlighetssiffrorna för de olika kategorierna, återfinnas dels samma skillnader, som redan tidigare påvisats. Sålunda framträder å ena sidan för mankönet gentemot kvinnkönet, å andra sidan för städerna jämfört med landsbygden en avsevärt större dödlighet under det första levnadsåret under tiden intill femårsperioden 1921—1925. Under sistnämnda period har relationstalet för städerna däremot regelbundet understigit landsbygdens mortalitetssiffra. Såsom ur ovanstående sammanställning framgår, har mortaliteten under det första levnadsåret sjunkit inom samtliga kategorier alltsedan 1890-talet, men denna nedgång har gjort sig gällande i mycket varierande grad. Medan barndödligheten över huvud sjönk med 49.4 ‰, var minskningen för de olika kategorierna följande.

Utvecklingen har alltså i det hänseendet medfört en anmärkningsvärd vändning, att under femårsperioden 1921—1925 spädbarnsdödligheten var större på landsbygden än i städerna, medan förhållandet tidigare var det motsatta. Vidare framgår, att nedgången i dödligheten varit mycket större bland äkta än bland oäkta barn, så att skillnaden ytterligare förstörats till de senares nackdel.

Då de döda, vilka avlidit under sitt första levnadsår, fördelas efter ålder, erhålles en specialbild av dödligheten under de första dagarna, veckorna och månaderna. I följande tabell är denna fördelning framställd för perioden 1881—1925, och har den uträknats, med fördelning efter kön och börd, i förhållande till 10 000 barn av resp. kategori.

Yleiskatsauksen saamiseksi esitetään sitäpaitsi seuraava yhdistelmä, joka osoittaa, kuinka moni eri sukupuoliin kuuluvista 1 000:sta, vuotta nuoremasta lapsesta, aviolapset ja aviottomat erikseen otettuina, keskimäärin on kuollut alla mainittuina aikoina.

För översiktlighetens skull meddelas dessutom följande sammanställning, vilken utvisar, huru många av 1.000 barn, med särskiljande av könen samt äkta och oäkta födda, som icke uppnått en ålder av 1 år, i medeltal avlidit under nedannämnda perioder.

Décès à l'âge de 0—1 an, en ‰ du total de ces décès.

	1:nä vuosikohdan- 1:nä vuotta 1. joulu	1:nä vuosikohdan 1:nä viikkoa 1. sunnuntai	2:nä vuosikohdan 2:nä viikkoa 2. sunnuntai	1:nä kuukau- 1:nä kuukauden 1. joulu	1:nä vuosikohdan 1:nä kuukauden 1. joulu	1:nä vuosikohdan 2:nä kuukauden 1. joulu	3:nä vuosikohdan 3:nä kuukauden 1. joulu	4:nä vuosikohdan 4:nä kuukauden 1. joulu	5:nä vuosikohdan 5:nä kuukauden 1. joulu
<i>Miespuoliset — Mankön — Garçons</i>									
<i>Aviolapset — Äkta — Légitimes</i>									
1881—1890	87.89	174.72	72.84	342.32	522.87	186.73	160.85	129.55	
1891—1900	89.87	164.56	64.69	321.50	502.34	192.35	171.01	134.30	
1901—1910	91.78	161.99	59.84	312.65	495.83	199.75	167.79	136.63	
1911—1920	98.48	175.54	62.62	335.20	519.57	188.25	160.03	132.15	
1921—1925	106.14	206.03	62.96	368.46	563.70	175.24	146.05	115.01	
<i>Aviottomat — Oäkta — Illégitimes</i>									
1881—1890	93.72	185.61	78.74	371.77	582.77	188.16	131.89	97.18	
1891—1900	96.75	177.91	72.25	365.29	584.41	180.13	141.31	94.15	
1901—1910	87.87	160.33	63.93	330.87	565.52	209.70	135.07	89.71	
1911—1920	104.49	187.59	63.66	364.97	574.11	190.83	141.10	93.96	
1921—1925	136.73	249.57	69.94	436.20	657.65	161.34	108.96	72.05	
<i>Naispuoliset — Kvinnkön — Filles</i>									
<i>Aviolapset — Äkta — Légitimes</i>									
1881—1890	77.53	157.06	71.55	322.18	501.02	184.96	171.67	142.35	
1891—1900	81.72	150.82	63.40	302.30	482.39	190.38	174.72	152.51	
1901—1910	85.66	151.14	59.49	300.73	478.70	198.16	175.78	147.36	
1911—1920	90.90	165.17	60.98	321.02	497.16	190.15	170.12	142.57	
1921—1925	100.38	197.57	65.83	358.44	549.84	178.77	149.50	121.89	
<i>Aviottomat — Oäkta — Illégitimes</i>									
1881—1890	99.25	182.61	81.70	375.89	575.43	185.96	127.25	111.36	
1891—1900	95.17	171.76	61.10	344.96	561.93	197.35	143.48	97.24	
1901—1910	92.28	155.00	57.94	314.56	530.20	208.20	149.87	111.73	
1911—1920	96.16	175.80	67.75	345.09	558.38	195.47	139.23	106.92	
1921—1925	125.72	232.19	74.94	426.30	637.61	162.16	115.88	84.35	

Miespuolisten heikompi elinvoima tulee erittäin selvästi ja säännöllisesti näkyviin yllä olevista suhdeluvuista, koska ensi päivien, viikkojen ja kuukausien kuolinluvut melkein säännöllisesti ovat suuremmat miespuolisiin nähden, kun taas naispuolisten kuolinluvut ovat suuremmat ensimmäisen ikävuoden toisella puoliskolla. Samanlainen erilaisuus huomataan aviolaisten ja aviottomien kuolleisuudessa siten, että jälkimmäisten kuolleisuus on tuntuvasti suurempi kuin edellisten.

Aikaisemmissa maan väestöliikettä koskevissa selonteissa on esitetty myös kuolleiden keski-ikä osoittavia laskelmia. Vaikka nämä luvut ovat liian summittaisia voidakseen erikoisesti valaista kuolleisuussuhteiden vaihteluita, otettakoon ne tähän kui-

Mankönets svagare livskraft i jämförelse med kvinnkönets framgår tydligt ur förestående siffror, i det att de nyföddas mortalitet under de första dagarna, veckorna och månaderna genomgående är högre för mankönets, medan åter siffrorna för den senare hälften av året i regeln äro högre för kvinnkönets. En liknande olikhet förekommer mellan de äkta och de oäkta barnens dödlighet, i det siffrorna för de senare utvisa en avsevärt högre mortalitet än för de förra.

I tidigare redogörelser för befolkningsrörelsen i riket har meddelats uträkningar angående de avlidnas medelålder. Om ock dessa siffror äro alltför summariska för att kunna vara synnerligen upplysande för växlingarna i dödlighetsförhållan-

tenkin jatkoksi aikaisemmille sarjoille. Kuolleiden yleinen keski-ikä on eri ajanjaksoina ollut seuraava.

dena, må dock i och för fortsättande av tidigare serier motsvarande siffror även här intagas. Den allmänna medelåldern för de döda under olika perioder har varit följande.

Age moyen des morts.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Miespuoliset — Mankön — <i>Sexe masculin</i>	25.21	27.39	33.02	39.81	38.06	39.84	39.29	39.42	42.22
Naispuoliset — Kvinnkön — <i>Sexe féminin</i>	29.79	32.11	37.92	45.55	44.68	45.10	45.62	45.69	46.52
Molemmat sukupuoli — Bägge könen — <i>Les deux sexes</i>	27.40	29.67	35.28	42.66	41.37	42.46	42.38	42.58	44.33
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>									
Miespuoliset — Mankön	29.14	31.82	35.52	39.34	39.26	39.44	38.89	38.61	40.60
Naispuoliset — Kvinnkön	32.28	34.56	38.32	42.94	42.89	43.08	41.83	43.10	43.81
Molemmat sukupuoli — Bägge könen ..	30.68	33.15	36.81	41.06	41.00	41.18	40.29	40.76	42.11
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>									
Miespuoliset — Mankön	28.71	31.26	35.18	39.72	39.11	39.49	38.95	38.72	40.83
Naispuoliset — Kvinnkön	32.02	34.25	38.27	43.31	43.13	43.35	42.35	43.48	44.22
Molemmat sukupuoli — Bägge könen ..	30.32	32.72	36.61	41.28	41.04	41.35	40.57	41.01	42.44

Kuolleisuus vaihtelee eri vuodenaikoina säännöllisin jaksoin, niin että maksimi- ja minimikohdat säännöllisesti uusiintuvat samoina kuukausina. Kun kuukaudet tasoitetaan yhtä monta päivää sisältäviksi ja kuolemantapausten keskiluku kuukaudessa otaksutaan 100:ksi, saadaan seuraavat lukusarjat.

Mortaliteten varierar mycket regelmässigt under olika årstider med regelbundet återkommande maxima och minima för olika månader. Reducerat månaderna till lika antal dagar och medelantalet döda per månad tages = 100 erhållas följande sifferserier.

Répartition des décès par mois.

	Tammikuu Januari	Februari	Maaliskuu Mars	Huhtikuu April	Toukokuu Maj	Kesäkuu Juni	Heinäkuu Juli	Elokuu Augusti	Syyskuu September	Lokakuu Oktober	Marraskuu November	Joulukuu December	Yhteensä Summa
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>													
1891—1900	122	123	113	104	100	93	84	84	84	87	98	108	1 200
1901—1910	123	113	107	104	100	96	91	90	85	87	98	106	1 200
1911—1920	111	123	116	114	106	93	92	84	81	92	93	95	1 200
1921—1925	128	118	112	104	99	96	90	82	80	87	95	109	1 200
1921	130	122	105	101	92	91	83	80	78	90	103	125	1 200
1922	124	123	115	107	95	92	87	78	79	91	98	111	1 200
1923	110	113	113	104	104	103	92	85	84	87	93	112	1 200
1924	170	127	109	99	98	94	89	82	76	77	87	92	1 200
1925	108	106	116	109	106	100	100	87	84	89	92	103	1 200
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>													
1891—1900	110	113	103	105	100	95	93	103	92	87	95	104	1 200
1901—1910	111	101	102	102	101	102	101	105	90	87	95	103	1 200
1911—1920	108	116	112	119	103	94	98	94	86	90	89	91	1 200
1921—1925	118	112	104	102	100	98	95	86	84	94	97	110	1 200
1921	113	118	94	105	97	87	90	83	82	98	108	125	1 200
1922	117	119	105	104	95	101	89	87	86	97	90	110	1 200
1923	101	109	111	102	108	105	94	86	84	87	95	118	1 200
1924	160	114	100	98	98	96	97	89	83	87	88	90	1 200
1925	98	100	108	103	102	99	104	88	84	100	105	109	1 200

	Tammikuun Januari	Helmi- kuun Februari	Maaliskuun Mars	Huhtikuun April	Toukokuun Maj	Kesäkuun Juni	Heinäkuun Juli	Elokuun Augusti	Syyskuun September	Lokakuun Oktober	Marraskuun November	Joulukuun December	Yhteensä Summa
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>													
1891—1900	123	125	114	104	100	93	83	82	82	87	93	109	1 200
1901—1910	124	115	108	104	100	95	90	87	84	88	98	107	1 200
1911—1920	112	124	116	112	106	93	91	83	81	92	94	96	1 200
1921—1925	131	119	113	104	99	96	89	81	80	86	94	108	1 200
1921	133	122	106	100	92	92	82	79	77	89	103	125	1 200
1922	126	123	117	107	95	90	86	77	78	90	100	111	1 200
1923	111	114	113	105	103	102	91	85	84	87	93	112	1 200
1924	172	129	111	99	98	94	88	80	75	76	86	92	1 200
1925	110	107	118	110	107	100	99	86	84	87	90	102	1 200

Useimmat kuolemantapaukset niin kaupungeissa kuin maaseudulla sattuvat kylmimpänä vuodenaikana. Kesäkuukausina on kuolleisuus ollut kaupungeissa suhteellisesti suurempi kuin maaseudulla, mutta talvikuukausina vastaavasti pienempi. Edelleen käy taulukosta selville, että tammi- ja joulukuun suhdeluvut koko maahan nähden ovat keskimäärin vuosina 1921—1925 suuremmat kuin aikaisempien ajanjaksojen vastaavina kuukausina, kun sen sijaan touko-, elo- ja syyskuun kuolleisuuserot ovat pienemmät.

Aina tabelleilaitoksen perustamisesta asti on koottu tietoja *kuolemansyistä*; tietojen luokittelu on kuitenkin aikojen kuluessa huomattavasti muuttunut. Tämä osa Suomen väestötilastoa on, sen pahempi, kuitenkin ehkä vähemmän tyydyttävä ja luotettava. Koska seurakuntien esimiehet antavat myöskin tiedot kuolemansyistä, ei voida odottaa tietojen antajilta niin suurta lääketieteellistä asiantuntemusta, kuin sattuneiden kuolemantapausten todellisten syiden täsmällinen ilmoittaminen edellyttää. Jossakin määrin luotettavien tietojen saamiseksi otettiin vuonna 1878 käytäntöön pantuihin kaavakkeisiin vain 9 eri tautia ja tautiryhmää, joiden toteaminen katsottiin maallikollekin mahdolliseksi, kun taas kaikki muut taudit on sijoitettu „muita tauteja” nimisen laajan otsakkeen alle. Sen johdosta, että vuosina 1881—1920 yli 60 % ja vuosina 1921—1925 suunnilleen 75 % kaikista kuolemantapauksista on viety tähän ryhmään, on kuolemansyitä selvittävää tilasto tietysti kadottanut paljon arvostaan. Valitettavasti täytyy sitäpaitsi todeta, että myöskään tiedot lähemmin määriteltyjen kuolemansyiden aiheuttamista kuolemantapauksista eivät ole niin varmoja, kuin olisi toivottava.

Koska nykyisen luokittelun käytäntöön ottamisesta alkaen kerätyillä tiedoilla, vertauskohtina myöhemmälle kehitykselle, kuitenkin on suhteellinen

De flesta dödsfall säväl i städerna som på landsbygden inträffa under den kallaste årstiden. Under sommarmånaderna har dödligheten i städerna varit relativt taget större än på landsbygden, under vintermånaderna åter i motsvarande grad mindre. Vidare framgår ur tabellen, att relationstalen för januari och december i hela landet voro i genomsnitt högre för åren 1921—1925 än för motsvarande månader under tidigare perioder, medan dödlighets-siffrorna för maj, augusti och september voro lägre.

Ända sedan tabellverkets grundande ha uppgifter insamlats angående *dödsorsakerna*; klassificeringen av dessa har dock undergått betydande förändringar under tidernas lopp. Denna del av befolkningsstatistiken i Finland är tyvärr den kanske minst tillfredsställande och tillförlitliga. Enär uppgifterna även om dödsorsakerna avgivas av församlingarnas föreståndare, kan man icke begära en så stor medicinsk sakkunskap, som vore nödvändig för ett riktigt fastställande av den faktiska orsaken till de inträffade dödsfallen. För erhållande av något så när tillförlitliga uppgifter intogs i det år 1878 införda formuläret endast 9 särskilda sjukdomar och sjukdomsgrupper, vilkas fastställande för lekman ansågs möjligt, medan alla övriga sjukdomar hänföras under den vida rubriken „övriga sjukdomar”. Genom att åren 1881—1920 över 60 % och åren 1921—1925 ungeför 75 % av dödsfallen hänförts till sistnämnda kategori, har statistiken angående dödsorsakerna naturligtvis förlorat mycket i värde. Beklagligtvis måste dessutom konstateras, att jämväl uppgifterna över de dödsfall, som förorsakats av de närmare specificerade dödsorsakerna icke äro så säkra, som önskvärt vore.

Enär uppgifterna från och med införandet av den nu använda klassifikationen, såsom symptomatiska för den senaste utvecklingen, dock äga visst värde,

arvo, esitetään tässä seuraava yhdistelmä, jossa kuolemansyyt on jaoteltu samalla tavoin kuin tautilokaaavakkeessa. Kuolleiden suhteellinen jakaantuminen ilmoitetun kuolemansyyyn perusteella on viime vuosikymmeninä ollut seuraava.

meddelas här följande sammanställning, vari dödsorsakerna upptagas med samma indelning som i tabellformulären. De avlidnas relativa fördelning efter uppgiven dödsorsak har under senaste decennier varit följande.

Causes des décès.

	1881— 1890	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>I. Taudit — Sjukdomar — Maladies</i>										
Kuuhkotauti — Jangsoit — <i>Phthisie pulmonaire</i>	12.13	13.51	15.68	14.24	14.66	14.17	14.61	14.31	14.42	15.84
Kaikenlaiset kuumetaudit — Febrar av alla slag — <i>Fièvre typhoïde, typhique etc.</i> ¹⁾	10.09	9.41	8.52	11.15 ¹⁾	2.17 ¹⁾	1.90 ¹⁾	2.13 ¹⁾	2.13 ¹⁾	2.16 ¹⁾	2.55 ¹⁾
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansfeber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	6.37	7.85	4.92	2.42	0.48	0.71	0.42	0.59	0.53	0.16
Isorokko — Koppor — <i>Varole</i>	3.08	0.48	0.09	0.30	0.01	0.01	0.01	—	0.00	0.00
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée in-</i> <i>fantile</i>	2.46	2.62	3.73	2.30	1.75	1.81	1.51	1.54	2.10	1.77
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	1.21	0.85	0.73	0.55	0.52	0.57	0.50	0.53	0.51	0.48
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	1.21	0.72	0.44	0.40	0.06	0.10	0.04	0.06	0.04	0.05
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	0.12	0.13	0.15	0.24	0.23	0.21	0.25	0.23	0.21	0.25
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	0.01	0.02	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	—	—	—
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i>	60.58	61.63	62.50	62.56	75.29	76.12	76.35	75.79	74.99	73.20
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	97.26	97.22	96.77	94.17	95.17	95.61	95.83	95.18	94.96	94.30
<i>II. Tapaturmat ja ulkoinen väkivalta — Våldsamma dödsfall — Accidents et violences</i>										
Väkijuomat — Starka drycker — <i>Boissons alcooliques</i>	0.06	0.05	0.05	0.10	0.15	0.08	0.12	0.16	0.20	0.20
Hukkuminen — Drunkning — <i>Noyés</i>	1.28	1.27	1.28	1.18	1.49	1.26	1.21	1.45	1.63	1.90
Tapaturmat, paitsi hukkuminen — Olycksfall, utom drunkning — <i>Autres accidents</i>	1.04	1.07	1.26	3.36	1.69	1.71	1.61	1.73	1.66	1.74
Toisen väkivalta — Annans handaverkan — <i>Violences exercées par autrui</i>	0.14	0.13	0.24	0.64	0.58	0.50	0.46	0.61	0.60	0.71
Lapsenmurha — Barnamord — <i>Infanticides</i>	0.03	0.02	0.04	0.03	0.04	0.03	0.04	0.04	0.05	0.03
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	2.55	2.54	2.87	5.31	3.95	3.58	3.44	3.99	4.14	4.58
<i>III. Itsemurha — Självmord — Suicides</i>										
	0.19	0.24	0.36	0.52	0.88	0.81	0.73	0.83	0.90	1.12
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vuosikymmenen 1911—1920 luvut poikkeavat osittain melkoisesti muiden vuosikymmenien luvuista, mikä johtuu lähinnä epätavallisista kuolleisuussuhteista maailmansodan aikana, etenkin vuosina 1918 ja 1919. Eräät taudit ja tautiryhmät näyttävät vähitellen kadottaneen merkityksensä kuolemansyynä; näin on laita etupäässä tuli- ja tuhkarokon, vatsurin lapsissa, punataudin sekä lapsivuoteen, samoin kuin kaikenlaisten kuumetautien ja isorokon, vuosikymmen 1911—1920 poisluettuna. Sitä vastoin on mielisairauksiin kuolleiden luku lisääntynyt vuosikymmen vuosikymmeneltä.

Siffrorna för decenniet 1911—1920 avvika delvis mycket från de övriga decennierna beroende närmast på de abnorma dödlighetsförhållandena under världskriget, främst åren 1918 och 1919. Särskilda sjukdomar och sjukdomsgrupper synas så småningom förloret sin betydelse som dödsorsaker; detta gäller främst skarlakansfeber och mässling, diarré hos barn, rödsot samt barnsbörd, likaså febrar av alla slag samt koppor, med undantag dock för decenniet 1911—1920. Däremot har antalet döda i sinnessjukdomar ökat decennium efter decennium.

¹⁾ Vuodesta 1921 »Muu tuberkuloosi» — F. o. m. år 1921 »Tuberkulos» av annat slag — *De l'année 1921 »Tuberculoses».*

Tässä on heti huomautettava, että luvut ovat jossakin määrin harhaanjohtavia, sikäli että jonkun määrätyn syyn aiheuttama kuolleisuus näyttää lisääntyvän, jos kuolleisuus muista syistä vähenee, ilman että mitään todellista lisäystä on tarvinnut tapahtua. Esim. keuhkotautiin nähden ovat luvut mainitusta syystä jonkin verran ehdyttäviä, kuten myöhemmin tullaan osoittamaan.

Alla olevassa taulukossa esitetään erityisluettelo vuosina 1921—1925 eri *tauteihin* kuolleista kaupunkeissa ja maaseudulla.

Här må genast framhållas, att siffrorna i någon mån äro missvisande, i det att dödligheten av en viss orsak synes ökas, om mortaliteten av övriga orsaker minskas, utan att någon faktisk ökning behövt inträffa. T. ex. beträffande lungsoten äro siffrorna av denna orsak i någon mån missvisande, såsom senare skall påvisas.

En specifikation av de döda i olika *sjukdomar* i städerna och på landsbygden under år 1921—1925 meddelas i nedanstående tabell.

Décès par suite de maladies 1921—1925.

	Kaupungit Städer Villes	%	Maaseutu Lands- bygd Communes rurales	%	Yhteensä Summa Total	%
1921						
Isorokko — Koppor — <i>Variolè</i>	—	—	2	0.1	2	0.0
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansfeber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	18	3.1	318	8.0	336	7.4
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	4	0.7	45	1.1	49	1.1
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	—	—	3	0.1	3	0.1
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée infantile</i>	149	25.8	708	17.9	857	18.9
Keuhkotauti — Lungsot — <i>Phtisie pulmonaire</i>	1 046	181.3	5 665	143.4	6 711	148.2
Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — <i>Tuberculose</i>	206	35.7	692	17.5	898	19.8
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	23	4.0	75	1.9	98	2.2
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	18	3.1	253	6.4	271	6.0
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i> ..	4 306	746.3	31 745	803.6	36 051	796.3
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	5 770	1 000.0	39 506	1 000.0	45 276	1 000.0
1922						
Isorokko — Koppor — <i>Variolè</i>	—	—	7	0.2	7	0.1
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansfeber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	19	3.1	189	4.6	208	4.4
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	2	0.3	20	0.5	22	0.5
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	—	—	2	0.0	2	0.0
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée infantile</i>	98	16.0	646	15.8	744	15.8
Keuhkotauti — Lungsot — <i>Phtisie pulmonaire</i>	1 169	190.6	6 014	146.7	7 183	152.4
Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — <i>Tuberculose</i>	242	39.5	804	19.6	1 046	22.2
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	18	2.9	107	2.6	125	2.7
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	19	3.1	224	5.5	243	5.2
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i> ..	4 566	744.5	32 984	804.5	37 550	796.7
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	6 133	1 000.0	40 997	1 000.0	47 130	1 000.0
1923						
Isorokko — Koppor — <i>Variolè</i>	—	—	—	—	—	—
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansfeber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	25	4.2	257	6.6	282	6.2
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	2	0.3	29	0.7	31	0.7
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	—	—	—	—	—	—
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée infantile</i> ..	127	21.2	604	15.4	731	16.1
Keuhkotauti — Lungsot — <i>Phtisie pulmonaire</i>	1 161	193.5	5 644	143.7	6 805	150.3
Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — <i>Tuberculose</i>	194	32.3	819	20.9	1 013	22.4
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	18	3.0	94	2.4	112	2.5
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	16	2.7	237	6.0	253	5.6
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i> ..	4 456	742.8	31 585	804.3	36 041	796.2
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	5 999	1 000.0	39 269	1 000.0	45 268	1 000.0

	Kaupungit Städer Villes	‰	Maaseutu Lands- bygd Communes rurales	‰	Yhteensä Summa Total	‰
1924						
Isorokko — Koppor — <i>Variolæ</i>	—	—	2	0.0	2	0.0
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansteber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	15	2.2	266	6.1	281	5.5
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	—	—	20	0.5	20	0.4
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	—	—	—	—	—	—
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée infantile</i> ..	187	27.1	937	21.4	1 124	22.2
Keuhkotauti — Lungsot — <i>Phtisie pulmonaire</i>	1 334	193.1	6 373	145.3	7 707	151.9
Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — <i>Tuberculose</i>	230	33.3	924	21.1	1 154	22.7
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	24	3.5	91	2.1	115	2.3
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	20	2.9	251	5.7	271	5.3
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i> ..	5 097	737.9	34 979	797.8	40 076	789.7
Yhteensä — Summa — Total	6 907	1 000.0	43 843	1 000.0	50 750	1 000.0
1925						
Isorokko — Koppor — <i>Variolæ</i>	—	—	1	0.0	1	0.0
Tuli- ja tuhkarokko — Skarlakansteber och mässling — <i>Fièvre scarlatine et rougeole</i>	8	1.2	68	1.8	76	1.7
Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterie</i>	—	—	22	0.6	22	0.5
Kolera — Kolera — <i>Choléra</i>	—	—	—	—	—	—
Vatsuri lapsissa — Diarré hos barn — <i>Diarrhée infantile</i> ..	119	18.5	721	18.8	840	18.8
Keuhkotauti — Lungsot — <i>Phtisie pulmonaire</i>	1 287	200.4	6 235	162.5	7 522	168.0
Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — <i>Tuberculose</i>	224	34.9	985	25.7	1 209	27.0
Mielenviat — Sinnessjukdomar — <i>Aliénation mentale</i>	22	3.4	95	2.5	117	2.6
Lapsivuode — Barnsbörd — <i>Décès en couches</i>	19	3.0	211	5.5	230	5.1
Muut taudit — Övriga sjukdomar — <i>Autres maladies</i> ..	4 743	738.6	30 024	782.6	34 767	776.3
Yhteensä — Summa — Total	6 422	1 000.0	38 362	1 000.0	44 784	1 000.0

Keuhkotautin hävitysten valaisemiseksi esitetään seuraavalla sivulla oleva taulukko, joka osoittaa keuhkotautin aiheuttamain kuolemantapausten luvun suhteessa keskiikäkiluvun 10 000 henkilöön. Kuten tästä taulukosta käy ilmi, on kuolleisuus keuhkotautiin koko maassa lisääntynyt ajanjaksoon 1901—1905, mutta sen jälkeen säännöllisesti laskenut viisivuotiskaudesta toiseen. Tämä ilahduttava lasku on yhteinen kaikille lääneille ja niiden sekä kaupungeille että maaseudulle. Keuhkotautiin kuolleisuus on, niinkuin taulukosta näkyy, kaupungeissa yleensä suurempi kuin maaseudulla, mutta erotus näyttää olevan vähenemään päin. Eri lääneistä on Mikkelin läänillä — samoin kuin myös Ahvenanmaan maakunnalla niinä muutamina vuosina, joilta erikoiset luvut on laskettu — poikkeusasema siten, että suhteellinen kuolleisuus keuhkotautiin ei niissä ole puoleksikaan niin suuri kuin huonommassa asemassa olevissa lääneissä. Suurin oli keuhkotautiin kuolleisuus vuosina 1921—1925 Vaasan ja Oulun lääneissä, mutta tämä tauti raivoaa voimakkaasti myös Turun- Porin ja Kuopion lääneissä.

Till belysande an lungsotens härjningar meddelas å följande sida en tabell, i vilken antalet av lungsot vållade dödsfall angives i förhållande till 10 000 personer av medelfolkmängden. Såsom därav synes, har dödligheten i lungsot i hela riket ökat intill perioden 1901—1905, men därefter regelbundet sjunkit för varje femårsperiod. Denna glädjande nedgång är gemensam för samtliga län ävensom för både städer och landsbygd. Dödligheten i lungsot är, såsom av tabellen framgår, över huvud större i städerna än på landsbygden, men skillnaden synes hålla på att minska. Bland länen intager S:t Michels län — liksom även landskapet Åland under de få år, för vilka särskilda siffror uträknats — en undantagställning med en relativ lungsotsdödlighet, som understiger hälften av dödligheten i de sämre ställda länen. Störst var dödligheten i lungsot åren 1921—1925 i Vasa och i Uleåborgs län, men har denna sjukdom en stark utbredning även i Åbo-Björneborgs och Kuopio län.

Décès par phthisie pulmonaire en ‰/000 de la population moyenne 1886—1925.

	Uudenmaan lääni Nylands län			Turun-Porin lääni Åbo-Björneborgs län			Ahvenanmaa Landskapet Åland			Hämeen lääni Tavastehus län			Viipurin lääni Viborgs län			Mikkelin lääni St. Michels län			Kuopion lääni Kuopio län			Vaasan lääni Vasa län			Oulun lääni Uleåborgs län			Koko maa Hela riket			
	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupunki Stad	Koko maakunta Hela landskapet	Maaseutu Landsbygd	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko lääni Hela länet	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	Koko maa Hela riket				
1886—1895	30.5	21.9	24.5	34.1	27.2	28.1					41.0	23.4	25.2	27.5	22.6	23.0	25.2	18.3	18.5	29.9	31.4	31.3	32.2	25.5	25.9	29.4	25.9	26.2	31.9	25.0	25.7
1896—1905	28.0	22.9	24.8	35.7	30.6	31.3					37.0	25.1	26.7	21.8	22.4	22.3	19.9	16.5	16.6	29.8	32.6	32.5	37.0	33.1	33.3	32.8	31.7	31.8	30.7	27.8	28.2
1896—1900	27.7	22.1	24.0	37.5	30.2	31.2					39.7	24.5	26.3	22.7	22.0	22.1	18.1	16.2	16.3	28.5	30.2	30.1	38.2	30.9	31.4	32.5	29.3	29.5	31.4	26.6	27.2
1901—1905	28.3	23.7	25.5	34.2	31.0	31.5					34.9	25.6	27.0	21.7	22.5	22.4	21.0	16.7	16.9	31.4	35.0	34.8	35.2	35.0	35.1	32.9	34.0	33.9	30.3	28.9	29.1
1906—1910	26.7	22.1	24.1	36.4	28.3	29.6					32.6	25.7	26.8	25.0	21.8	22.1	18.1	14.7	14.9	29.7	30.8	30.7	32.6	33.2	33.1	28.9	30.2	30.1	29.6	26.8	27.2
1911—1915	26.6	22.3	24.3	34.8	28.7	29.7					31.9	24.2	25.5	22.6	20.5	20.7	19.5	13.6	13.9	22.8	27.7	27.3	34.2	33.2	33.3	24.9	28.0	27.7	28.4	25.8	26.2
1916—1920	23.9	21.7	22.8	25.0	26.2	26.0					29.8	23.7	24.7	20.6	20.5	20.5	13.7	14.3	14.2	24.5	26.4	26.2	28.5	29.4	29.4	28.9	27.7	27.9	25.0	24.5	24.6
1921—1925 ¹⁾	20.0	17.6	18.8	20.9	22.2	22.0	22.5	12.5	13.1	21.9	18.8	19.4	20.2	16.8	17.2	14.1	11.3	11.5	21.6	21.6	21.6	23.2	26.3	26.0	29.8	25.6	26.0	21.2	20.8	20.8	
» ²⁾	3.5	2.9	3.2	5.2	3.0	3.4	1.3	2.2	2.1	3.4	2.7	2.8	2.2	1.9	1.9	3.3	1.9	2.0	3.0	2.2	2.3	6.4	4.3	4.4	4.8	3.9	4.0	3.9	2.9	3.1	
1921 ¹⁾	18.1	16.9	17.5	21.0	22.3	22.0	13.6	11.4	11.5	17.9	18.4	18.3	17.7	17.1	17.1	15.6	11.6	11.9	21.9	18.7	18.9	18.3	25.4	24.8	26.0	23.6	23.8	19.2	20.0	19.8	
» ²⁾	3.0	2.0	2.5	6.1	2.3	3.0	—	3.5	3.3	3.6	2.8	2.9	2.5	2.0	2.0	2.8	1.2	1.3	2.6	1.5	1.6	6.5	4.0	4.2	2.9	2.5	2.5	3.8	2.4	2.7	
1922 ¹⁾	20.1	18.3	19.2	19.5	23.8	23.1	40.0	12.1	13.7	25.2	19.1	20.1	17.9	15.9	16.1	11.9	11.4	11.4	19.1	23.0	22.7	22.1	27.2	26.8	33.5	23.5	24.4	21.2	21.0	21.0	
» ²⁾	4.3	2.6	3.5	5.8	2.7	3.3	—	2.7	2.6	2.7	2.5	2.5	2.8	2.2	2.3	4.6	2.0	2.1	4.0	1.8	2.0	7.1	4.4	4.6	3.4	3.3	3.3	4.4	2.8	3.1	
1923 ¹⁾	19.9	16.9	18.4	22.0	19.2	19.7	19.7	12.9	13.3	21.2	18.7	19.1	17.9	15.9	16.1	13.6	10.1	10.3	20.8	20.3	20.4	22.9	25.1	24.9	27.0	24.5	24.8	20.8	19.5	19.7	
» ²⁾	3.3	3.2	3.2	4.0	3.1	3.3	—	2.7	2.6	2.5	3.0	3.0	1.9	1.6	1.7	2.7	2.4	2.4	3.9	2.1	2.2	5.6	3.6	3.8	4.8	3.6	3.7	3.5	2.8	2.9	
1924 ¹⁾	21.7	17.4	19.5	19.3	22.2	21.7	26.2	13.7	14.4	23.2	19.5	20.1	23.9	18.1	18.7	15.2	11.7	11.9	25.9	23.4	23.6	29.8	27.7	27.9	32.5	28.8	29.2	23.2	21.9	22.1	
» ²⁾	3.6	2.9	3.2	4.6	3.2	3.5	6.6	0.4	0.7	4.7	2.2	3.1	3.0	1.3	1.9	3.6	2.2	2.3	3.2	2.7	2.7	4.3	4.7	4.7	5.5	4.7	4.8	4.0	3.2	3.3	
1925 ¹⁾	20.0	18.4	19.2	22.8	23.6	23.5	13.2	12.5	12.5	22.2	18.5	19.1	22.2	17.3	17.9	14.1	11.7	11.9	20.1	22.6	22.4	22.9	25.9	25.7	29.7	27.3	27.6	21.7	21.4	21.4	
» ²⁾	3.1	3.8	3.5	5.3	3.4	3.7	—	1.6	1.5	3.3	2.5	2.6	0.9	2.0	1.9	2.6	1.7	1.8	1.3	3.0	2.8	8.4	4.6	4.9	7.0	5.4	5.6	3.8	3.4	3.4	

¹⁾ Keuhkotauti — Lungсот — Phthisie pulmonaire. ²⁾ Muu tuberkuloosi — Tuberkulos av annat slag — Tuberculose.

Tapaturmasta tai ulkonaisesta väkivallasta johtuneet kuolemantapaukset osoittavat taipumusta lisääntymään. Näiden syiden aiheuttamien kuolemantapausten luku on vuosina 1921—1925 ollut seuraava.

Dödsfall förorsakade av olyckshändelse eller yttre våld visa en tendens att ökas. Antalet dödsfall av dessa orsaker var följande för åren 1921—1925.

Morts par accidents ou par violences exercées par autrui.

	Miespuolisia Mankön Sexe masculin	Naispuolisia Kvinnkön Sexe féminin	Kaupungit Städer Villes	Maaseutu Landsbygd Communes rurales	Kaikkiaan Summa Total
1921	1 357	346	280	1 423	1 703
1922	1 374	317	250	1 441	1 691
1923	1 541	353	320	1 574	1 894
1924	1 799	411	367	1 843	2 210
1925	1 789	389	352	1 826	2 178

Seuraava taulukko osoittaa vuosina 1921—1925 sattuneiden tapaturmaisten ja väkivaltaisten kuolemantapausten ryhmittymistä sukupuolen ja kuolemansyyn mukaan, erikseen kaupungeissa ja maaseudulla.

Följande tabell utvisar antalet under åren 1921—1925 inträffade dödsfall förorsakade av olyckshändelse eller yttre våld grupperade efter kön och dödsorsak särskilt för städer och landsbygd.

Morts violentes suivant le sexe et les causes de décès, 1921—1925.

Kuolemansyy Dödsorsak Causes de décès	Kaupungit Städer Villes		Maaseutu Landsbygd Communes rurales		Yhteensä Summa Total	
	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
	Nälkään kuoleminen — Svält — <i>Faim</i>	1	—	13	3	14
Hukkuminen — Drunkning — <i>Noyade</i>	466	91	2 466	629	2 932	720
Kuoliaksi paleltuminen — Ihjälfrysning — <i>Froid</i>	5	2	58	30	63	32
Polttoaavoja ja palo — Brännsår o. brand — <i>Brûlures et incendie</i>	26	32	246	294	272	326
Auringonpisto — Solsting — <i>Coup de soleil</i>	—	—	11	1	11	1
Salamanisku — Äskslag — <i>Coup de foudre</i>	—	3	34	18	34	21
Sähköisku — Elektrisk stöt — <i>Coup d'électricité</i>	8	—	40	7	48	7
Myrkytys — Förgiftning — <i>Empoisonnements</i> ; siitä, därav, dont:						
kaasumyrkytys — gasförgiftning — <i>empoisonnem. de gaz</i> ...	11	11	31	10	42	21
alkohoolimyrkytys — alkoholförg. — <i>empoisonnem. d'alcool</i>	91	11	270	4	361	15
käärmeen purema — ormbett — <i>morsure de serpent</i>	1	—	12	10	13	10
lysooli, lipeäkiv. y. m. myrk. — lysol, lutsten etc. — <i>lysol etc.</i>	13	20	66	42	79	62
muu ja tunt. myrk. — övr. o. okänd förgiftn. — <i>autres empois.</i>	4	4	27	14	31	18
Häkä — Os — <i>Asphyxie</i>	6	1	8	8	14	9
Vesikauhu — Rabies — <i>Rabies</i>	—	—	1	—	1	—
Verenmyrkytys — Blodförgiftning — <i>Hémotoxie</i>	1	—	12	4	13	4
Tukhtuminen — Kvävning — <i>Étouffement</i>	9	9	68	39	77	48
Vahinkolaukaus — Vädaskott — <i>Coup de fusil sans intention</i>	65	4	388	60	453	64
Räjähdykset — Explosion — <i>Explosion</i>	11	1	101	11	112	12
Toisen väkivalta — Mord och dråp — <i>Homicides</i>	209	24	1 108	74	1 317	98
Lapsenmurha — Barnamord — <i>Infanticides</i>	5	6	43	42	48	48
Sodassa kaatuneet — Stupade i krig — <i>Tombés dans le guerre</i>	4	—	21	—	25	—
Ammuttu rajalla — Skjutna vid gränsen — <i>Tués à la frontière</i>	—	—	13	3	13	3
Pakoyrit. ammuttu — Skjutna vid flyktförsök — <i>Tués en fuite</i>	—	—	4	—	4	—
Ammuttu vallankumouks. — Arkebuserad — <i>Fusillé</i>	—	—	1) 1	—	1) 1	—
Tuomioistuimen kuolleiksi julistamia — Av domstol förklarade döda — <i>Déclarés morts par tribunal</i>	10	—	18	—	28	—
Putoaminen, musert. ja haavoitt. — Krossning, fall o. sårnader — <i>Écrasement, chutes et blessures</i> ; siitä, därav, dont:						
auto-onnelt. — bil- el. motorcykelolyckor — <i>par automobile</i>	44	13	89	22	133	35
raitiovaunu-onnelt. — spårvagnsolyckor — <i>par tramway</i> ...	13	6	23	1	36	7
rautatieonnelt. — järnvägsolyckor — <i>par chemin de fer</i>	69	10	243	31	312	41

1) V. — År 1918.

Kuolemansyy Dödsorsak Causes de décès	Kaupungit Städer Villes		Maaseutu Landsbygd Communes rurales		Yhteensä Summa Total	
	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
yliajettuja y. m. onnett. hevosella — överkörda o. a. olyckor med häst — <i>par cheval</i>	3	2	54	21	57	23
lento-onnett. — flygolyckor — <i>accident d'aviation</i>	15	—	13	—	28	—
moottoreissa, koneissa y. m. — motorer, maskiner etc. — <i>mot-teurs etc.</i>	15	3	151	11	166	14
hississä, nostokurj. y. m. — hiss, lyftkran o. d. — <i>ascenseurs</i>	6	5	30	1	36	6
maan sortumisessa — jordras — <i>éboulement de terre</i>	3	—	104	—	107	—
pudotessa loukkaant. — nedstört. fr. höjd, fall — <i>chutes</i> ..	72	18	321	65	393	83
haavoittuminen — vädasår — <i>blessures par accidents</i>	1	—	13	3	14	3
puun kaatuessa — fallande träd o. d. — <i>par arbres tombés</i>	20	3	256	12	276	15
muu ruhjout. — övriga krossade — <i>autres écrasés</i>	4	—	16	1	20	1
eläimen potkaisu — sparkad av djur — <i>coup de pied</i>	5	—	88	8	93	8
eläimen puskeminen — stängad av djur — <i>coup de corne</i> ..	—	—	17	15	17	15
ilmoittam. ruhjous — opppg. krossade — <i>chutes inconnus</i>	11	—	29	6	40	6
Metsässä eksym. — Vilse i skog — <i>Égarés et morts dans la forêt</i>	—	—	5	6	5	6
Pahoinpityä, hoidon puute — Misshandel, vanvård — <i>Manque de soins</i>	—	—	3	1	3	1
Muu onnettomuus — Övriga olycksfall — <i>Autres accidents</i> ...	—	—	3	1	3	1
Tuntematon syy — Icke närmare uppgiv. — <i>Accidents inconnus</i>	47	16	68	13	115	29
Yhteensä — Summa — Total	1 274	295	6 586	1 521	7 860	1 816

Edellä olevasta taulukosta käy selville, että lukuminen oli kuolemansyynä miespuolisiin nähden 37.3 %:ssa ja naispuolisiin nähden 39.6 %:ssa kaikista tässä puheena olevista kuolemantapauksista. Sen jälkeen yleisin kuolemanaiheuttaja oli putoaminen, musertuminen ja haavoittuminen, 22.0 ja 14.2 %, sekä polttohaavat ja palo, naispuolisiin nähden 17.9 %, kun taas miespuolisiin nähden toisen väkivalta tuotti kuoleman 16.8 %:ssa kaikista tähän ryhmään kuuluvista tapauksista.

Kysymyksessä olevien kuolemantapausten lukuisuuden valaisemiseksi erikseen miespuolisten ja naispuolisten joukossa sekä kaupungeissa ja maaseudulla esitetään seuraavat kaksi yhdistelmää, jotka osoittavat tapaturman ja ulkonaisen väkivalan aiheuttamien kuolemantapausten lukua vuosina 1891—1925, edellisessä verrattuna keskiikäiluvun miljoonaan henkeen, jälkimmäisessä suhteessa kuolemantapausten kokonaishlukuun.

Av nyssanföorde tabell framgår, att drunkning utgjorde dödsorsaken för mankötet i 37.3 % och för kvinnkötet i 39.6 % av samtliga ifrågavarande dödsfall. Den närmast allmännaste orsaken var fall, krossning och sårnader, 22.0 och 14.2 %, samt brännsår och brand för kvinnkötets vidkommande, 17.9 %, medan i fråga om mankötet mord och dräp ledde till döden i 16.8 % av samtliga fall tillhörande denna grupp.

För belysande av frekvensen av ifrågavarande dödsfall särskilt inom mankötet och inom kvinnkötet samt för städer och landsbygd meddelas venne följande sammanställningar, vilka utvisa antalet dödsfall, som vållats av olyckshändelse och yttre våld, den förra i relation till en miljon personer av medelfolkmängden, den senare i relation till totalantalet dödsfall.

Morts par accidents ou par violences exercées par autrui pour un million de la population moyenne.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Miespuoliset — Mankön — <i>Sexe masculin</i>	974	925	1 889	992	907	817	1 040	1 127	1 054
Naispuoliset — Kvinnkön — <i>Sexe féminin</i>	187	164	235	192	185	150	184	230	208
Molemmat sukup. — Bägge könen — <i>Les deux sexes</i>	557	517	994	556	513	453	573	639	593
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>									
Miespuoliset — Mankön	768	808	1 609	911	796	814	880	1 031	1 027
Naispuoliset — Kvinnkön	222	216	257	211	205	190	206	234	222
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	493	512	937	562	501	503	544	634	626
<i>Koko maa — Hela riket Pays entier</i>									
Miespuoliset — Mankön	790	823	1 649	923	813	814	904	1 046	1 032
Naispuoliset — Kvinnkön	218	208	253	208	202	183	202	233	219
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	500	513	946	561	503	495	549	635	620

Morts par accidents ou par violences exercées par autrui en ‰ du total des décès.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Miespuoliset — Mankön — <i>Sexe masculin</i>	46.2	50.8	104.1	75.6	73.1	62.9	80.0	80.1	80.8
Naispuoliset — Kvinnkön — <i>Sexe féminin</i>	10.8	11.1	17.9	17.8	17.8	14.0	17.8	19.3	19.7
Molemmat sukupuolet — Bägge könen — <i>Les deux sexes</i>	29.3	31.6	64.4	46.9	45.4	38.6	49.7	49.5	50.8
<i>Maaseutu — Landsbygd Communes rurales</i>									
Miespuoliset — Mankön	37.6	43.4	82.2	59.5	52.6	52.7	59.2	62.7	70.0
Naispuoliset — Kvinnkön	11.5	12.2	15.2	15.1	14.8	13.3	15.2	15.4	16.9
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	24.9	28.2	51.3	38.3	34.5	33.7	38.3	40.0	45.0
<i>Koko maa — Hela riket Pays entier</i>									
Miespuoliset — Mankön	38.5	44.3	85.2	61.6	55.2	54.0	62.0	65.0	71.6
Naispuoliset — Kvinnkön	11.5	12.0	15.6	15.5	15.2	13.4	15.6	16.0	17.3
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	25.3	28.6	53.1	39.5	36.0	34.4	39.8	41.4	45.9

Edellä olevasta taulukosta käy selville, että tapaturmaisia ja väkivaltaisia kuolemantapauksia kaikkiin kuolemantapauksiin verrattuina on viisivuotiskaudella 1921—1925 miespuolisiin nähden ollut suhteellisesti paljon vähemmän kuin poikkeuksellisenä kymmenvuotiskautena 1911—1920, mutta naispuolisiin nähden suhdeluku on näinä ajanjaksoina pysynyt suunnilleen ennallaan. Kahteen aikaisempaan vuosikymmeneen verrattaessa tällaisten

Av förestående tabell framgår, att antalet dödsfall försäkrade av olycksfall och yttre våld i proportion till samtliga dödsfall under femårsperioden 1921—1925 var relativt taget mycket lägre i fråga om mankötet än under det exceptionella decenniet 1911—1920, medan beträffande kvinnötet relationstalet hållit sig ungefär oförändrat under dessa perioder. I jämförelse med de tyvenne föregående årtiondena kan man iakttaga,

kuolemantapausten suhdeluvun havaitaan molempiin sukupuoliin nähden jatkuvasti lisääntyneen.

Itsemurhien luku vuosina 1921—1925 ja keskimäärin vuosikymmeninä 1891—1900, 1901—1910 ja 1911—1920 sekä viisivuotiskautena 1921—1925 selviää seuraavasta taulukosta, jossa ne on ryhmitetty itsemurhaajien sukupuolen mukaan kaupungit ja maaseutu erikseen otettuina.

Nombre des suicides.

	Keskimäärin — I medeltal				1921	1922	1923	1924	1925
	<i>En moyen</i>								
	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925					
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Miespuolisia — Mankön — <i>Sexe masculin</i>	27	43	66	103	96	83	97	116	123
Naispuolisia — Kvinnkön — <i>Sexe féminin</i>	5	9	17	23	18	16	24	28	30
Molemmat sukupuolet — Bägge könen — <i>Les deux sexes</i>	32	52	83	126	114	99	121	144	153
<i>Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales</i>									
Miespuolisia — Mankön	71	110	172	242	210	199	220	279	301
Naispuolisia — Kvinnkön	18	28	50	62	58	61	53	59	77
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	89	138	222	304	268	260	273	338	378
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>									
Miespuolisia — Mankön	98	153	238	345	306	282	317	395	424
Naispuolisia — Kvinnkön	23	37	67	85	76	77	77	87	107
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	121	190	305	430	382	359	394	482	531

Kun näitä lukuja verrataan väkilukuun, saadaan selvempi kuva itsemurhien suhteellisesta lukuisuudesta eri luokissa ja sen kehityksestä. Suhteessa keski-ikäiluvun miljoonaan henkeen oli itsemurhaajia seuraava määrä.

Då dessa siffror ställas i relation till folkmängden erhålles en tydligare bild av självmordsfrekvensen i de olika kategorierna samt av dess utveckling. I förhållande till en miljon personer av medelfolkmängden var antalet självmördare följande.

Suicides pour un million de la population moyenne.

	1891— 1900	1901— 1910	1911— 1920	1921— 1925	1921	1922	1923	1924	1925
<i>Kaupungit — Städer — Villes</i>									
Miespuoliset — Naispuoliset — <i>Sexe masculin</i>	202.2	234.3	280.0	400.8	386.8	330.9	382.3	443.3	454.8
Naispuoliset — Kvinnkön — <i>Sexe féminin</i>	33.3	43.0	63.4	75.4	60.4	53.2	78.9	89.5	92.9
Molemmat sukupuolet — Bägge könen — <i>Les deux sexes</i>	112.9	131.9	162.7	223.5	208.8	179.5	216.8	250.6	257.9
<i>Maaseutu — Landsbygd — Communes rurales</i>									
Miespuoliset — Mankön	63.5	87.8	124.0	167.2	147.7	138.5	151.6	191.3	205.6
Naispuoliset — Kvinnkön	15.9	22.2	35.8	42.8	41.0	42.6	36.7	40.7	53.0
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	39.5	55.0	80.2	105.2	94.4	90.7	94.3	116.2	129.6
<i>Koko maa — Hela riket — Pays entier</i>									
Miespuoliset — Mankön	78.3	106.5	146.4	202.4	183.3	167.1	186.0	229.7	244.5
Naispuoliset — Kvinnkön	17.9	25.2	40.5	48.6	44.3	44.5	44.1	49.4	60.2
Molemmat sukupuolet — Bägge könen	47.7	65.5	93.1	124.5	112.9	105.0	114.1	138.4	151.2

Niinkuin tästä näkyy, on itsemurhien suhteellinen luku miespuolisten joukossa monin verroin suurempi kuin naispuolisten sekä kaupungeissa suunnilleen kaksi kertaa niin suuri kuin maaseudulla. Kaikissa luokissa nämä suhdeluvut ovat ajanjaksosta toiseen huomattavan paljon kasvaneet.

Seuraava taulukko osoittaa itsensä summameiden jakautumista sukupuolen ja kuolemantavan mukaan vuosina 1921—1925.

Säson härav synes är självmordsfrekvensen mångdubbelt större för mänskonet än för kvinnkonet samt ungefär dubbelt större inom städernas än inom landsbygdens befolkning. Inom samtliga kategorier har frekvensen undergått en fortgående och anmärkningsvärt stor stegring.

I följande tabell ha självmördarna fördelats efter kön och dödsätt under åren 1921—1925.

Suicides d'après le sexe et la manière, 1921—1925.

Kuolemantapa Dödsätt Manière de suicide	Kaupungit Städer Villes		Maaseutu Landsbygd Communes rurales		Koko maa Hela riket Pays entier	
	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
	Ampuminen — Skott — <i>Coup de fusil</i>	179	15	415	17	594
Pistäminen tai leikkaaminen — Stickande eller skärande — <i>Blessures</i>	9	—	47	13	56	13
Hukuttautuminen — Dränkning — <i>Noyés</i>	31	27	83	98	114	125
Hirttäytyminen ja kuristautuminen — Hängning och strykning — <i>Pendus</i>	197	27	605	104	802	131
Myrkyttäytyminen — Förgiftning — <i>Empoisonnés</i>	42	35	30	69	72	104
Murskautuminen — Ihjätkrossning — <i>Ecrasés</i>	17	6	15	6	32	12
Paleutuminen — Ihjälfrysning — <i>Morts de froid</i>	—	—	1	—	1	—
Palaminen — Brand — <i>Brûlure</i>	—	—	1	—	1	—
Tunteaton tapa — Okänt sätt — <i>Manière inconnue</i>	40	6	12	1	52	7
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	515	116	1 209	308	1 724	424

Jos itsemurhat ryhmitetään kuukausittain ja kuukaudet tasoitetaan yhtä monta päivää sisältäviksi ja itsemurhien keskiluku kuukautta kohden otaksutaan 100:ksi, havaitaan itsemurhia eri kuukausina olleen seuraavat määrät.

Om självmorden sammanställas efter månader, varvid månaderna reducerats till lika antal dagar och medeltalet självmord per månad antages vara 100, befinnes självmordsfrekvensen under de olika månaderna ha varit följande.

Répartition proportionnelle des suicides par mois.

	Tammikuun Januari	Heinäk. Februari	Maaliskuun Mars	Huhtikuun April	Toukokuun Maj	Kesäkuun Juni	Heinäkuun Juli	Elokuun Augusti	Syyskuun September	Lokakuun Oktober	Marraskuun November	Joulukuun December
1891—1900	82	67	94	109	138	131	118	118	112	81	79	71
1901—1910	73	78	108	115	124	109	124	103	114	88	85	79
1911—1920	79	86	89	125	121	122	113	113	110	85	83	74
1921—1925	96	83	91	103	113	111	98	107	119	103	88	88
1921	80	99	80	105	120	127	83	89	121	111	92	93
1922	95	76	102	109	145	102	105	109	129	72	51	105
1923	84	73	69	114	128	99	93	101	157	78	108	96
1924	101	81	98	84	103	117	120	103	101	118	96	78
1925	113	86	102	108	84	110	87	129	96	122	87	76

Edellä olevaan taulukkoon otetut luvut 35 vuoden ajalta osoittavat, että itsemurhat ylipäänsä säännöllisesti jakaantuvat siten, että niiden luku kevät- ja kesäkuukausina on tuntuvasti suurempi kuin syys- ja talvikuukausina.

Sifforna för den tid av 35 år vilken beröres i ovanstående tabell utvisa, att i fördelningen av självmorden på olika årstider en stor regelbundenhet gör sig gällande, i det att självmordsfrekvensen är betydligt större under våren och sommaren än under höst- och vintermånaderna.

Lisäys. Tillägg.

Suhteellinen kuolleisuus Suomessa vuosina 1921—25 laskettuna Kansainvälisen Tilastollisen Instituutin vuonna 1895 tekemän päätöksen mukaisesti.

Den relativa dödligheten i Finland åren 1921—25, beräknad i överensstämmelse med Internationella Statistiska Institutets beslut av år 1895.

Taux de la mortalité en Finlande 1921—1925.

Calculé selon la décision de l'Institut International de Statistique, en admettant cinq classes d'âge et la population de la Suède (1890) comme «Standard population».

Vuodet Ikäluokat År Åldersklasser Années Classes d'âge	Nombre des vivans au milieu de l'année	Elossa olevien luku vuoden keskivälillä Antal levande i medlet av året	Kuolamäärän suuren Anat dödsfall Nombre des décès	Koeffisiendi Koefficient Coefficient %	% Kuolosten väestöstä Standardväestöstä % av Sveriges befolkning Standardet betecknings- % de la population de la Suède Standard populationen	Suomi Finland Finlande Index no
1921						
0 v. — år	77 585	7 774	10.020	2.55	2.56	
1—19 »	1 321 623	7 670	0.580	39.80	2.31	
20—39 »	1 029 163	6 793	0.660	26.96	1.78	
40—59 »	644 393	7 366	1.143	19.23	2.20	
60— »	310 936	17 758	5.711	11.46	6.54	
Yhteensä — Summa — Total	3 383 700	47 361	1.400	100.00	15.39	
1922						
0 v. — år	75 728	7 953	10.502	2.55	2.68	
1—19 »	1 325 715	7 906	0.596	39.80	2.37	
20—39 »	1 045 009	7 017	0.671	26.96	1.81	
40—59 »	655 780	7 502	1.144	19.23	2.20	
60— »	316 689	18 802	5.937	11.46	6.80	
Yhteensä — Summa — Total	3 418 921	49 180	1.438	100.00	15.86	
1923						
0 v. — år	75 687	7 574	10.007	2.55	2.55	
1—19 »	1 327 355	8 191	0.617	39.80	2.46	
20—39 »	1 057 368	6 844	0.647	26.96	1.74	
40—59 »	669 411	7 443	1.112	19.23	2.14	
60— »	322 504	17 504	5.428	11.46	6.22	
Yhteensä — Summa — Total	3 452 325	47 556	1.378	100.00	15.11	
1924						
0 v. — år	74 845	8 348	11.154	2.55	2.84	
1—19 »	1 326 335	9 027	0.681	39.80	2.71	
20—39 »	1 070 249	7 775	0.726	26.96	1.96	
40—59 »	681 672	8 390	1.231	19.23	2.37	
60— »	329 193	19 902	6.046	11.46	6.93	
Yhteensä — Summa — Total	3 482 294	53 442	1.535	100.00	16.81	
1925						
0 v. — år	73 234	6 651	9.082	2.55	2.32	
1—19 »	1 323 710	7 258	0.548	39.80	2.18	
20—39 »	1 084 680	7 546	0.696	26.96	1.88	
40—59 »	694 146	8 038	1.158	19.23	2.23	
60— »	335 003	18 000	5.373	11.46	6.16	
Yhteensä — Summa — Total	3 510 773	47 493	1.353	100.00	14.77	